b ¶ Reuerēdiſſimi in chriſto pr̄is ⁊ dn̄i/dn̄i Hugo/ nis ⁊c. Cardinalis: Poſtilla ſuper epiſtolam ad Epheſios incipit.

¶ Expo. Ca. I.

P [p] Aulꝰ apl's ⁊c. Hanc ep̄lam ſcribit epheſijs: qui dicti ſunt epheſij ab epheſo ciuitate quadā metropoli aſie. Hi non fuerūt ꝑ paulū ↄuer/ ſi: ſed ad p̄dicationē diſci pulop̄ eiꝰ. Fuerūt aūt ſta/ biles in doctrina fidei ſuſcepta. Scribit aūt eis apl's a roma/ vbi erat i carcere hec nō arguēdo: ſʒ in meliꝰ exhortādo ne rela banꝭ: ⁊ ne occaſiōe altē vitē ſupbiāt. Ma teria eadē eſt q̄ ⁊ aliarū ep̄larū. Diuidit aūt in duas ptes. In prima inſtruit eos i fide ⁊ cōfirmat. In ſecūda inuitat eos ad mores: ſpāliter aūt ad mutuā charitatem ⁊ patiētiā: ibi: Obſecro itaqꝫ vos ⁊c. iiij. a. In prima ergo pte inſtruit eos in fide/oſtendēs q̄ ⁊ qualia ⁊ quāta contulit deus toti mūdo: poſt/q̄ ipſis apl'is ſpecia liter ſint indulta: deinde q̄ epheſijs ipſis/ oſtendēs a quo ⁊ ad q̄d vocati ſunt: ⁊ de/ inde chriſti dignitatē ⁊ p̄lationē oſtendit. In primo aūt capitulo p̄mittit ſalutatio/ nē ſic: Paulus apoſtolus ⁊c. Se/ cundo agit gratias de bñficijs: ibi: Bñ/ dictus deus ⁊c. Tertio enumerat illa bñficia collata oībus cōiter maioribus ⁊ minoribꝰ: que ſunt electio ꝑ grām: vt ibi dicit: Sicut elegit. Et electio ꝑ p̄ſcien/ tiā: vt ibi dr̄: Qui p̄deſtinauit. Et re/ demptio ſiue remiſſio peccatorū: ibi: In quo habemꝰ redēptionē ⁊c. Quar/ to enumerat bñficia ſpāliter collata ipſis apl'is. Et primo bñficiū reſeratiōis ſecre/ torū: ibi: Que ſupabūdauit in nob ⁊c. Secundo bñficiū miſterij eis collati: id eſt apoſtolis: ibi: In quo nos ſor/ te vocati ſumꝰ ⁊c. In quinta pte enu/

¶ Incipit argumentū in epi/ ſtolam ad Epheſios.

E [c] Pheſij ſūt aſiani. Hi accepto verbo verita/ tis ↄſtiterūt i fide. Hos collaudat apl'us/ſcribens eis ab vrbe roma de carcere per Tichicum diaconem.

¶ Explicit argumentum.

Incipit epiſtola Pauli ad epheſios. ¶ Ca. I

a P [p] Aulꝰ apo
b ſtolꝰ ieſu chriſti
c ꝑ volūtatē dei: ſanctis oībꝰs q̄ ſunt epheſi: ⁊ fi/ delibꝰ i chriſto ie
d ſu. Grā vob ⁊ pax a deo p̄re nr̄o ⁊ dn̄o ieſu chriſto. Bñdi
e f ctꝰs deꝰ ⁊ pater dn̄i nr̄i ieſu
g chriſti/q̄ bñdixit nos in ōmni bñdictione ſpūali i celeſtibꝰ i
h chriſto: Sic elegit nos in ipſo ante mūdi ↄſtitutionē: vt eſſe
i k mus ſancti ⁊ imaculati in cō/

merat bñficia collata ipſis epheſijs: q.ſ. vocati ſunt ad fidem ꝑ auditū verbi et ſpūſancto ſignati: ibi: In quo et vos cum audiſſetis ⁊c. In ſexta parte oñdit eis apl'us qualiter ſen/ tiat de eis/ ⁊ quātū diliget eos ⁊ oret ꝓ eis: ⁊ h̄ eſt magnū be/ neficium eis collatū/q̄ tātus homo oret ꝓ eis tam attēte: ibi:
Moraliter Propterea ⁊ ego ⁊c. Dic q̄ a ¶ Paulꝰ ⁊c. Moralit.
b ¶ Per voluntatē dei. Oſee. viij. a. Ipſi regnauert et nō ex me ⁊c. Unde nota q̄ dn̄s ꝓhibuit ſamuelem vt non oraret ꝓ ſaul: qui cōtra volūtatē dei factus eſt rex: ⁊ de nullo alio ꝓ hibuit ei. Uñ. j. Reg. xvj. a. Uſqꝫ quo luges ſaul cū ego ꝓie cerim eū. Iudic. ij. c. Cūqꝫ deus ſuſcitaret iudices/in diebus eorū flectebat̃ miſericordia: ⁊ audiebat gemitus eorum. Un/ de cū dn̄s nō audiat orōnes modernop̄ iudicū.i. p̄latop̄/patet q̄ nō ſt ſuſcitati a deo. Heb. v. a. Nec q̄ſqꝫ ſumit ſibi honorē ⁊c. ij. Mach. iiij. d. Menelaꝰ i ſe retorſit ſūmū ſacerdotiū ſup ponēs iaſoni talenta argenti trecenta. d ¶ Gratia vobis et pax. Ad hoc deberēt eſſe p̄lati vt multiplicarēt gratiā: nō tm̄ recōciliando ꝓximos ad deū: ſed etiā ꝓximos ad inuicē. Io
Ps.71. vertēs ſe ep̄us ad populū/dicit: Pax vobis. Ideo dic̄ Ps. Suſcipiāt mōtes pacē pp̄lo ⁊c.i. p̄lati accipiāt pacē a deo vt dent pp̄lo. Deberēt em̄ eē colūba: Geñ. viij. b. q̄ ramū oliue tulit in arcā. Uñ Eccl. xliiij. c. de noe: In tpe iracūdie factꝰ eſt recōciliatio: Itē de helia. xlviij. b. Qui inſcriptꝰ es in iudicijs tēpop̄ lenire iracūdiā dn̄i: cōciliare cor p̄ris ad filiū ⁊ reſtitue/ re tribꝰ iacob. Et. l. a de ſimone: In diebꝰ ſuis emanauert pu/ tei aq̄rū.i. abūdātia grarū q̄ curauit gentē ſuā ⁊ liberauit eā a ꝑditiōe: ecce grā ⁊ pax. Sʒ mō cōſtituto aliq̄ i p̄latū ⁊ ingre/ diēte/q̄ſi pōt dici illō. j. Reg. xvj. a. Pacificꝰ ne ē ingreſſus tuꝰ: dictū eſt ſamueli. Et dixit/pacificꝰ: ad imolandū dn̄o ve/ ni. Sed hodie reſpōderi poteſt: imo ad rapiendū. Item. iiij. Reg. ix. d. Pacata ne ſunt oīa: Dixitqꝫ hieu: Quid tibi ⁊

paci: Trāſi et ſequere me. Sic reſpōdet p̄latꝰ illi q̄ eū arguit: q̄d ꝑtinet ad te de vita mea: fac q̄ꝺ p̄cipio tibi. c ¶ Sanctis oībꝰ qui ſunt epheſi ⁊c. Gratia vobis et pax a deo. Sed nr̄i p̄lati tm̄ habēt pacē cū malis: bonos ſtatim ipugnā/ tes. Uñ Eſa. lix. c. Qui receſſit a malo: p̄de patuit. Et nota q̄ dicit: ſctis ⁊ fidelibꝰ. Sctis.i. cleric̄ q̄ ordinē ſctm̄ habēt. Fidelibꝰ.i. laic̄ q̄ fidē habēt dicti eop̄. Uel ſm̄ q̄ Glo. exponit: e ¶ Bñdictꝰ deus: Agit gratias apoſtolꝰ ad oſtēdē/ dum q̄ nunq̄ debemꝰ ceſſare a gratiarū actione: q̄ deus nunq̄ ceſſat nobis bona facere: ergo debemꝰ gratias agere ne ſi/ mus ingrati: ſicut ezechias: Eſa. xxxix. c. Itē q̄ gratiarūactio mitigat temptatio/ nē. Dañ. iij. c. Tres pueri bñdicebant de um in fornace.i. in temptatione: ⁊ deus fe cit mediū fornacis quaſi ventū roris flan tem. Sunt alij multo plures quaſi effectꝰ cōſequētes ad gratiarūactionē: ſicut pa/ tet in Ps. Laudate dominū quoniā bo/ Ps.146.
nus eſt pſalmus/deo nr̄o ſit iocūda deco/ raqꝫ laudatio. Sequit̃: Edificans hieru/ ſalē dn̄s/i hoc grē p̄paratio: diſpſiōes iſ/ A
rael cōgregabit/ i h̄ cordis collectio. Qui ſanat cōtritos corde: in h̄ cōſciētie remor/ dentis extinctio: ⁊ alligat cōtritiōes eop̄/ in hoc triſticie expulſio. Qꝺ ſignificatū ē iij. Reg. viij. quando dicebant ſacerdo/ tes: Cōfitemini domino q̄m bonꝰ ⁊c. do/ mus impleta eſt fumo: ⁊ deſcendit gloria domini: id eſt gratia. Ps. Confiteant̃ ti/ Ps.66.
bi populi deus: cōfiteant̃ tibi populi om/ 2.Cor.2.a.
nes: terra dedit fructū ſuum: q̄ ꝑ gratiap̄ 1.Pet.1.a.
actionē/cōſequit̃ homo bonorū operum De pe.diſ.4.c. bñdictꝰ.et.c.in
multiplicationē. f ¶ Deꝰ ⁊ pater dn̄i: domo
q̄ nō copulat̃ eſſentia ꝑſone/dictio nō co pulat̃ dictioni: ſed ſic ſupplēdū eſt: qui eſt deus ⁊ eſt pater ⁊c. ita copulat̃ oratio ora tioni. Simile. ij. Corinth. j. a. Benedictꝰ ⁊ pater domini noſtri ieſu chriſti. g ¶ In omni benedictione ſpirituali/habita in celeſtibus: in chriſto.i. chriſto opante. Multas habet deꝰ bñdictiōes. Uñ dicit̃ Geñ. xxvij. f. Num vnā tm̄ bñdictionē habes pa/ ter: Et. xlix. d. Benedixitqꝫ ſingulis benedictionibꝰ ꝓprijs: Et vtit̃ ordine artificiali in eis meliorem p̄ponenti.i. ꝑfectam bñdictionē vite eterne: ad quā omnes alie ordinant̃. De qua Matth. xxv. c. Uenite bñdicti patris mei ⁊c. Uñ dicit̃: Per/ petua benedictione bñdicat nos pater eternus. Propter vtrā qꝫ benedictionē: gratie in p̄ſenti et glorie in futuro: bis dicit̃ in Ps. Bñdicat nos deꝰ deꝰ noſter/bñdicat nos deꝰ/ Bñdi/ Ps.66.
ctione ſpūali: non dicit materiali vel carnali: de qua Ps. Ps.106.
Benedixit eis ⁊ multiplicati ſūt. Et Geñ. xxx. d. legitur q̄ꝺ benedixit dominꝰ laban ad itroitū iacob. Sequitur: h ¶ Si cut elegit nos. Hic determinat de benedictione gratie i p̄/ ſenti/quā explicat ꝑ effectus ſuos. Primꝰ eſt electio. Unde di cit: Sicut elegit nos. Elegit deus nos in hereditatem ſi/ bi. Et hec electio duplicem habet effectum: gratie īfuſionē/et peccatorū remiſſionē. Et hoc eſt q̄ꝺ dicit: i ¶ Sancti ⁊ im/ maculati. Unde Roma. viij. f. Quos p̄deſtinauit hos ⁊ vo cauit ꝑ gratiā: ⁊ quos vocauit hos ⁊ iuſtificauit ꝑ peccatop̄ re miſſionē/ ⁊ magnificauit ꝑ bonā operationē. Ioh. xv. c. Non vos me elegiſtis: ſed ⁊c. Uel ſancti/bona agēdo: et imacu/ lati/mala declinādo. k ¶ In cōſpectu eiꝰ: paſſiue.i. in cor/ de noſtro vbi ↄſpicimur ab eo: nō tm̄ oclis hoim. Iob. ix. d. Si lotus fuero quaſi aquis niuis/et fulſerint velut mundiſſi/ me manus mee: tn̄ ſordibus intinges me.i. ſordidum me eſſe oſtendes. Uel in conſpectu eiꝰ: actiue.i. ad hoc vt conſpi/ ciamꝰ eū. Sap. iij. c. Felix ſterilis ⁊ incōtaminata: q̄ neſciuit thorū in delicto: habebit fructū in reſpectiōe aīarū ſanctarū. Et exponit̃ actiue vel paſſiue.i. cū reſpiciet̃ a deo: vel cū ipſe reſpiciēt deū in charitate. j. Timoth. j. b. Finis p̄cepti ē cha/

ꝶ ritas. a Qui p̄deſtinauit nos. Hic ē effect⁹. ſ. pign⁹ vite eterne habēde. b In adoptionē filioꝝ. i. de adoptione hereditat̄ eterne. Ro. viij. c. Ingemiſcim⁹ adoptionē filioꝝ dei expectātes. Itē in eodē. c. Accepiſtis ſpm̄ adoptiōis ⁊c̄. Joh. j. a. Dedit eis ptātē filios dei fieri. c In ipſum. i. vt ſim⁹ ſimiles filio dei. Roma. viij. f. Qui p̄deſtinauit nos fieri ꝯformes imaginis filij ſui: Uel, in ipſū: qꝛ ipm̄ habebim⁹ in p̄miū. Ūn̄ Ps̄. In pace in idipm̄ dormiā et requieſcā. d Scdm̄ ꝓpoſitū volūtat̄ ſue. Duplicit legit̄ h̄ i Glo. ſ3 obſcure. i. ſm̄ voluntatē ſuā ꝓpoſitā: vel procul poſitam. i. ab eterno poſitam ⁊ firmā. Uel ꝓpoſitā. i. oīb⁹ palā oſtēſā p̄ cōuerſionē nr̄am.

B

Ps̄. 4.

tur ſapientiā: et meditatio cordis mei prudentiā. Et nota ex ſupabundanti: q̄ minus eſt meditari corde q̄ʒ loqui: quod eſt contra quoſdam qui magis ſunt intenti ꝓuidentie tpaliū q̄ʒ noticie diuinorū. p Ut notū faceret nobis ſacramētum voluntatis ſue. Col. j. d. Myſterium qd̄ abſconditū fuit a ſeculis ⁊ generationib⁹: nūc manifeſtatū ē ſāctis ei⁹. Luce. x. d. Cōfiteor tibi dn̄e pater rex celi ⁊ terre: qꝛ abſcōdiſti hec a ſapientibus et prudentib⁹, ⁊ reuelaſti ea paruulis. Et Matth. xiij. b. Uobis datum eſt noſſe myſterium ⁊c̄. Ad qd̄ poſita ſūt fragmēta i cophinis: d qb⁹ Mat. xiiij. c. Et dicit ſacramentū volūtatis. i. ſacramētum ⁊ ſecretā volūtatē ſuam.

C

a ſpectu eius in charitate. Qui
b p̄deſtinauit nos in adoptio-
nem filiorū p̄ ieſum chriſtum
c d in ipſum ſm̄ ꝓpoſitū volūta-
e tis ſue in laudem glorie gra-
f g tie ſue: i qua gratificauit nos
h i in dilecto filio ſuo in quo ha-
k bemus redemptionem p̄ ſan-
guinē ei⁹ in remiſſionē pecca-
l torū: ſm̄ diuitias gratie eius
m n q̄ ſupabūdauit i nobis in om̄-
o p ni ſapientia ⁊ prudētia: vt no-
tū faceret nobis ſacramentū
q voluntatis ſue ſm̄ bn̄placitū
ei⁹ qd̄ ꝓpoſuit in eo in diſpē-
r ſatiōe plenitudinis tēporū in
s ſtaurare oīa in chriſto q̄ in ce-
lis ⁊ in terra ſunt in ipſo. In
t quo etiā nos ſorte vocati ſu-
mus p̄deſtinati ſm̄ ꝓpoſitū
eius qui operat̄ omnia ſm̄ cō-
ſiliū volūtatis ſue: vt ſim⁹ in
v x laudē glie ei⁹ nos q̄ ante ſpe-
y rauim⁹ in chriſto. In q̄ ⁊ vos

Itē ſm̄ ꝓpoſitū volūtat̄ ſue. i. ſicut ꝓpoſuit ab eterno ⁊ voluit. Roma. ix. c. Cum nōdū nati eſſent: aut aliq̄d egiſſent boni aut mali, vt ſm̄ electionē ꝓpoſitū dei maneret: nō ex opib⁹ ſʒ ex vocāte dictū eſt. Gen̄. xxv. c. Maior ſeruiet minori. Jaco. j. c. Uolūtarie genuit nos. Et hoc fecit, e In laudē glie gr̄e ſue. i. vt appareat ⁊ laudet̄ gr̄a ei⁹ gratioſa: q̄ ⁊ glioſū deū ⁊ laudabilē oñdit ⁊ nos glioſos facit. Eſa. xliij. d. Laudate celi qm̄ miſcdiā fec̄ dn̄s: iubilate extrema t̄re: reſonate mōtes laudationē ei⁹: ſalt⁹ ⁊ oē lignū: qm̄ redemit dn̄s iacob ⁊ iſrl̄ gliabit̄: f In qua. i. p̄ quā gratiā: g Gratificauit nos. i. gtos fec̄. h In dilecto filio ſuo, p̄ ea q̄ fecit fili⁹ ſu⁹. ij. Cor. v. d. De⁹ erat i chriſto mūdū ſibi recōcilians, in chriſto. i. p̄ ea q̄ fecit et tulit chriſt⁹. ſ. p̄ paſſionē chriſti. i In quo habem⁹ redēptionē: Nō dicit i quo redēpti ſum⁹ ad maiorē expſſionē: k Redēptionē: gr̄a redēptiōis, vniuerſalis ē: iō p̄cedit gratiā remiſſionis q̄ pticularis eſt. Mali em̄ redēpti ſūt p̄ ſufficiētiā: boni q̄tū ad efficiētiā. Oſee. vij. d. Preuaricati ſunt in me, et ego redemi eos. Eſa. xliiij. d. Reuertere ad me: qꝛ ego redemi te. Col. j. b. In q̄ habem⁹ redemptionē ⁊ remiſſionē peccatoꝝ. j. Petri. j. c. Non corruptibilib⁹ ⁊c̄. l Scdm̄ diuitias gr̄e ei⁹. Quādo em̄ miſit filiū ſuū in mūdū: tūc miſit cū eo abyſſum diuitiarū gratiarū: ſed adhuc clauſus erat theſaurus. Unde. Col. ij. a. Abſcōditi erāt i chriſto theſauri ſapiētie ⁊ ſciētie. Sed in cruce reſeratū ē oſtiū claue dauid. i. clauis chriſti: tūc emanauit p̄ciuʒ redēptiōis nr̄e. n In omni ſapientia ⁊ potentia. Hic oſtēdit bn̄ficia ſpāliter aplis collata. Et p̄mo bn̄ficiū reſeratio nis ſecretoꝝ: qd̄ magnū ē. Unde dicit eis Joh. xv. a. Jam nō dicā vos ſeruos ſed amicos: qꝛ ſeru⁹ neſcit q̄d faciat dn̄s ei⁹: vos aūt dixi amicos: qꝛ oīa q̄cūq̄ʒ audiui a pr̄e meo nota feci vob. Amos. iij. b. Nō faciet dn̄s v̄bū niſi reuelauerit ſecretū ſuū ad ſuos ſuos ꝓphetas. Dic̄ g̊: m Que ſupabūdauit in nobis. Ūn̄ apli poſſunt dicere illud Ps̄. Nō fecit taliter omni nationi ⁊c̄. n In omi ſapia. Hoc dicit q̄tum ad reſerationē ſecretoꝝ diuinoꝝ. o Et prudētia. Hoc dicit q̄tū ad reſerationē ſecretoꝝ humanoꝝ. Et ſumit̄ h̄ prudētia p̄ ſcientia. Differētiā aūt inter ſapiam ⁊ ſciētiā ponit Auguſtin⁹. xiij. libro de trinitate. xix. ca. Hec aūt omnia q̄ p̄ nobis verbum caro factū tpaliter ⁊ localiter fecit: ⁊ ptulit ſm̄ diſtinctionē quā demōſtrare ſuſcepim⁹, ad ſcientiā ptinēt nō ſapientiā. Qz autē verbū eſt ſine tpe ⁊ ſine loco ⁊ patri coeternum ⁊ vbiq̄ʒ totū, q̄tū poteſt veracē ꝓferre ſermonē, ſermo ille erit ſapientie. Et in eodē. xiiij. li. j. ca. Diſputantes aūt d̄ ſapientia, diffinierūt eā dicētes. Sapientia eſt rerū humanarū diuinarūq̄ʒ ſcientia. Et p⁹ pauca ſubiūgit: Illa diffinitio diuidēda eſt: vt rerū diuinarū ſciētia ꝓprie ſapiētia nūcupet̄: hūanarū vero ꝓprie ſcientie nomē obtineat. Ps̄. Os meū loque

Ps̄. 147.

Ps̄. 48.

Et quid ſit illud ſubdit: q Scdm̄ beneplacituʒ ei⁹ ⁊c̄. inſtaurare oīa in chriſto ⁊c̄. Bn̄ dic̄, ſm̄ bn̄placitū: qd̄ pl⁹ eſt q̄ʒ volūtas: qꝛ multa volum⁹ q̄ multū nō placēt. Gen̄. xxx. e. Cras reſpondebit mihi iuſticia mea: cū bn̄placiti tēpus aduenerit. Ps̄. Tēpus beneplaciti de⁹. Alia lr̄a: recōciliationis. r In diſpenſatione plenitudinis tēporū. i. in tpe plene diſpēſatiōis: Tūc em̄ plene diſpenſauit nobis oīa: quia etiā verba ſua dedit i documētū: opa in exēplū: ⁊ ad vltimū corp⁹ ſuū diſpenſauit in cibū ⁊ ſāguinē in potum. Uel in diſpēſatione plenitudinis tēpoꝝ. i. plenorū tēpoꝝ: Tūc em̄ p̄mo fuit temp⁹ plenū gratiarū implēs figuras veteres. Gal. iiij. a. At vbi venit plenitudo tēporis: miſit deus filium ſuum ⁊c̄. Nota diſpenſatio eſt relaxatio iuris: Diſpēſauit ergo deus pater nobiſcum: quādo miſit filiū ſuū ad redimendum nos: qꝛ ſi ſm̄ rigorē iuſticie ageret nobiſcum, dimitteret nos in ppetua ſeruitute. s Inſtaurare omnia. Glo. i. ad primū ſtatum reducere: immo ad longe meliorem. Sed hoc dicit nō ratione identitatis vel quātitatis: ſed ratione ſimilitudinis: qꝛ ſicut adam fuit immortalis ſuo modo: ⁊ nos erim⁹ immortales noſtro modo. Unde Prouerb. iij. b. Primi et puriſſimi fructus eius. i. primis ſimiles in chriſto. Unde Eſa. lviij. d. Edificabunt̄ in te deſerta ſeculorū: id eſt paradiſus: q̄ fuit deſerta ab angelis: ⁊ vocaberis edificator ſepiū. Eſa. liiij. d. Qui dico hierſm̄ edificaberis. i. paradiſo: ⁊ tēplo fūdaberis: id eſt eccleſie militāti. t In quo etiā nos ſorte vocati ſum⁹. Hoc eſt ſm̄ ſpeciale beneficiū apoſtolorū. ſ. miſterij collati beneficiū ad annūciādū nomē domini: qd̄ ſatis magnū ē. Ūn̄ Eſa. xlix. b. Parū ē vt ſis mihi ſeru⁹ ad ſuſcitādas trib⁹ iacob ⁊ feces iſrael cōuertendas. q. d. nō eſt parū. In quo ⁊ nos ſorte vocati ſum⁹. i. diuina electione que pſonā non accipit: ſicut nec ſors. Col. j. b. Gratias agentes deo patri: q̄ dignos nos fecit in partem ſanctoꝝ ſortis in lumine Act. j. d. Cecidit ſors ſup matthiā ⁊c̄. Et in Jona. j. b. Prouer. xvj. d. Sortes mittūt̄ in ſinū: ſed a dn̄o tēperant̄. Eccl. xvij. c. Deſtinauit illis ſortē veritat̄. v Ut ſim⁹ in laudem glorie eius. vt. ſ. p̄ nos laudēt alij gloriā ei⁹. Ps̄. Glorioſus deus i ſctis ei⁹. x Nos q̄ an̄. i. p̄uſq̄ʒ alij, ſperauim⁹ in chriſto ⁊c̄. y In q̄ ⁊ vos. Quia p̄s i q̄ enumerat bn̄ficia ſpecialit̄ collata ipis epheſijs. Et p̄mo bn̄ficiū fidei p̄ auditū v̄bi dei: Cui⁹ oſtendunt̄ hic quinq̄ʒ effect⁹. Prim⁹ effectus verbi diuini eſt fides: ibi: In quo credentes: De quo Ro. x. c. Quomodo credēt ei quē nō audierunt: Et poſtea ſequit̄: Fides ex auditu: auditus autem per verbū dei. Secundus effectus eſt ſignatio ſiue ſigillatio imaginis dei ⁊ forme viuēdi. ij. Cor. j. d. Qui ſignauit nos et dedit nobis pignus ſpiritus. Ezech. ix. b. Signa tau ſuper frontes virorum gemētiū ⁊c̄. j. iiij. g. Nolite contriſtari ſpiritumſanctum dei in quo ſigna-

Ps̄. a.

Ps̄. a.

ꝶ ti eſtis in die re-

g ri eſtis/in die redemptionis. Apoc. vij. a. Audiui numerū ſi/
gnatoꝝ/centum q̄dragintaq̄ttuor milia: de quoꝝ numero nō
erit qui ſignat⁹ nō fuerit verbo dei: Sed per hos oēs ſaluādi
deſignāt. Dicit ḡ. a Signati ⁊ credētes eſtis. Glo. i.
diuiſi a grege diaboli. Uel ſignati eſtis: imagine dei refor/
mata in vobis. No/
ta ſignū dicit chara/
cter: ſic ſignati ſum⁹
i baptiſmo. i. in cha/
ractere baptiſmi/ a
grege diaboli diſtin/
cti: ſic ſumit i prima
expoſitione. Signū
etiam d: ſigillum: ſic
ſumus ſignati gratia
quaſi ſigillo impreſ/
ſo nobis: Juxta illō:
Ps. 4. Signatū eſt ſup nos
⁊c. ſic ſumit in ſecun
da expoſitione. Si/
gnare etiam dicit ali
qd̄ iudiciū ponere.
Un̄ Job. iij. d. Qui
acceperit ei⁹ teſtimo
niū ſignauit q: de⁹
verax eſt. Glo. ſignū
poſuit i corde ſuo q̄/
ſi ſpeciale/hunc eſſe
verū deum. Jtem ſi
gnati ſigno crucis/vt

cum audiſſetis verbū verita/
tis/euāgeliū ſalutis veſtrę: in
a quo ⁊ credētes ſignāti eſtꝭ ſpi
ritu ꝓmiſſionis ſancto: qui eſt
b pignus hereditatis noſtrę in
redemptionē acquiſitionis in
c laudē glorię ipſius. Propte/
d rea ⁊ ego audiēns fidē veſtrā
q̄ eſt in domio ieſu: ⁊ dilectio/
e nem in oēs ſanctos: nō ceſſo
gratias agēs ꝓ vobis/memo/
riā veſtri faciēs in orationib⁹
meis: vt deus dn̄i noſtri ieſu
f chriſti/pater glorię det vobis
g ſpiritū ſapientię ⁊ reuelatiōis
in agnitione ei⁹/illuminatos
oculos cordis veſtri: vt ſcia/
h tis q̄ ſit ſpēs vocationis eius:

dicit Glo. ſuper Apocal. vij. a. Quoadusq̄ ſignemus ſer/
uos dei noſtri. Et nota ꝙ non dicit ſimpliciter ſignati/ſed ad/
dit ſpiritus ſcilicet: quia verbum dei ſine gratia ſpiritusſancti
non poteſt ſignare aliquam imaginem dei. Tertius effectus
eſt pignus vel arra hereditatis ętern ę/ſcilicet quędam prelība
tio dulcedinis ętern ę: quā accipit anima in audiendo verbum
Ps. 118. dei. Ps. Q̄ dulcia faucibus meis ⁊c. Sap. xvj. c. Panem d̄
celo preſtitiſti eis ſine labore/oīe delectamentū in ſe haben/
tem ⁊ omnis ſaporis ſuauitatem: ſubſtantiā em̄ tuam ⁊ dulce/
dinem his oſtēdebas. i. paradiſum ⁊ angelos ⁊ ſanctos: ſicut
hō oſtendit parū de vino q̄ñ vult vendere totū. Nota ibi: b
Pign⁹ hereditatis. De hoc pignore habet. ij. Cor. j. d.
et ibidē. v. a. Qui ſignauit nos ⁊ dedit pign⁹ ſpūs i cordib⁹
nrīs. Qui dedit nobis pign⁹ ſpūs. Quart⁹ effect⁹ ē redēptio:
ibi: Jn redemptionem. Audiendo em̄ verbum dei redimi
mus tempus male conſumptum. Unde in ſermonibus ſolent
fieri indulgentię. j. v. d. Redimentes temp⁹ quoniā dies mali
ſūt. Quint⁹ effect⁹ eſt laus dei: ad quā inſtruūt hoīes i p̄dica
tiōe: qd̄ notat: ibi: Laudē glīę ipſi⁹: c Propterea et
ego. Propterea hoc eſt aliud beneficiū eis collatum ꝓpter
bonā vitā eorum: videlicet beneficiū orationū. ij. Machab.
j. a. Et nūc hic ſumus orantes ꝓ vobis. Et in eodem. c. Accē
ſus eſt ignis magnus ita vt omnes mirarent: Orationem au/
tem faciebant ſacerdotes vt cōſūmaret ſacrificiū. i. rogabant
vt dominus conſummaret charitatem quę accēſa eſt in bonis
per operationē. e Non ceſſo. Roma. j. a. Sine inter/
miſſione memoriam veſtri facio ſemper in orationibus me/
is. Col. j. b. Semꝑ pro vobis orātes. d Audiens fidem
veſtrā quę eſt in chriſto dn̄o ieſu: et dilectionē/quā
habetis/in oēs ſanctos. Sed q̄re dicit: audiens fidem
veſtram: nōne viderat eos/vt dicit Act. xix. a. Paulus ꝑ/
agratis regionibus/venit epheſum. Solutio. Diu abſens fu
erat vt dicit Act. xx. a. f Pater glorię. i. chriſti. Heb. j. f.
Qui cū ſit ſplendor et figura ſubſtātię: g Det vobis ⁊c.
oſtēdit qd̄ rogandū. Primū eſt: vt de⁹ aperiat corda eoꝝ ad
intelligēda quę dei ſūt: ⁊ hoc eſt vt vobis ſpiritū ſapiētię det:
ij. Machab. j. a. Adaperiat dominus cor veſtrū. Aperta cor
dis intelligentia/oſtendit qd̄ debeamus itelligere: Bona gra/
tię i pſenti: Et hoc eſt/ h Quę ſit ſpes. Eſa. lxiiij. b. Ocu/
lus nō vidit deus abſq̄ te q̄ ⁊c. Secundū eſt/bona glorię in fu

turo. Un̄ dicit: i Et quę diuitię ⁊c. Ps. Cū dederit dile Ps. 126.
ctꝭ ſuis ſomnū. j. Pet. iij. d. Ut vitę ętnę heredes efficiemur.
Tertiū/bona ſuperogatiōis: ibi: k Quę ſit ſupeminēs
magnitudo virtutis. Un̄ virtus eius ꝓpria eſt miſericor
dia. Un̄: De⁹ cui ꝓpriū eſt miſereri ⁊ pcere. l Suſcitans.
Cōmendatio ē chri/
ſti. Abacuk. iij. b. Su
ſcitās ſuſcitabis ar/ B
cū tuū. Et poſſet eē
thema i reſurrectiōe.
De⁹ em̄ pat hocar/
cu feras. i. hoīes ad
modum feraꝝ viuen
tes ſagittauit/interfi
ciens eos ſpirituali/
ter verbis filij tanq̄
ſagittis acutiſſimis.
Gen̄. xlix. b. Quis
ſuſcitabit illum: m
Ad dexterā. Ps. Ps. 109.
Sede a dextrꝭ me/
is. Marci. vltꝭ. d.
Aſſumpt⁹ eſt in celū
et ſedet a dextrꝭ dei.
Heb. j. d. Ad quem
angeloꝝ dixit aliq̄ñ:
Sede a dextrꝭ meis
⁊c. Dicit chriſt⁹ ſe/
dere ad dexterā pa/
tris: id eſt in potio/

i ⁊ q̄ꝫ diuitię glorię heredita/
k tis eius in ſanctis: ⁊ q̄ ſit ſuꝑ/
eminēs magnitudo virtutꝭ ei⁹
in nos qui credim⁹ ſm̄ opatio
nem potētię virtutis ei⁹: quā
l operatus eſt i chriſto ſuſcitās
m illū a mortuis: ⁊ cōſtituēs ad
n dexterā ſuā in cęleſtib⁹ ſuper
oēm principatū ⁊ poteſtatem
o ⁊ virtutē ⁊ dn̄ationē: et omne
nomen quod nominat/nō ſo/
lum in hoc ſeculo: ſed etiam
p i futuro: ⁊ omnia ſubiecit ſub
pedibus eius: Et ipſum de/
q dit caput ſuper omnem eccle/
ſiam: quę eſt corpus ipſius: et
plenitudo eius: qui omnia in
omnibus adimpletur.

ribus bonis eius/ ſm̄ ꝙ hō: vel in ęq̄litate patris ſm̄ ꝙ de⁹:
vel ad dexterā ſuā. i. in ſede iudiciaria. Scd̄m Glo. hic dexte/
ra dei eſt beatitudo ęterna. Prouerb. iiij. d. Uias quę a dex/
tris ſunt nouit dominus: ꝑuerſę autem vię quę ſūt a ſiniſtris.
Eccſ. x. a. Cor ſapiētis in dextera ei⁹: et cor ſtulti i ſiniſtra il/
lius: id eſt ad peccatum qd̄ ducit ad ſiniſtram. n Super
omnem principatū ⁊ poteſtatē ⁊ virtutē ⁊ domina
tionem. i. ſuper illos ordines angeloꝝ. Col. j. c. Jn omni/
bus primatum tenens. Nota ꝙ hęc quattuor nomina ſuppo/
ſitionem notant: et ideo hęc ſola ponit hic. Alij ordines ⁊ iſti
etiam nominant alibi in Ps. in pluribus locis: et in Eſa. vj.
b. et Col. j. c. Siue throni ſiue dominationes ſiue principa/
tus ſiue poteſtates/omnia per ipſum/et in ipſo creata ſunt: et
ipſe eſt ante omnes: et omnia in ipſo conſtant. Jtem Col. ij.
b. Qui eſt caput omnis principatus ⁊ poteſtatis. j. Petri. iij.
d. Profectus i cęlum ſubiectis ſibi angelis ⁊ poteſtatibus et
virtutibus. j. Corinth. xv. c. Cum euacuauerit omnem prin/
cipatum ⁊c. Et eſt argumentum ꝙ de illis ordinibus fuerunt
demones: Sicut etiā patet ꝑ illud Col. ij. b. Expolians p̄nci/
pat⁹ et ptātes. Jtē: Ro. viij. g. Cert⁹ ſū ꝙ nec mors/nec vi
ta/nec angeli/nec p̄ncipat⁹ ⁊c. o Et omne nomē. i. ſup oē
noīabile/etiā ſm̄ ꝙ hō Heb. j. b. Tāto melior angelis effect⁹
eſt/quāto differēti⁹ p̄ illis nomē hereditauit. Phil. ij. b. De/
dit illi nomē qd̄ eſt ſuper omne nomen. i. tetragrāmaton. Sꝫ
opponitur ſm̄ ꝙ homo/vt dicit Glo. eſt ſuper omne nomia/
bile: ſed ſm̄ ꝙ homo eſt nominabilis: ergo ſm̄ ꝙ homo eſt ſu/
pra ſe hominē. Solutio innominabilis eſt etiā ratiōe incarna/
tionis: quia generationem eius quis enarrabit: Eſa. liij. c. p
Omnia ſubiecit. j. Corinth. xv. d. Jdem Matth. vltꝭ. d.
Data eſt mihi omnis poteſtas ⁊c. Heb. ij. b. Jn eo ꝙ omia ei
ſubiecit nihil dimiſit nō ſubiectum. q Caput ſuper om/
nem eccleſiā. Col. iij. d. Jpſe eſt caput eccłię. j. iiij. d. Ca/
put chriſt⁹: ex quo totū corp⁹ cōpactū ⁊ cōnexū ſup oēm iun/
cturā ſubmiſtratiōis. Chriſt⁹ dr̄ caput eccłię inq̄tū fili⁹ dei:
q: dat ei ſenſus ſpūales/ſicꝫ a capite ſt ſenſus corpales. Uł etiā
inq̄tū hō: q: ē eiuſdē naturę cū mēbris: et ipe dignior int mē/
bra: ſicꝫ caput ceterꝭ mēbriſ digni⁹ ē. Primo mō pōt dici caput
āgeloꝝ: vt dr̄ Col. ij. b. Qui ē caput oīs p̄ncipat⁹ ptātis. No/
ta in capite ſūt hęc: facies q̄ agſcit hō: ſenſus oēs: origo neruo/
rū: deriuatio ſpirituū: ſupior ꝑs corpiſ: qd̄ ſi aufert perit corp⁹.

 Et vos cum eſſet

Et vos cum eſſetis ¶Expoſitio Cap. II mortui ⁊c. Glo. cōmemorat ꝓora ⁊c. Oſtendit aūt in hoc capitulo apl̄us a quo ſtatu ⁊ ad quē vocati ſūt: q2 a morte peccati: ibi: Et vos cū eſſet᷑ mortui. A fallacia mundi: ibi: In qb⁹ aliquādo ambulaſtis. A ſuggeſtione diaboli: ibi: ſignantur per tres lanceas quibus confixus fuit abſalon. ij. Reg. xviij. c. Apoc. ix. d. Ab his plagis occiſa eſt tertia ps hominū. i ¶Et cogitationum. Ecce ꝙ vocati ſunt ab errore qui ſurrepit in cogitationib⁹. Sap. j. a. Peruerſe cogitationes ſeparant a deo. Eſa. j. c. Auferte malū cogitationū veſtraꝝ ab ocl̄is meis / dic̄ dn̄s. k ¶Natura filij irę: per originale. ſ. qd contraim⁹ a pr̄ib⁹. Ps. In peccatis cōcepit me mat̄ mea. ſ. i originalibus. Et alibi. Preoccupauerunt me laq̄i mort̄. Eccl. xlj. b. Si nati fueritis in maledictōe naſcimini. l ¶De⁹ aūt q̄ diues. Inceperat oſtēdere a qb⁹ ⁊ a q̄t vocati ſumus: ne autem fiat nimis longa interpoſitio ſi continue oīa enumeraret: incipit oſtendere ad quid vocati ſunt⁹: et hoc p antiphraſim ad quid vocati ſum⁹. Primo ergo oſtēdit ꝙ vocati ſum⁹ ad vitam: contra hoc ꝙ vocati ſumus a morte. Vn̄: m ¶Qui diues eſt in miſericordia: ſicut dicit̄ iſte homo habet magnū theſaurū: ⁊ miſericordia dei eſt quaſi infinitus theſaurus. Unde Matth. xxj. a. Dicite quia dn̄s his op⁹ habet. Per aſinā ⁊ pullū pctōres ſignificant̄: qbus videt̄ dn̄s idigere ad hoc ꝙ expēdat theſauꝝ miſericordię ſuę: ſicut dr̄ de aliquo q̄ magnū theſaurū habet ⁊ filiū ꝓdigū: iſte indigebat tali filio: aliter nūq̄ꝫ expenderet̄ theſaur⁹ ei⁹. n ¶Propter nimiā charitatē. Hiere. xxxj. a. Charitate ꝑpetua dilexi te: ideo attraxi te miſerās. Roma. v. b. Cōmēdat de⁹ charitatē ſuā i nob: qm̄ ſi cū pctōres eſſemus ſm̄ tp̄s chriſtus p nobis mortu⁹ eſt: multo magis nūc iuſtificati in ſanguine ip̄i⁹ ſalui erimus ab ira p ipſū. Et dicit: Propter nimiā charitatē: nō dicit magnā. Magnū ē ꝙ de⁹ miſit auxiliū: mai⁹ ꝙ filium miſit: maximū ꝙ i veritate carnis: nimium ꝙ in ſimilitudinē carnis peccati. Quomodo eni nō nimiū quando illud apparuit qd omnino non fuit: o ¶Cum eſſemus mortui peccatis. i. per peccata: quę ſunt mors animę: quia ſeparāt a deo qui ē vita animę. Unde Eſa. lix. a. Iniquitates veſtrę diuiſerunt inter vos ⁊ deum veſtrū. Aliter ſumit̄ mori peccato: Ro. vj. b. Qui mortuus eſt peccato: iuſtificatus eſt a peccato: Et i eodē. a. Qui em̄ mortui ſumus pctō quō adhuc viuem⁹ in illo. Sꝫ in pctō dat̄ caſus: p ¶Cōuiuificauit nos. i. ex toto viuificauit iuſtificando. Roma. viij. b. Spiritus viuit ꝓpter iuſtificationē: q2 ſi ſpūs ei⁹ q̄ ſuſcitauit ieſū chriſtū a mortuis: habitat i vob q̄ ſuſcitauit ieſū chriſtū a mortuis viuificabit ⁊ mortalia corpa vr̄a: ꝓpt̄ ihabitantē ſpm̄ ei⁹ in vob: Ul̄ Cōuiuificauit nos / coopātes p liberꝝ arbitriū: ſm̄ illō Aug. Qui fec̄ te ſine te nō iuſtificabit te ſine te. Uel cōuiuificauit. i. ad vitā glorię vocauit. Ps. Qui poſuit aiaꝫ meā ad vitam. q ¶Cōreſuſcitauit. Glo. i. cū chriſto iam ſuſcitauit ſpe. Col. ij. b. et. iij. a. Si cōſurrexeritis cū chriſto ⁊c. r ¶Et cōſedere / tāq̄ꝫ iudices. Matth. xix. d. Sedebitis ⁊ vos ſup ſedes iudicantes duodecim trib⁹ iſrl̄. Ps. Quia illis ſederūt ſedes in iudicio. Uel cōſedere / in ęterna hereditate ſecū ſedere in cęlo / s ¶Fecit. i. faciet: vel fecit iā i cauſa: q2 gr̄aꝫ dedit p quā fiet hoc. Sic ḡ vocauit nos ad ęt̄nā hereditatē: ꝯtra fallaciā mūdi et tpaliū: q̄ nihil ſūt i cōpatiōe ei⁹. Vn̄ de beato martino legit̄: Nec t̄rā videre dignat⁹ / cęlo tot⁹ inhiabat: t ¶Ut oñderet in ſeculis ſuꝑuenientib⁹ abundantes diuitias / datas nō merit̄ nr̄is. Hoc veꝝ ē q̄tū ad diuitias gr̄ę ⁊ gl̄ię: q2 nō habebim⁹ eas ꝓpt̄ merita nr̄a ꝑncipalit̄. Ecce theſaur⁹ miſericordię ad quē vocati ſum⁹: ꝯ aſtutiā diaboli q̄ facit hoīes ruere in deſperationē. Ps. Ponens in theſauris abyſſos miſericordiaꝝ his. Iterū Ps. Abyſſus abyſſū inuocat in voce cataractarū tuarū. Abyſſum miſericordię dei inuocat abyſſus noſtrę

Col. 2. c. Ut. ⁊ cōuiuificauit

A Scōm principē ptāt̄. Ab illecebris carnis: ibi: In quibus et nos ⁊c. in deſiderijs ⁊c. Ab errore: ibi: Et cogitationum. A pctō mortali: ibi: Et eram⁹ natura filij irę. A vilitate: ibi: Memores eſtote. Ab īfidelitate: ibi: Erat̄ illo tp̄e ſine chriſto. A ſequeſtratiōe ꝑp̄li dei: ibi: Alienati a ꝯuerſione. Ab ignorātia legis: ibi: Et hoſpites teſtamētoꝝ. Poſtea oſtēdit p ātithoſim ad qd ſint vocati. Primo ad vitā ęternā: cōtra mortē peccati: ibi: Deus aūt qui diues ē. Ad ęternā hereditatē ꝯ fallaciā mundi: ibi: Et conſedere fecit. Ad diuitias gratię: cōtra tēptationē diaboli q̄ facit hoīes diffidere de ęterna beatitudine: ibi: Ut oſtēderet in ſeculis. Ad fidē cōtra errorē: ibi: Gr̄a em̄ eſtis. Ad recreationē ꝯtra originale pctm̄: ibi: Ipſi⁹ eni factura. Ad familiaritatē: ibi: Nūc aūt i chriſto. Poſtea iteꝝ ad fidē: ibi: Ipe em̄ eſt pax. Ad vnitatē: ibi: Ut duos cōdat. Ad leḡ vocationē: ibi: Ergo iā nō eſtis hoſpites. Dicit ergo. a ¶Et vos. Glo. ſupplet hic cōuiuificauit: vel ſuſcitauit. Et accepit iſtud verbū ab inferiori vbi dicit̄: Deus aūt q̄ diues eſt in miſericordia ꝓpter nimiam charitatē ſuā qua dilexit nos cū eſſemus mortui peccatis cōuiuificauit nos ⁊c. b ¶Cū eſſetis mortui: oſtendit ꝙ vocati ſunt de morte ad vitā: ſicut dicit̄ Ezech. xvj. a. Cum adhuc eſſes i ſanguine tuo / dixi tibi viue. Eſa. ix. a. Habitātib⁹ in regione vmbrę mortis: lux orta eſt eis: c ¶Delictis. i. omiſſis peccatis cōmiſſis / d ¶Ambulaſtis. ſ. ꝓficiēdo in pei⁹. Col. iij. b. In qb⁹ ⁊ vos ambulaſt̄ aliq̄n cū viueretis in illis. Itē j. v. b. e ¶Scōm ſeculū: ſpeciē mūdi hui⁹. j. Joh. ij. c. Si q̄s diligit ſeculū nō ē charitas patris in eo: f ¶Scōm principē ⁊c. j. vj. b. Nō eſt nobis colluctatio aduerſus carnem ⁊ ſanguinē: ſed aduerſus principes ⁊ poteſtates: aduerſus mundi rectores tenebrarū harū. g ¶In filios diffidētię. Col. iij. a. Propt̄ q̄ venit ira dei ſup filios icredulitat̄. Utraq̄ꝫ mala mater eius. ſ. ⁊ diffidētia. i. deſperatio: ⁊ incredulitas. Job. vij. c. Deſpaui / nequaq̄ꝫ vltra iā viuā. E conuerſo. Ro. viij. g. Certus ſū / ꝙ nec mors ⁊c. h ¶In deſiderijs carnis. Roma. xiij. d. Curā carnis ne feceritis i deſiderijs. Gal. v. c. Spiritu ambulate: ⁊ curā carnis nō ꝑficiet̄. Titū. iij. a. Eram⁹ em̄ et nos aliq̄n inſipiētes: ⁊ increduli errātes: ⁊ ſeruiētes deſiderijs et voluptatib⁹. Nota: oſtēdit apl̄s ꝙ vocati ſūt a trib⁹. A fallacia mūdi / cū dic̄: Scōm ſeculū. A ptāte diaboli / cū dic̄: Sm̄ ꝑncipē. Ab illecebr̄ carnis / cū dic̄: In deſiderijs carnis. Hi ſt̄ tres inimici ſalomonis: caro / mūd⁹ / demonia. iij. Reg. xi. Prim⁹ fuit hieroboā qui interp̄tat̄ cauſa pp̄li: hic ē mūd⁹ p quē fiūt cauſę ⁊ lites. Secūdus raçon q̄ interp̄tat̄ myſticus vel ſecret⁹: hic eſt caro. Michęę. vlt. b. Ab ea q̄ dormit in ſinu tuo / cuſtodi clauſtra oris tui. Terti⁹ fuit adad idumę⁹ de ſemine regio: ⁊ interp̄tat̄ teſtis vel patruus: hic aūt eſt diabolus: paratus ſemp ꝓhibere teſtimoniū cōtra nos. Apocal. xij. c. Ipſe eſt accuſator fratrū. Zach. iij. a. Sathan ſtabat a dextris ieſu vt aduerſaret̄ ei. Et ē patru⁹ noſter. i. frater patris noſtri. ſ. cū quo ſimul creat⁹ fuit. Job. xl. b. Ecce behemoth quē feci tecū. Eſt aūt idumęus. ſ. ſanguine⁹ per crudelitatē: Quia crudelis ē et nō miſerebit̄: Hiere. vi. f. De ſemine regio / p ſupbiā. Job. xlj. d. Ipe eſt rex ſup omēs filios ſupbię. Hi etiam

a Et voſt ¶Ca. II
b c cūm eſſetis mortui de-
licti s et peccatis ve-
d ſtris in quibus aliquādo ām-
e bulaſtis ſm̄ ſeculū mūdi hu-
f ius: ſm̄ principēm poteſtatis
aeris hui⁹ ſpūs qui nūc ope-
g rat̄ in filiōs diffidentię: in qui
bus ⁊ nos oēs aliquādo con-
h uerſati ſum⁹ in deſiderijs car
nis noſtrę / facientes volūta-
i tem carnis ⁊ cōgitationū: et
k eram⁹ natūra filij irę ſicut ⁊ cę
l m teri. Deus aūt q̄ diues eſt i
n miſericordia / ꝓpt̄ nimiā chā-
ritatem ſuā qua dilexit nos: ⁊
o cū eſſem⁹ mortui peccatis / cō
p uiuificauit nos in chriſto cui⁹
q gratia eſt̄ ſaluati: ⁊ cōreſuſci
r s tauit ⁊ cōſedēre fēcit in cęleſti
t bus in chriſto ieſu / vt oſtēde-
ret in ſeculis ſuꝑuenientibus
abūdātes diuitias gratię ſuę
in bonitate ſup nos i chriſto

17. q. 4. Ut dn̄s 4. charitatem Ps. 50. Ps. 17. Ps. 65. Ps. 121. Ps. 32. Ps. 41.

uocat abyſſus noſtrę

ꝗ vocat abyſſus noſtrę miſerię: etiã hoc in voce vulnerum chri-
ſti ꝗ clamat veniã ⁊ miſericordiã. Heb. xij. f. Acceſſiſtis ad ſã-
guinis aſpſionē melꝰ loquentē ꝙ abel. a Gratia eñ ſal
uati eſtis. Ecce vocati ſũt ad fidē ꝯ errorē. Eſa. xix. c. Mi-
ſcuit dñs ſpiritũ erroris ĩ medio egypti. Ab errore ꝑ gratiã li-
berati ſumꝰ. b Nõ
ex operibus. Ro
ma. xj. a. Si aũt gra
tia iã nõ ex operi
bus: alioqn grã iam
non eſt grã. Ro. iiij.
a. Ei qui opaẗ mer-
ces nõ imputaẗ ſm
grãm: ſed ſm debi-
tũ. c Ipſius ſu-
mꝰ factura creati
in chriſto. Iaco. j.
c. Vt ſimus aliqđ in
itium creaturę eius.
ij. Cor. v. d. Si qua
noua creatura ĩ chri
ſto: vetera abierũt:
ecce noua. Qꝫ dicit
creati: qꝛ creare eſt
de nihilo facere aliquid. i. de peccatore qui nihil eſt facere iu-
ſtum: ſed creare ꝓpriũ eſt dei. Eſa. xxvj. c. Omnia opera no-
ſtra operatus es in nobis domine. Phil. ij. b. Operaẗ in no-
bis velle ⁊ pficere. d Vt i illis ambulemꝰ. Col. ij. b. In
ipſo ambulate in charitate. e Propter qđ memores.
Redit iterũ ad oſtendendũ a qbus ſumꝰ vocati: qꝛ a vilitate
⁊ immundicia gẽtilitatis. Vñ dic: Propter qđ. Glo. qꝛ hęc
bona habetis a deo: ꝯtrũ ad h̃ eſt caſuale li ꝓpt: vel vt ſciatꝭ
oĩa eẽ a grã dei: quãtũ ad h̃ ē finale. f Memores eſtote.
Vult eñ dñs ꝙ homo habeat in memoria ſtatũ malũ in quo
fuit / vt humilieẗ: et ſic magis gratus deo vt doleat et caueat.
Vñ Deut. ix. b. Memẽto ⁊ ne obliuiſcarꝭ: quõ ad iracũdiã ꝓ-
uocaueꝭ dominũ deũ tuũ ĩ ſolitudine. Deut. xvj. a. Memi-
neris diei egreſſionis tuę de egypto omĩbus diebus vitę tuę.
Eccl. xj. c. In die bonorum ne ſis ĩmemor malorũ. Deut. v.
b. Memento ꝙ tu ſeruieris in egypto. Hiere. iij. d. Sanctus
ego ſum dicit dominus et non iraſcar imꝑpetuũ: tamen ſcito
iniquitatē tuã: qꝛ in deũ tuũ p̃uaricata es. Et. ij. d. Scito et
vide qm̃ malũ ē ⁊c. Ezech. xvj. c. Nõ es recordata dierũ ado-
leſcentię tuę quãdo eras nuda ⁊ cõfuſione plena. j. Corinth.
xij. a. Scitis qm̃ cũ gẽtes eſſetis ad ſimulacra muta ꝓut du-
cebamini eũtes. g Qui dicebami p̃putiũ. i. imũdicia.
Col. ij. c. Et vos cũ eſſetis mortui in delictis ⁊ p̃putio carnis
vrę cõuiuificauit cũ illo h Dicebami / dico ĩ Ab ea q̃ dr:
Glo. quę nõ vere eſt ſꝫ dr ⁊c. Ro. ij. d. Nõ eñ q̃ ĩ manifeſto iu-
deꝰ: Nec k Quę circũciſio in carne / chriſti / manufa-
cta. i. a iudeis. Col. ij. b. In quo circũciſi eſtꝭ circũciſione nõ
manufacta. Hiere. iiij. a. Circũcidimini dño ⁊ auferte p̃putia
cordiũ vroꝝ viri iuda et hitatores hieruſalē. l Alienati.
Hic oſtẽdit ꝙ ſumꝰ vocati a ſequeſtratione q̃ ſeiuncti eramꝰ
a ꝑplo dei. m Hoſpites. Hic oſtẽdit ꝙ vocati ſumus ab
igratia legis: qꝛ hoſpites. i. alieni a teſtamẽtꝭ dei. j. iiij. c. Alie-
nati. n Promiſſiõis ſpē nõ habẽtes. Sꝫ iudei habẽt
ſpem ꝓmiſſiõis nõ rem: nos vero rē / nõ ſpē. Eſa. ix. b. Verbũ
miſit dñs ĩ iacob ⁊ cecidit ĩ iſrꝉ. o Et ſine deo ĩ hoc mũ-
Deu. xxx. do. Iudei hęc oĩa habebãt: gentiles nõ: Sed mõ facti ſũt in
caudã: ⁊ aduena factꝰ eſt ĩ caput: quia modo iſtis tandē dr. ij.
Paral. xv. a. Trãſibũt dies mlti in iſrael ſine deo xp̃o ⁊ abſqꝫ
ſacerdote ⁊ abſqꝫ lege. Oſee. iij. b. Dies multos ſedebunt filij
iſrael ſine rege / ſiue principe / ſine ſacrificio. p Nũc aũt in
chriſto ieſu ⁊c. Oſtenſo a qbꝰ vocati ſumꝰ: oñdit adhuc ad
qđ vocati ſumꝰ ꝑ ãtithesim. Et p̃mo qꝛ ad familiaritatē chriſti
qđ ē magna dignitas ꝯ vilitatē in q̃ fuerũt et a qua vocati ſũt:
Dicẽs: q Qui aliqñ eratꝭ lõge facti eſtꝭ ꝓpe ⁊c. Lõge
ꝑ diſſimilitudinē: ſic vocat dñs vltimos pctõres. Soph. iij. b. Vltra
flumia ethiopię inde ſupplices mei. i. vltimi pctõreſ. Eſa. xlvj.

a ieſu. Gratiã eni eſtis ſaluati
b ꝑ fidē: et h̃ nõ ex vobis. Dei
enĩ donũ eſt: nõ ex operibus
c vt ne quis glorieẗ. Ipſiꝰ enĩ
ſumus factura creati in chri-
ſto ieſu in operibꝰ bonis: q̃ p̃-
d parauit deꝰ vt in illis ambule-
e f mus. Propter qđ memores
eſtote ꝙ aliqñ vos q̃ gẽtes era-
g h tis in carne / qui dicebamini
i k p̃putium ab ea quę dicitur
circumciſio in carne manufa-
cta: qui eratis illo in tempore
l ſine chriſto alienati a cõuer-
m ſatione iſrael: et hoſpites te-
n ſtamentorũ ꝓmiſſionis ſpem
o nõ habẽtes ⁊ ſine deo in hoc
p mũdo. Nũc autē in chriſto ie-
q ſu vos qui aliqñ eratis lõge:
facti eſtis ꝓpe ĩ ſanguine chri-
r s ſti. Ipſe eñ eſt pax noſtra qui
t fecit vtraqꝫ vnũ ⁊ mediũ pa-
v rietē macerię ſoluens inimici-
x tias in carne ſua: legem man-
y z datorum decretis euacuans
a b vt duos condat in ſeipſo in

a. Vocaui ab oriẽte auē: ⁊ đ t͛ra lõginq̃ virũ volũtatꝭ meę: ſic ꝗ
facꝭ ꝓpię. Et nota ꝙ deꝰ nob approximat largiẽdo grãz ſi noſ
eo approximamꝰ ꝑ deſideriũ et ſanctã oratione. Iaco. iiij. b.
Appropinqte deo ⁊ appropinqbit vob. Et Ps. Prope ē dñſ Ps. 144.
oibꝰ inuocãtibꝰ eũ ⁊c. r Ipſe eñ ē pax nr̃a q̃ fecꝭ vtra-
qꝫ vnũ: in fide: vn-
de dicit Glo. Hic ꝗ
oſtendit ꝙ vocati ſu-
mꝰ ad fidē vniꝰ dei
cõtra errorē multoꝝ
deoꝝ. Et dicẗ pax
nr̃a: qꝛ venit ad pacē
faciẽdã: qꝛ pacifica-
uit nos deo p̃ri. Itẽ
cũ angeliſ: ⁊ nos ĩui-
cē. Propter p̃mũ
dicẗ mediator dei ⁊
hoim: ꝓpter ſecun-
dũ rex pacificus ⁊ ſa-
lomon / propter ter-
tiũ dicẗ lapis angu-
laris. Ps. Orieẗ in Ps. 71.
diebꝰ eius iuſticia ⁊
abundantia pacis.
Eſa. ix. b. Princeps pacꝭ. Et ĩ eodē. Et pacꝭ eiꝰ nõ erit finis.
Mich. v. b. Erit iſte pax aſſyrius. i. diabolus cũ venerit inter
nos: ⁊ qñ calcauerit in domibus nr̃is. i. pedem ſuggeſtiõis in
corde poſuerit diabolꝰ. Ezech. xxxiiij. f. Faciã cũ eis pactũ
pacis. Sꝫ videẗ ꝙ imo guerrã fecerit: qđ patet Matth. x. d.
Nolite arbitrari / qꝛ nõ veni pacē mittere in terrã / ſed gladiũ.
Sol. huiꝰ Sap. xiiij. c. In magno viuẽtes in ſciẽtię bello: tã-
ta mala pacē appellãt. Mali eñ qñ incitabanẗ ꝯ martyres vi-
debaẗ eis ꝙ iuraſſent ſe poſituros eos in pace: nulla eñ ma-
ior guerra homi ꝙ ꝙ dimittaẗ in pace ⁊ libere peccare: Sicut
vineis guerrã facit: qñ quis eas ĩ pace dimittit: qđ patet quia
ſtatim q̃ſi ablati ſunt fructus earũ. De guerra vineę. Eſa. v. b.
Oſtẽdã qđ faciã vineę meę. i. ꝙ magnũ malũ: nõ putabiẗ non
fodieẗ. Similiẗ de terra Eſa. vij. d. Vepres ⁊ ſpinę erũt in vni-
uerſa t͛ra. Siliꝭr ꝑ guerrã nob pax eſt ⁊ ecõuerſo. Qꝫ ergo dicit
dñs: Nõ veni mittere pacē / itelligiẗ: id ē qđ hoies vocãt pacē
ſed gladiũ. s Qui fecit vtraqꝫ vnũ. Ioh. x. c. Fiet vnũ
ouile ⁊ vnus paſtor. Sic ꝗ fecit vnum: qꝛ eſt lapis angularis.
Eſa. xxviij. d. Ecce mittã in fundamẽtis ſion lapidē angularē.
j. Petri. ij. a. Ecce pono in ſion lapidem: ſummũ angularem
electũ ⁊c. t Medium parietē macerię: intranſitiua eſt
ꝯſtructio. i. parietē q̃ eſt maceria. i. inſtabilis. Et vocat mediũ
parietē macerię ritus legaliũ ⁊ idolatrię: q̃ ſoluit chriſtus ĩ car-
ne ſua. Idolatriã ꝑ ꝟitatis manifeſtationē: legalia ꝑ rei exhibi-
tionē. Vñ Ioh. xix. f. Cõſũmatũ ē. Macerię. In Ps. Quo- Ps. 61.
uſqꝫ irruitꝭ ĩ hoiem: interficitis vniuerſi vos tanqꝫ parieti icli-
nato. q. d. vos qui chriſtũ crucifigitis: et hoiem tm̃ crucifige-
re creditis: Sed macerię depulſę ꝑ mortē eiꝰ vtraqꝫ maceria
ē expulſa. Cant. ij. c. En ipſe ſtat pꝰ parietē: verũ qꝛ finiuit pa-
rietē legaliũ. a Duos in vno. Iob. xxxviij. a. Quis de-
miſit. i. deorſũ ad terrã ĩ carnē miſit lapidē angularē eiꝰ: De-
us. ſ. pater. In h̃ adimpleta ē ꝓphia. Oſeę. j. a. Cõgregabũẗ
filij iuda. i. iudei: ⁊ filij iſrꝉ / gentiles. ſ. q̃ erãt idolatrę: ſicut de-
cē tribꝰ ꝗ ꝑ iſrꝉ: Et qꝛ videbãt deũ ꝑ naturales rõnes et ponẽt
ſibimet caput vnũ. Ezech. xxxvij. f. Rex vnꝰ erit oibꝰ iperãs
⁊c. Gen. xxxviij. g. Quare auulſa eſt ꝓpter te maceria. i. pellis
legꝭ de vtero ſynagogę mr̃is. v Soluẽs inimicitias: Li-
ſoluẽs dialyticũ ē x Legē mãdatorũ euacuãs. i. ꝙtũ
ad ea q̃ mãdabãt legaliẗ obſeruãda. y Decretꝭ. i. mãdatꝭ euã-
gelicis. Vel ex abũdãti põt ſic exponi. z Euacuãs. i. eua-
cuari ꝑmittẽs legē a decretꝭ ſcribaꝝ ⁊ phariſeoꝝ. Matth. xv.
a. Sine cauſa colũt me docentes mãdata ⁊ doctrinas hoim.
Eſa. xxix. d. Timuerũt me mãdato hoim ⁊ doctriniſ ⁊c. Hoc
fecerũt ſcribę ⁊ phariſei: Nõ etiã religioſi maiorē vim faciũt
in ſuis mãdatis ꝙ ĩ euãgelicis. a At duos cõdat. Hic
oſtẽdit ꝙ vocati ſumꝰ ad vnitatē ꝯ ſeqſtrationē. b Cõdat. i.

ꝯ edificet ⁊ vnlat in ſemetipſo. Uel.i.ſcḋm id qḋ factū eſt in ip/
ſo. a ¶In vno nouo homine.i. faciens pacē ꝑ ſeipſum:
poſteaquā factus eſt nouus homo: poſt reſurrectionē eñ fa/
cta eſt vnio iudeorū ⁊ gētium. Uel dicit̄ nouus homo: qꝛ dat
nouā ꝑceptionē ⁊ nouā vitā ⁊ noua omnia. Joh.xiij.d. Mā
datū nouū do vobis
⁊c.j.Cor.xv.f. No
uiſſim⁹ adā in ſpiri/
tū viuificantē. Apo/
B calꝫ.xxj.b. Ecce no/
ua facio omnia. Itē
nouus homo: qꝛ no/
uo modo cōcept⁹ et
nat⁹. Hiere.xxxj.d.
Nouum faciet dñs
ſup terrā ⁊c.ij. Co/
rinth.v.d. Ecce fa/
cta ſunt oīa noua:
omnia autē ex deo
qui nos recōciliauit
ſibi ꝑ chriſtū. Unde
ſubditur: b ¶Ut re
conciliet ambos

a vno nouo homine faciēs pa/
b cē: vt recōciliet ambos i vno
c corpore deo ꝑ crucem interfi
ciens inimicitias in ſemetip/
d ſo: ⁊ veniens euāgeliçauit pa
e cē vobis qui longe fuiſtis: et
pacē his qui ꝓpe: quoniā per
f ipſum habem⁹ acceſſum am/
g bo in vnō ſpiritu ad patrem.
h Ergo iam nō eſtis hoſpites ⁊
i aduenę: ſed ciues ſanctorū ⁊
k domeſtici dei: ſuperędificati

l ſup fūdamētū apl'oꝝ ⁊ ꝓphe
m tarū ipſō ſūmo angulari lapi/
de chriſto ieſu: in quo oīs ędi
n ficatiō cōſtructa creſcit in tē/
o plū ſanctū in dño. In quo et
p vos coędificamini ī habita/
q culum dei in ſpiritu ſancto.
r C ¶Uius rei gra ¶Ca.III
s tia egō paulus vinct⁹
t chriſti ieſu ꝓ vobis gē/
x tib⁹/ſi tñ audiſtiſ diſpēſationē
y grę dei q̄ data eſt mihi in vo/

eſt in aliq̄ alio ſal⁹. Matth.xxj.d. Nūquā legiſtiſ ⁊c.j. Petri
ij.a. Ad quē accedētes lapidē viuū ⁊c. n ¶Edificatio.j.Co
rinth.iij.c. Dei ędificatio eſtis: dei agricultura. o ¶In tem
plū ſanctū.j. Corinth.iij.d. Tēplū dei ſanctū eſt qḋ eſtis
vos.j.Corinth.vj.d. An neſcitis qm̄ mēbra vr̄a tēplū ſūt ſpi
ritus ſācti ⁊c. Sed ex
quo oīs habēs chari
tatē ē tēplū dei: q̄re
dicit: Creſcit in tē
plū ſanctū. Sol.
Tēplū hic deſignat̄
ſoliditas vel firmi/
tas grę: qꝛ qḋ ſancti
ficat̄ nūq̄ extunc in Ar. habita
aliēos vſus licet trāſ culum
ferri. Uñ cū miniſtri
A habentes charitatē
non ſunt ↄfirmati in
grā/nō ſūt ꝓprie tē/
plū: ſꝫ de facili trāſſe
runt ſe in vſum dia/
boli. p ¶In habi/
taculū. Heb.iij.b.

⁊c. Job.ix.d. Nō eſt q̄ vtrūq; valeat arguere: ⁊ manū ſuā po
nere in ambob⁹.i.in deū ⁊ hoīem: vel gentilē ꝑplm ⁊ iudaicū.
Ps.84. Ps. Miſericordia ⁊ veritas obuiauerunt ſibi: iuſticia et pax
oſculatę ſūt ſe: qñ tāta fuit dei miſcdia q miſit filiū ſuū ſubla/
tū eſt obſtaculū: qꝛ facit miſericordiā ⁊ iuſticiā ī vno corpe.i.
in vna ecclia.j.Cor.x.d. Un⁹ panis ⁊ vnū corp⁹ multi ſum⁹.
c ¶Interficiēs inimicitias. Col.ij.c. Delēs qḋ aduerſū
vos erat chirographum decreti: d ¶Euangeliçauit pa/
cē vobis qui lōge fuiſtis. Eſa.lxj.a. Ad euāgeliçandū
pauperibus miſit me.i.pauperibus a gratia: qui lōge a deo.
Lucę.iiij.c. Paupes euangeliçant̄.q.d. ego ſū ille de quo ꝓ/
phetauit Eſaias. e ¶Qui lōge q̄ ꝓpe. Eſa.lvij.d. Creaui
fructū labiorū pacē: pacē hoī q̄ lōge eſt: ⁊ q̄ ꝓpe eſt/ dicit do
minus. f ¶Acceſſum/ꝑ ipſum ad patrē. Unde Joh.xiiij.a.
Nemo venit ad patrem niſi ꝑ me. Ideo dicit ibidē.x.b. Ego
ſum oſtium. Et Joh.xviij.c. Petrus introiuit in atrium pon
tificis per iohannem. Heb.vj.d. Ubi pręcurſor noſter intro/
iuit/quaſi viā nobis oſtendēs. Michee.ij.d. Aſcēdet pādens
iter ante eos. g ¶In vno ſpū.j.Corinth.xij.b. Hęc oīa
opat̄ vn⁹ atq; idē ſpūs. h ¶Ergo iā nō eſtis hoſpites:
O vos gētiles in quo adimpletū ē illud Eſa.liiij.d. Ecce ac/
cola veniet qui nō erat mecū: aduena quondā tu⁹ adiunget̄ ti/
bi. Et.lvj.b. Ego dabo eis in domo mea/⁊ in muris meis lo/
cū: ⁊ nomē meli⁹ a filiab⁹. Et loquit̄ eunuchis ꝑ q̄s gētiles in/
telligūt̄: q̄ nihil boni poterāt facere. Exo.xij.g. Eadē lex erit
indigenę ⁊ colono q̄ peregrinat̄ apud nos. Leuit.xix.g. Ad/
uena ſi morat⁹ fuerit inter vos nō exprobretis ei: ſed ſit inter
vos q̄ſi indigena: ⁊ diligetis eū q̄ſi voſmetipſos. i ¶Ciues/
ciuitatis: de q̄ Heb.xj.b. Expectabat fundamēta habentē ci/
Ps.86. uitatem cuius artifex et cōditor deus. Ps. Glorioſa dicta ſūt
de te ciuitas dei. Apocal.xxj.a. Uidi ſanctam ciuitatem hie/
ruſalē deſcendentē de cęlo: qꝛ quicq̄d habet eccleſia boni/ ha/
bet de cęlo. k ¶Domeſtici: quo ad ſuperogatiōes quas ha
bent clauſtrales. Ideo Prouer.vlt.c. Oēs domeſtici ei⁹ ve
ſtiti ſūt duplicib⁹.i. ꝑceptis ⁊ cōſilijs. Eſa.xxx.d. alia lr̄a: Be
at⁹ q̄ habet ſemē i ſion domeſticos i hierlm. l ¶Sup fūda/
mēta apl'oꝝ.i. ſup doctrinā eoꝝ: ⁊ h̄ fundat̄ i chriſto habēs
fūdamēta duodecim: ⁊ in ipſis duodeci noīa duodecim apo/
ſtoloꝝ: ⁊ agni. Hoc ē qḋ h̄ dr̄: m ¶Ipſo ſūmo ⁊c. Eſa.liiij.
c. Fūdabo te in ſaphiris. Apocal.xxj.e. Fūdamēta muri ci/
uitatis oīni lapide ꝑcioſo ornata.j.Corinth.iij.c. Fundamē
tum aliud nemo poteſt ponere ⁊c. Tobie.xiij.d. Portę hie/
ruſalē ex ſaphiro ⁊ ſmaragdo.iij. Reg.v.d. Pręcepit rex vt
tollerēt lapides ꝑcioſos ī fūdamētū tēpli: Cū lapides nr̄i ita
politi ſunt ⁊ ornati nō multū videt̄ q ſint eccleſię fundamēta:
Ipſi ſūmo angulari ⁊c. Act.iiij.b. Hic ē lapis q̄ repro/
bat⁹ eſt a vobis ędificantib⁹: q̄ fact⁹ eſt in caput anguli: ⁊ non

Chriſtus tāq̄ fili⁹ ī domo q̄ dom⁹ ſumus nos.ij.Cor.vj.d.
Uos eſtis templū dei viui ſic dicit dñs: qm̄ ihabitabo ⁊c. Et Ezech.37.
ſumit̄ de ęzechiele q ¶In ſpū ſctō/opāte. ¶Expo. Ca.III
C ¶Uius rei gra ⁊c. In ꝑcedēti caplo oñdit a quo et
ad q̄d vocati ſūt: Hic oñdit ꝑ quē: qꝛ miſterio pauli.
Et ꝑmo oñdit q̄ta paſſus ſit ꝓ eis eo q vocauit eos
ad fidē: vt ſic ſint magis g̃ti deo: qꝛ tātū amicū ſuū ꝑmiſit tā/
ta pati ꝓ eiſ. Secūdo oñdit fuiſſe ſibi reuelatū ſacramētū dei:
ibi: Qm̄ ſm reuelationē. Tertio oñdit q illud qḋ reuela/
tū eſt ei ptinet ad ſalutē gentiū. Poſſent eñ dicere: ſi multa re
uelauit tibi de⁹: ſi bon⁹ clericus es q̄d ad nos: nulla nobis vti
litas erit: ⁊ iō dic̄/q īmo ibi: Q ¶ alijs generatiōib⁹ nō ē
agnitū ⁊c. imo ē in ſe eē mltū ꝓpt̄ h̄ licet ad eos: ibi: Cui⁹
fact⁹ ſū ego miniſter: Nec oñdit ad q̄nta ꝑdicāda miſſus
ſit ſe in principio annihilās vt illa maiora appareāt: ibi: Mi
hi eñ oīm ſctōꝝ mimo. In ſex oñdit ſe orare ꝓ ipſis/eo q
eoꝝ apl's ſit: ⁊ exponit ꝑ ptes q̄ ⁊ qualia ⁊ quāta eis ꝓpieta/
te. Dicit g̃: r ¶Hui⁹ rei. Continua ſic. Dixerat in q̄ et vos
ędificamini/hui⁹ ergo rei grā: vt.ſ. coędificamini: qꝛ hui⁹
grām ꝑbitam vobis. s ¶Ego paulus vinctus.ſ. eo eñ
q cōuertebat gētes ad fidē chriſti: iudei inuidia moti cōcitaue
rūt ↄ eū gētes intātū vt ligaret̄: ſic habet̄. Act.xxj.f. Tribun⁹
apphendit eū et iuſſit ligare catenis duab⁹: ⁊ intantū ꝓceſſit
res q duct⁹ fuit romā vbi primo fuit ſub cuſtodia libera: poſt
vinct⁹ ad lrā/⁊ poſit⁹ ī vinclis/ſcpſit eis hāc eplāꝫ ad Ephe
ſios. t ¶Paul⁹ vinct⁹ chriſti ieſu.j.iiij.a. Obſecro vos
frēs ego vinct⁹ ī dño: Et dic: Uinct⁹ chriſti ieſu.i. ad hono
rē ei⁹: v ¶Et ꝓ vob gentib⁹.i. ad vtilitatē veſtrā. Col.j.c.
Nūc gaudeo ī paſſiōib⁹ vr̄is ꝓ vob. Et in h̄ apparet zel⁹ apli
quē habebat de ſalute animaꝝ: qꝛ cū non ore ad os poſſet eis
ꝑdicare/vinct⁹ tñ ꝑdicabat eis ꝑ eplām: Sic ⁊ alij ſcti. Heb.
xj.g. Sancti ludibria ⁊ verbera expti: inſup ⁊ vincula ⁊ carce/
res lapidati ſunt ⁊c. Siłr hieremias licet eſſe capt⁹/ī veſtibu/
lo carceris poſitus: tñ veritatem ꝑdicabat. Hiere.xxxvij. et
xxxviij. Sed mō nō eſt ita de ꝑdicatorib⁹ nr̄i tpis: et h̄ eſt: qꝛ
nō ęelāt aīas ſed ꝑhēdas. Pro vobis dico gētib⁹: qꝛ.ſ. ꝑdica
ui vobis ſaluris verbum. x ¶Si tñ audiſtis.i. intelleriſtiſ
diſpēſationē/grę dei/actiue.ſ. ſi cognoſcitis aplātū ꝑ quā
diſpēſam⁹ vobis grām dei. Aplus eñ diſpēſator erat cęleſti/
um nō terrenorū: ꝑdicator grę non pecunię.j.Corinth.iiij.a.
Sic nos exiſtimet homo vt miniſtros chriſti ⁊ diſpēſatores
miniſteriorū dei: Uel paſſiue diſpenſationē grę dei.i.
aplātū diſpenſatū mihi a deo ꝑ gratiā ſuā. Col.j.d. Cui⁹ fa/
ct⁹ ſū ego paul⁹ miniſter dei: ſm diſpenſationē dei q̄ data eſt
mihi in vobis.j.Corinth.ix.c. Diſpēſatio mihi credita eſt: et
hoc eſt qḋ dicit: y ¶Quę/diſpēſatio/data eſt mihi ī vo
bis/gentibus. Gal.ij.b. Qui opatus eſt petro in aplātū cir/
ꝯ cūciſionis/opatus eſt

a bis:quoniā ſm reuelationem
b nōtū mihi factū eſt ſacramen
c tū:ſicut ſupra ſcripſi in breui
d ꝓut poteſtis legētes intellige
e re prudētiā meā in miniſterio
f chriſti:qd alijs generationib⁹
g nō eſt agnitū filijs hoim: ſicu
ti nūc reuelatū eſt ſanctꝭ apo
h ſtolis ei⁹ ꝛ ꝓphetis i ſpū:eſſe
i gētes coheredes ꝛ cōcorpo
k rales/ꝛ cōparticipes ꝓmiſſio
l m nis in chriſto ieſu ꝑ euangeli

n um cui⁹ factus ſum miniſter
o p ſm donū grē dei que data eſt
mihi ſm opationē virtutꝭ ei⁹.
q Mihi eni oim ſanctorū mini
r mo data eſt grā hec: in gētib⁹
euāgeliçare inueſtigabiles di
s uitias chriſti:ꝛ illūiare oēs
t v q̄ ſit diſpēſatio ſacramēti ab
x y ſcōditi a ſeculis in deo q oia
z a creauit:vt innoteſcat pncipa
b tib⁹ ꝛ ptātib⁹ in celeſtib⁹ ꝑ ec
c cleſiā multiformis ſapia dei:

…ſionis/opatus eſt mihi inter gētes. a Quā ſm reue
lationē:ꝙ data eſt mihi diſpēſatio:qm reuelationē a deo ſa
ctā. b Notū mihi factū eſt ſacramētū.q.d.a deo didici
q mihi aplatū in vobis cōmiſit.Gal.j.b.Neq ab homine ac
cepi iſtud neq didici:ſed per reuelationē ieſu chriſti: c Si
cut ſupra ſcpſi in
breui.i.breui rpe.
Sup.j.añ hoc.i.nō
eſt multū tps ꝙ ſcri
pſi vobis hoc: quia
forte alias ſcripſerat
eis aliqua breuiter d
hoc ſacramento: vel
gratia. Uel dicit: in
breui.i.in breuitate
.i.breuibus verbis:
ſupra.ij.c. Ipſa eſt
pax noſtra ꝛc̄.et po
ſtea etiā ſubdit: Ut
B duos condat in ſe
metipſo: vbi aperte
loquiꝫ de reconcilia
tione gētiū ad deū.
Sed quia breuitatem ſequitur frequenter nimia obſcuritas:
ideo ſubdit: d Prout poteſtis legentes intelligere
pudentiā meā.q.d.ita breuiter ſcripſi:tñ prout poteſtis
legentes intelligere. Ecce commendabilis eſt paulus a breui
tate loquēdi et aptione ſermōis. Itē ab vtilitate cū dicit:pru
dētiā meā.i.ſciā:q̄ ē e In miſterio chriſti.i.de ſecreto
chriſti:qd oſtendit de gentib⁹ ſaluandis ꝑ chriſtū. Prouerb.
x.d.Os iuſti pturiet ſapiā.i.ea q̄ ad ſapientiā ptinent loque
tur.Et nota h tria:breuiꝫ ꝛ diſtincte et vtiliꝫ loqui. Cantꝭ.iiij.
c.Fauus diſtillās labia tua ſponſa: Fauus reſiſtit:ecce vtili
tas ſermonis. In diſtillatione notanꝫ duo ꝛ breuiter ꝛ diſtin
cte loqui.Stilla eñ eſt breuis ꝛ diſtincte cadit. Prouer.xij.b.
Doctrina ſua noſcꝫ vir. Ecci.xx.d.Sapiēs i ꝟbo ꝓducit ſe
ipſū.i.manifeſtat cordis intellectū. Abacuk.ij.a.Scribe viſū
et explana eū ſup tabulas vt pcurrat q legerit eū. Ecci.xxiiij.
c.Qui elucidāt me vitā ętnā habebūt. f Nō alijs. Tertia
ps:ꝙ miſteriū alijs generatiōib⁹ nō ē agnitū.i.rōcina
tū:ſicut nūc reuelatū eſt. Cōtra.j.Petri.j.b.De q̄ ſalu
te inquiſierūt ꝛ ſcrutati ſūt ꝓphetę priores q de futura in vo
bis grā ꝓphetauerūt:Et poſtea parū:Quib⁹ reuelatū ē:qꝛ nō
ſibipſis:vob aūt miſtrabāt ea. Solꝭ. Nō ē agnitū etiā cūctꝭ
ꝓphetis veteris teſtamenti. Uñ dicit ſingulariꝫ: g Sicuti
nūc reuelatū eſt ſctis aplis ei⁹. Matth.xiij.e.Eructua
tio abſcōdita a cōſtitutione mūdi. Colꝭ.j.d. Ut impleam ver
bū dei:miniſteriū qd abſcōditū fuit a ſeculis ꝛ generationib⁹.
Lucę.x.d.Beati oculi q vident q̄ vos videtis: Dico eñ vo
bis ꝙ multi ꝓphete ꝛ reges voluerūt videre ꝛc̄. intelligiꝫ de
Ps.17. oculis interioribus. Ecci.xxiiij.d.Adhuc doctrinā.i.ꝓphetiā
effundam.i.q̄ſi viſionē occultam aperte vident/oculis corpo
reis:qꝛ in veteri teſtamēto tenebroſa aq̄ in nubib⁹ aeris. Sed
Prouer.xxvij.d.Apta ſūt prata ꝛ apparueꝛ herbę virētes:
h Et ꝓphetꝭ reuelatū eſt in ſpū.i.ꝑ ſpm̄ſctm̄. Prophetę
dicunꝫ q interptāꝫ ſcripturas:ſicut ſumiꝫ.j.Corꝭ.xiiij.f. Pro
phetę duo aut tres dicāt. Actꝭ.xiij.a.Erant aūt in eccła quę
erāt antiochię ꝓphetę ꝛ doctores in qbus barnabas ꝛ ſimō
ꝛc̄. i Eſſe gentes coheredes. Hoc ꝓpter myſteriū: co
heredes in eccleſia triūphante. Roma.viij.c. Heredes qdē
dei/coheredes aūt chriſti. Cōcorporales/eiuſdē corpis in
eccleſia militante. Uñ.j.Corinth.x.d. Unus panis ꝛ vnū cor
pus multi ſum⁹:Et.xij.b. Multa quidē mēbra/vnū autē cor
pus. Eph.iiij.a.Unū corpus ꝛ vnus ſpiritus. Et ꝑ hec duo
k Cōparticipes ꝓmiſſiōis ei⁹:qꝛ hec duo ꝓmittebāꝫ:
Ps.83. grā in pſenti eccła:et glīa in futuro. Ps. Gratiā ꝛ gloriā da
Ps.118. bit dñs. Ps. Particepſ ego ſū oim timētiū te. Et hoc totū fa
ctū eſt/ l In chriſto ieſu.i.ꝑ chriſtū/ m Et ꝑ euāgeli
um.i.ꝑ meā pdicationē. Aliter non valet pdicatio niſi chriſt⁹
ſit ibi. Greg⁹. Fruſtra ad aures ſonat vox pdicatoris niſi int⁹

mouet gratia largitoris. n Cui⁹ euangelij/factus ſum
miniſter/nō auctor. Roma.xj.b. Quādiu quidem ego ſū gē
tiū aplus:miniſterium meum honorificabo:id eſt veritatem
dico ꝛ non mentior/doctor gentium in fide ꝛ veritate. Actꝭ.
xiij.a.Segregate mihi paulū ꝛ barnabā in opus ad qd aſſū
pſi eos. o Scdm
donū gratię dei: 1.Corꝭ.15.b.
id eſt ſm qd de⁹ de
dit mihi gratiam. j.
Corꝭ.xv.b. Nō aūt
ego ſed grā dei me
cū: p Que data
eſt mihi ſm ope
ratione virtutis
ei⁹.i.ſm ꝙ virtuo
ſe opatus eſt in me:
me pri⁹ nominis ſui C
pſecutionem faciens
eiuſdem pdicatorem.
Uel virt⁹ chriſti ꝓ
prię ē miſericordia:
quia eius ꝓprium ē
miſereri/ punire ve
ro eſt alienum ab eo. Eſa.xxviij.f. Alienum eſt opus eius ab
eo. Et.xxvij.a.Quis dabit mihi ſpinam ꝛ veprem. Uel hoc
qd dico:ſm operationem virtutis eius:poteſt eſſe de
terminatio hui⁹/in chriſto ieſu.i.ſm qd operatus eſt ꝟtu
oſe in chriſto ieſu:chriſtum a mortuis reſuſcitans/ꝑ qd gētes
remiſſę ſunt ad fidē. q Mihi eñ oim ſctoꝝ minimo.
Quarta pars capłi.j.Corinth.xv.b.Ego ſum minimus apo
ſtolorum:qui nō ſum dignus vocari aplus:quia pſecut⁹ ſū ec
cleſiā dei: In q impletū eſt illud Eſa.xj.a. Habitabit lup⁹ cū
agno:et pard⁹ cū hedo accubabit:vitul⁹ leo ꝛ ouis ſimul mo
rabunꝫ:ꝛ puer paruulus minabit eos. Per iſta animalia gen
tiles animales ꝛ feroces intelligunꝫ: quos minauit docendo
paulus puer.i.paruulus/humilis/puer ꝛ virgo. r Data eſt
gratia hec.i.tanta.ſ.in gentib⁹ euangeliçare inueſti
gabiles diuitias chriſti.i.quas habuit chriſt⁹. Colꝭ.ij.a.
In ipſo ſunt om̄es theſauri ſapiētię ꝛ ſciētię abſconditi. Eſa.
xxxiij.b.Diuitię ſalutis ſapientia/et ſcientia:timor dñi ꝛ ipſe
theſaur⁹ ei⁹. Et dicit/ineſtigabiles:qꝛ ſicut dicit Ecci.j.
a.Sapientiā dei pcedentē oia quis iueſtigabit: Roma.xj.d.
O altitudo diuitiarū ſapientię ꝛ ſcientię dei/ꝙ incōphenſibi
lia ſunt iudicia eius ꝛ inueſtigabiles vię ei⁹. Nec tñ penitus i
ueſtigabiles:qꝛ nō poſſet euangeliçari. s Et illuminare
oēs.i.elucidare oib⁹:q̄ ſit diſpenſatio ꝛc̄. Luc.j.g. Illu
minare his qui in tenebris ꝛc̄. Ad hoc dati ſunt apłi et eorū
ſucceſſores:qbus dictū eſt Matth.v.b. Uos eſtis lux mun
di hui⁹: vt oēs illuminenꝫ cōiter ſine pſonarū acceptiōe: ſicut
ſol:ꝛ gratis faciatis hoc ſine munerū receptione. Matth.x.a.
Gratis accepiſtis gratis date. Ecci.xxiiij.d. Doctrinā quaſi
antelucanū illumino oib⁹: Hoc ē qd dꝛ.j.Timoth.ij.b.Qui
oēs hoies vult ſaluos fieri et ad agnitionē ꝟitatꝭ ꝑuenire. t
Que ſit diſpēſatio.i.adimpletio v Sacramēti.i.redē
ptiōis hūanę x Abſcōditi a ſeclis/a creaturꝭ ſecloꝝ:ꝛ ex
iſtēſ y In deo.i.ſola noticia dei: z Qui oia creauit. Eſa
xxiiij.c.Secretū meū mihi:ſecretū meū mihi. Et ibidē.xlv.c.
Uere tu es de⁹ abſcōdit⁹. Cōtra Amos.iij.b. Nō fac dñs ver
bū niſi reuelauerit ꝛc̄. Reſpōſio paucꝭ fuit ſecretū dei:nō tūc
etiā plene. Ita ſicut in Deuꝫ.xix.d. Abſcōdita a dño deo no
ſtro q̄ manifeſta ſūt nobis ꝛ filijs nrīs vſq i eternū:vt facia
m⁹ vniuerſa verba legſ hui⁹. a Ut innoteſcat ꝛc̄. Datū
eſt mihi euāgeliçare/ita vt innoteſcat principib⁹ ꝛ ptātibus q
ſūt in celeſtib⁹.ſ.in celo.i.angelis:ad lrām. b Per eccle
ſiā.i.ꝑ ea q̄ dicta ꝛ facta ſūt i eccła ꝑ nos aplos. c Mul
tiformis ſapia dei. Chryſ. Multiformiꝫ: varia ſapia dei:
ō repatiōe.ſ.hoim. Et mō repādi:ꝛ diꝫ mltiformis ſapia.
De⁹ eñ ſtudēs ſaluti nrę/multiſ mōis ſalutē nrām fec. Greg⁹.
In ope nrę redēptōiſ mīra dixit/mira fec/dura ſuſtinuit. Ps. Ps.9.
Inter gētes annūciate ſtudia ei⁹. Chryſ.ſup Joh.ij. Aut no

 biſcū:ſed et angeli

biſcū: ſ⁊ ⁊ āgeli ꝑ iohānis vocē didicerūt. Et poſtea. Si igit̄ pn cipat⁹ et ꝑtates cherubin ꝑ eccliā didicerūt: ħ manifeſtū: qm̄ et ipſi multa alacritate circa hāc occurrerūt auditionē: ⁊ hoc ho norati ſum⁹ nō modicū ꝙ angeli nobiſcū didicerint q̄ ignora bāt. Et poſtea dicūt: modū ī q̄ ꝑ quales exiſtētes angeli didi cerūt. i. ꝑ piſcatoreſ.

a ſm ꝓfinitionē ſeculoꝝ quā b fecit in chriſto ieſu dño nr̄o: i quo habem⁹ fiduciā ⁊ acceſ ſum in confidentia per fidem eius. Propter quod peto ne deficiatis in tribulationibus k meis pro vobis que eſt glo

[Eph.3.c.] Uel multiformis ſa pientia dei ē ipſe chri ſt⁹: ſm Glo. q̄ſi mul tas formas habet. Formā ſui accipieſ ī charitate. Phil. ij. a. Formam fugiti ui in deſcenſu in egy ptum. Matth. ij. c. Formā miſeri eſuriē do ſitiēdo plorādo ⁊ ī mſtis alijſ. Formā pegrini māſionē nō habēdo. Hiere. xiiij. b. Quare q̄ſi colon⁹ futur⁹ es ī t̄ra: ⁊ q̄ſi viator declinās ad ma nēdū: Ultimo formā viliſſimi pctōris ⁊ latrōis ī cruce morie do. Has aūt formas aſſūpſit vt ⁊ noſ eiſdē iformet. Dr̄ ḡ mul tiformis: q̄ mult̄ modis format̄ et modis multis informatis ſapiētia fuit q̄ dico multiformis vel q̄ innotuit: a Scđm ꝓ finitionē ſecloꝝ. i. ſm qđ de⁹ ꝓfiniuit apđ ſe ab ęterno an̄ ſe cula: b Quā ꝓfinitionē c Fecit. i. ipleuit de⁹ d In chri ſto ieſu dño nr̄o. i. ꝑ chriſtū. e In q̄. i. ꝑ quē fiduciā ha bem⁹. i. ſpē f Et acceſſū charitatē g In cōfidētia: q̄ſi merito cōfidētię: vt ſic charitas augeat̄ ex ſpe: q̄ ꝯfidētia eſt ꝑ fidē: q̄ ſpes naſcit̄ ex fide. Mat. j. a. Abraā genuit iſaac ⁊c̄. i. fides ſpem ſpes charitatē: Uel acceſſum in cōfidentia. i. acceſſum cōfidentē ad patrem facit. Joh. xiiij. a. Nemo venit ad patrem niſi ꝑ me: Et nota ꝙ capite ingreſſo eccleſiam con fidentem acceſſum habent membra. Hiere. iij. f. Patrē voca bit me ⁊ poſt me ingredi nō ceſſabis. Michee. ij. d. Aſcendet iter pādēs an̄ eos: diuidet ⁊ trāſibūt portā ⁊ ingredient̄ ꝑ eā. q. d. regnū cęlorū vim patit̄ ⁊ violenti rapiūt illō. Mat. xj. b. Heb. iiij. d. Adeam⁹ ḡ cū fiducia an̄ thronū grę ei⁹ vt miſeri cordiā conſeq̄mur: et gratiā inueniam⁹ in auxilio oportunos: Bern̄. Securū habes oīo acceſſū ad deū: vbi filiū habes an̄ patrē: matrē an̄ filiū: fili⁹ oñdit patri lat⁹ ⁊ vulnera: mat̄ oſtē dit filio pect⁹ ⁊ vbera: Nec pōt fieri vlla repulſa vbi tot cōcur rūt charitatis inſignia. h Propter qđ peto. Hec eſt vlti ma ps hui⁹ capituli: in qua oſtēdit ſe orare ꝓ eis: tū q̄ ipſoꝝ apl̄s: tū q̄ magnū dānū eēt ſi amitterēt tot ⁊ tāta bona q̄ ha bebāt. Primo ḡ petit eiſ ꝑſeuerātiā ī bonis q̄ habēt: ibi: Ne deficiat̄. Scđo augmētū ⁊ robur virtutū: ibi: Ut det vo bis ſm diuitias glię ſuę v̄tutē corroborari ⁊c̄. Ter tio virtutū radiationem: ibi: In charitate radificati ⁊c̄. Quarto vt det̄ illis intelligētia charitatis chriſti qua paſſus eſt ꝓ nobis: ibi: Ut poſſitis cōꝓhendere ⁊c̄. Quinto in telligentiā eoꝝ q̄ quotidię opat̄ deus in nobis: ibi: Ei aūt q̄ pōt ⁊c̄. Dicit ḡ: Propter qđ. i. q̄ habetis acceſſū ad deū: ⁊ alia bona mſta ſupra dicta i Peto ne deficiat̄ ī tribu. . i. ꝓ tribulationib⁹ meis q̄ ſūt ꝓ vobis. i. quas patior q̄ vobis fidem ꝑdicaui. Sciebat apl̄s qđ dicit̄ Zach. xiij. c. Percute paſtorē: ⁊ diſpgēt oues. Superiorū em̄ tēptatio cō uertit ſępe ſubditos: Qđ ſciēs diabol⁹ dixit. iij. Reg̃. vlt̄. e. Nec pugnabit̄ cōtra maiorē: nec ꝯ minorē: ſ⁊ ꝯ regē iſrl̄ ſolū: id eſt cōtra ꝑlatum. Ideo ecōtra munit dñs ꝑlatos ꝓpter ꝑ fectionē ſubditoꝝ. Lucę. xxij. c. Simon ecce ſathanas expeti uit vos vt cribraret ſicut triticū: ego aūt rogaui ꝓ te vt nō de ficiat fides tua: ⁊ tu aliq̄n ꝯuerſus ꝯfirma frēs tuoſ. k Que eſt gloria veſtra. i. tribulatiōes meę cedēt vobis ad gloriā in futuro ſi nō deficiatis. Et nota ꝙ li quę trahit anteceden tia ſua a ſubſequenti: ſicut Gal. iiij. d. Unū in ſeruitutę gene rans q̄ eſt agar: vel etiā in ꝑſenti erat gloria eorū hoc ꝙ dñs tantū amicū ſuū ꝑmittebat ita turbari ꝓ eis: ſicut magna fuit gloria filio prodigo ꝙ pater eius ꝓ eo mactauit vitulum ſa ginatū: Lucę. xv. e. l Hui⁹ rei gratia: nō faciatis ita et nō cadat̄ a fide. m Flecto genua. Notat̄ vehemētia deſide

rij ſalut̄ eorū: ſic Act. vij. g. Poſitis aūt genib⁹ orauit: dñe ieſu ne ſtatuas illis ħ pctm̄. ij. Paral̄. xxxvj. in orone Manaſ ſes: Et nūc flecto genua cordiſ mei: p̄caſ a te bonitatē dñe. n Ad patrē dñi nr̄i ieſu chriſti/ ē orādū. Eſa. xlv. d. Mihi curuabit̄ oē genu. Oēſ etiā orōnes fere ī ecclia dirigūt̄ ad pa trē/

l ria veſtra. Huius rei gratia m flecto genua mea ad patrem n domini noſtri ieſu chriſti o ex q̄ p ōis paternitas ī cęlis ⁊ ī terra q nōiat̄: r vt det vobis ſm diuiti s as glię ſuę v̄tutē corroborari t v p ſpiritū ei⁹ x in interiori y homie

o Ex q̄ p̄re. i. ex ei⁹ diſpoſitiōe de noiatione. p Om nis paternitas ī cęlis/ q̄tū ad ange los et ſctōs q̄ ibi ſunt frēs. q Et in t̄ra: q̄tū ad prelatos. r Nominat̄: non di cit eſt: q̄ nec homo nec angel⁹ vere et ꝓ prię ē pater: ſicut dr̄ [B] Matth. xxiij. a. Unus eſt pater veſter. Malach. ij. b. Nūq̄d nō vn⁹ pat̄ oīm noſtrū. Eſa. lxiij. b. Tu em̄ pat̄ noſter: ⁊ abraā neſciuit nos. Jō dicit̄: Matth. xxiij. a. Et patrē nolite vocare ſup t̄rā. i. nomē patris alicui appropriare ſicut mihi. Uel no minat̄. i. noīalis eſt. Et nota ꝙ angeli dicunt̄ patres: q̄ nos inſtruunt: q̄ benefici ſūt reuerendi. Item q̄ imitādi. Simili ter ꝑlatio hominū dicit̄ hic paternitas: vt inde ſumeret̄ ꝙ in amore ꝑferri debēt nō in timore: vel ſi interdū opus eſt corre ctiōe paterna nō tyrānica ſit. Item nota ꝙ pater dicit̄ multis modis. [Pater dicit multis mo…] Perſonalit̄ vel ꝓ generatiōe ęterna. j. Joh. v. b. Tres ſunt q̄ teſtimoniū dāt in cęlo: pat̄ verbū ⁊c̄. Generatione hu mana. Lucę. xvj. f. Pater abraā mitte laçarum ⁊c̄. Oratione. Matth. xxiij. b. Patrem nolite vocare ſup terrā. Prelatiōe. iiij. Reg̃. v. d. Pater ſi rem grandem dixiſſet tibi ꝓpheta: certe facere debueras. Reuerentia. j. Timoth. v. a. Seniorē ne increpaueris: ſed obſecra vt patrem. Adoptione. Heſter. ij. b. Mardocheus adoptauit eam in filiā. Predicatione. j. Corinth. iiij. c. Nam ſi decem milia pędagogorum habeatis in chriſto: ſed non multos patres: nam in chriſto per euange lium ego vos genui. Exemplo vel imitatione. Ezech. xvj. a. Pater tuus amorreus. Joh. viij. e. Uos ex patre diabolo eſtis. Amos. ix. b. Nunquid non vt filij ęthiopum vos eſtis mihi filij iſrael. Beneficio. iiij. Reg̃. ij. b. Pater mi pater mi/ currus iſrael et auriga eius. Job. xxix. c. Pater eram pauperum. Reputatione. Lucę. ij. g. Ego et pater tuus do lentes quęrebamus te. s Ut det vobis/ expeto ſuppli ſm diuitias glorię ſuę: id eſt miſericordiam ſuam et be nignitatem copioſam: per quam eſt et apparet glorioſus/ vel per quam facit glorioſos. Et dicit: ſm diuitias. i. ſm qđ requirunt diuitię. Non enim decet diuitem et nobilem par ua dare/ nec paucis/ nec cum triſticia. Jaco. j. a. Dat omni bus affluenter et non improperat. Ecci. j. c. Scđm datū ſuū prębet illam diligentibus ſe. Roma. viij. f. Qui ꝓprio filio ſuo non pepercit: ſed pro nobis omnibus tradidit illum: quo modo nō etiā cū illo omnia nobis donauit: Prouerb. viij. b. Mecum ſunt diuitię et gloria: opes ſuperbę ⁊ iuſticia. Sap. vij. b. Infinitus eſt theſaurus hominibus: quo qui bene vſi ſunt: principes facti ſunt amicitię dei: propter diſciplinę do na commendati: Quia ergo per diuitias tales fit homo ami cus dei ⁊ commendabis deo: ideo dicit hic: t Scđm di uitias glorię ſuę: quę ſcilicet faciūt glorioſos. Diuitię ig nominioſę ſunt quę mentem inquinant non emundant: de qui bus dicit apoſtolus Phil̄. iij. b. Omnia arbitror vt ſtercora vt chriſtum lucrifaciam. Ecci. xiij. a. Qui tetigerit picem: con quinabitur ab ea. Prouerb. iij. d. Stultorum exultatio igno minia: quia exultant in diuitijs/ quę ignominioſe eos inqui nant. Ps̄. Filij hominum vſq̄ quo graui corde: vt quid dili [Pſ. 4.] gitis vanitatem ⁊ queritis mēdaciū. Ibi alia eſt littera: Filij viri iuſti vſq̄ quo diligitis ignominioſe vanitatem. Ideo di cit: v Uirtutem: non pecuniam/ ſed conſtantiam: det ſcili cet et hoc quod ſequitur. x Corroborari per ſpiritum eius: id eſt ab ipſo procedentem. y In interiori ho mine. Teſta roboratur per ignē: ⁊ ſpiritusſanctus ignis eſt:

Et in igne miſſus

a habitare chriſtū per fidem in
b cordibus veſtris in charitate
c radicati ⁊ fundati: vt poſſitis
d e comprehendere cum omni-
f g bus ſanctis que ſit latitudo
h i k et longitudo et ſublimitas et

ꝟ et in igne miſſus eſt: Act.ij.a. Similiter charitas ignis eſt.
Cant.viij.c. Aque multe nō poterunt extinguere charitatē.
Similiter tribulatio ignis eſt: qui roborat. Eccī.xxvij.a. Va-
ſa figuli ꝓbat fornax: ⁊ hoīes iuſtos tēptatio tribulationis.
Prouerb.xvij.a. Sicut igne ꝓbat argentū: et aurū camino:
ita corda ꝓbat deꝰ. Et dicit: In iteriori
hoīe. Ille eñ roborat/cum exterior ho-
mo infirmat.ij. Corinth.xij.d. Cū infir-
mor tūc potēs ſum. Et.ij. Corinth.iiij.d.
Si is qui deforis eſt noſter homo corrū-
pat: tñ is qui intꝰ eſt renouat de die in di-
em.ij. Reg.iij.a. Facta eſt lōga ꝯcerta-
tio inter domū dauid ⁊ domū ſaul.i.inter
corpus ⁊ animā: qꝛ caro cōcupiſcit aduer
ſus ſpm/⁊ ſpūs aduerſus carnem. Gal.
v.c. Sed dauid vt ibi dicitur: proficiens
⁊ ſemꝑ ſeipſo robuſtior erat: domus aūt ſaul decreſcens quo-
tidie. Saul caro: qꝛ interꝑtat petēs vel abutēs: ⁊ caro deſide-
rat ſemꝑ ⁊ petit. Prouerb.xxx.b. Sanguiſuge due ſunt filie
dicētes affer affer. Eccī.ix.a. Ne reſpicias mulierē multiuolā/
ne forte incidas in laqos ipſius. Dauid/manu fortis vel aſpectu
deſiderabilis: h̄ eſt ſpūs ꝗ fortit monet agere ⁊ ꝯuerſari hone
ſte. Et peto/ a habitare chriſtū ꝑ fidē i cordibꝰ vr̄is.
ij.Cor.vlt.b. Chriſtꝰ ieſus i vob eſt: niſi forte reprobi ſitis.
Et nota ꝙ chriſtꝰ ꝑ qͥlibet ꝟtute habitat i aīa: ſic dicit Bern.
Cū aliqd virtutis in me ſentio: dñm virtutū adeſſe non ambi-
go. Per fidē tñ ſpālit dr̄ habitare: qꝛ fides mundat ⁊ ꝑparat
ei habitaculū. Act.xv.c. Fide purificās corda eoꝝ. Et iō qꝛ
fides prima/dicit Glo.hic: ⁊ priꝰ dicit ꝑ fidē chriſtū habitare
⁊c. qꝛ prius eſt credere ꝙ roborari in fide.j.Cor.iij.d. Tem-
plū dei ſanctū eſt ⁊c. Oro etiā vt ſitis b In charitate ra-
dicati/ad modū arboris: vt ſicut arbor accipit incrementū a
radice mediāte qua ꝑducit fructū ⁊ folia: ſic cōfirmatio chari
tatis ex ſe ꝑducit fructū boni opis ⁊ folia bone locutionis ip-
ſa opa ꝑtegentis: ⁊ ſic roborat tota arbor ſpūalis.i.homo in-
terior. c Et fundati: ad modū edificij. Charitas eñ eſt ra-
dix ⁊ fundamentū edificij ſpūalis.j.Corinth.iij.a. Ego plan-
taui/apollo rigauit ⁊c. Quo ad primū edificatio eſtis: quo ad
ſecūdū/Col.ij.b. radicati et ſupedificati in ipō. Vel radica-
ti in charitate.i.ꝑ charitatē in ſūma bonitate. Aīa eñ ha-
bet duas radices: intellectū ⁊ affectū. Prima debet radicari i
prima veritate: ſecūda in ſumma bonitate ꝑ charitatē. Iob.
xxix.c. Radix mea apta eſt ſecus aquas ſcripturarū vel gra-
tiaꝝ. Oſee.vlt.c. Erumpet radix eiꝰ vt libani. Libanꝰ eſt ar-
bor a qua thus emanat: ⁊ illud qd̄ ſpōte emanat ⁊ ſine inciſio-
ne eſt ꝑcioſiſſimū. Tūc ꝗ radix iuſti ꝓdit vt libanꝰ: qñ ex radi
ce charitatis exit opus pietatis: vel deuotio oratiōis ꝗ ſigni-
ficatur ꝑ thus: et hoc ſponte ſolo.ſ. dei intuitu/nō timore/vel
cupiditate/nō violentia. Eccī.xxiiij.b. Ego quaſi libanꝰ nō in
ciſus vaporaui habitationē meā.i. dilectionē intus habitātē:
exterius ſponte ꝑ vaporē ⁊ fumū cōpaſſionis oſtēdi ꝑ lachry-
mas.ſ. Vel terra dicit chriſtus ſm humanitatē que irrigua fu
it in cruce. In hac terra qui plantat/fructificat. Hiere.xvij.a.
Beatus vir ꝗ cōfidit in dn̄o: ⁊ erit dn̄s fiducia eiꝰ: ⁊ erit tanꝙ̄
lignū qd̄ trāſplātatū eſt ſuꝑ aq̄s: qd̄ ad humorē mittit radices
ſuas/⁊ nō timebit cū venerit eſtꝰ: Terra aquoſa ⁊ humida/ca-
ro chriſti ſanguine ꝓprio reſpſa: in qua terra iā foſſe vulnerū
facte ſunt: vt ibi tranſplantent de morte tranſlati in vitā: ⁊ ibi
1.Cor.2.a. infigamꝰ radicē itellectꝰ ⁊ affectꝰ: Sic dic apl's. Nihil iudica-
ui me ſcire inter vos niſi ieſum chriſtum ⁊ hunc crucifixū. Ec-
ce in chriſto crucifixo radicem intellectꝰ fixerat. Itez Roma.
viij.f. Quis me ſeparabit a charitate dei ꝗ eſt in chriſto ieſu:
Ecce radix affectus: iō nō timebit in eſtu tēptationū a caſu: qꝛ
radicatus erat ꝓfunde: ſicut arbor ꝗ habet ꝓfundas radices
nō facile euellit. Eccs.vij.c. Alta ꝓfunditas quis inueniet eā.
Sap.iiij.a. Adulterine plātationes nō dabunt radices altas:
nec ſtabile fundamentū collocabūt. Luce.viij.b. Hi radices
nō habēt: qꝛ ad tp̄s credūt/ ⁊ i tp̄e temptatiōis recedūt. Iob.
xiiij.b. Si ſenuerit i terra radix eiꝰ: ⁊ in puluere mortuꝰ fuerit
truncꝰ illius: ad odorē aque germinabit. Hoc eſt qd̄ dicit apo
ſtolus. Ro.vj.a. Cōplantati ſumus ſimilitudini carnis eiꝰ ſi-
mul et reſurrectionis erimꝰ. Et fundati: in chriſto ꝗ eſt fun-
damentum. Matth.vij.d. Fundata eñ erat ſupra firmā pe-
trā.j.Corinth.iij.c. Fundamentū eñ aliud nemo pōt pone-
re ⁊c. Sine hoc fundamēto nō poſſumꝰ edificari et in domos
ſpūales.j.Petri.ij.a. Tanꝙ̄ lapides viui
ſupedificamini i domos ſpūales ⁊c. d Ut B
poſſitis cōphēdere.i.ꝑfecte itelligere e
Cū oibꝰ ſctis.i.ſic oēs ſcti/ f Que
ſit.i.q̄nta debeat eē/ g Latitudo.i.ꝗ ſe
oñdit hō ad inimicos diligēdos/ h Et lō
gitudo ꝑſeuerātie eiuſdē: i Et ſubli-
mitas/vt deꝰ diligat ⁊ i ꝓmiū expectet:
k Et ꝓfundū/occultū dei iudiciū ꝗ illi
dat graꝫ et illi nō. Ps. Iudicia tua abyſ- Ps.35.
ſus multa. Vel Que ſit latitudo/cruc.
ſ.dn̄ice.i.ꝗ habeāt myſteria illa q̄tuor ligna cruc: Latitu-
do.i.lignū trāſuerſū i ꝗ cōfixe ſūt manꝰ ⁊ extēſe: ſignificāt bo
na opa extēſa etiā ad inimicos: vt dictū ē: Mat.v.g. Lōgitu
do.i.lignū ab alto ꝓcedēs ꝟſus terrā i ꝗ corpꝰ chriſti affixū
ſtetit: ſignificat ꝑſeuerātiā in bonis opibꝰ. Altitudo.i.tabu
la ſupior ſignificat expectationē eternoꝝ. Profundū.i.lignū
ſuppedaneū: qd̄ nō apparuit: qꝛ terre erat infixū vnde totū ſur
git: ſignificat ꝓfūditatē grē dei: a ꝗ ſūt ⁊ latitudo opeꝝ ⁊ ꝑſe
uerantia ⁊ ipm deſideriū eternoꝝ. Et hec expoſitio eadē fere
eſt cū prima: Nō expedit vt poſſitis cōphendere que ⁊ lati-
tudo ſit ⁊c. qualiter deꝰ latior ⁊ lōgior excelſior ⁊ ꝓfūdior om
nibꝰ. Iob.xi.b. Excelſior celo ē/⁊ qd facies: ꝓfundior iferno
et vñ cognoſces: lōgior terra mēſura eiꝰ et latior mari: Bern.
Comprehendere dicit nō cognoſcere: vt nō curioſitate cōten
ti ſcientie tota cura fructui inhiemus: nō eñ in cognitione eſt
fructꝰ/ſed in cōprehenſione. Longitudo autē dei eſt ipſa eter-
nitas: ꝗ tam longa eſt vt nō habeat finē. Latitudo ē ipſa cha-
ritas: ꝗ nullis terminis anguſtat: Diligit eni omia que ſūt/et Sap.11.d.
nihil odit eoꝝ ꝗ fecit deꝰ. Eternitas deꝰ charitas eſt: longitu-
do ſine ꝓtenſiōe: latitudo ſine diſtēſione: Quid eſt deus ſub-
limitas ⁊ ꝓfundū. In altero intra oia ſublime poterat: ꝓfun
dū ſapientiam eius cōſidera: Sublimitas inattigibilis: ꝓfun
ditas inſcrutabilis. Nō hec diſputatio cōprehendit: ſed ſan-
ctitas: ſanctū autem facit affectatio ſancta: et ipſa gemina: ti-
moris donū ſanctū: ⁊ ſanctꝰ amor: Timor quidē ſublimi ⁊ ꝓ
fundo: amor lato largoꝙ̄ reſpondēt: Quid tā timendū: ꝙ̄ po-
teſtas cui non potes reſiſtere: ꝙ̄ ſapientia cui reſiſti nō poteſt
qd: Itē qd tam amabile ꝙ̄ amor ipſe quo amas ⁊ quo ama-
ris: amabiliorē tā victa eternitas facit que dū non occidit fo-
ras mittit defectus ſuſpitionē. Ama igit ꝑſeueranter ⁊ longa-
nimiter/⁊ habes lōgitudinē dilatans amorem tuum vſꝙ̄ ad
minutas et latitudinem tenes. Eſto igit etiam in omni ſollici-
tudine timoratus: ⁊ ſublime ꝓfundumꝙ̄ cōprehendiſti. Vel
Que ſit latituo: charitas eñ fraterna extēdit ſe ad dexterā
ꝑ bonorum cōgratulationem: ad ſiniſtram per malorum com
paſſionem tam corporalium ꝙ̄ ſpiritualiū. Roma.xij.f. Gau
dere cū gaudentibus/flere cū flentibus. Longitudo chari-
tatis eſt perſeuerantia: vt dictum eſt. Eſa.liiij.a. Longos fac
funiculos tuos. Matth.x.c. et.xxiiij.b. Qui perſeuerauerit
vſꝙ̄ i finē hic ſaluus erit. Sublimitas eſt ſpes vite eterne:
Roma.viij.e. Spe ſalui facti ſumꝰ. Profundū eſt timor
gehēne. Eſa.xxxviij.b. In dimidio dierum meorum vadam
ad portas inferi ⁊c. Per timorem ſcilicet ⁊ meditationē. Iob.
xvij.d. In profundiſſimū infernū deſcēdet aīa mea. Vel la-
titudo erit in patria in voluptatis affluentia et plenitudine:
quia bonis hominum a dextris et a ſiniſtris delectabit. Eſa.
lx.a. Tunc videbis premia ſcilicet omnium ſanctorum ⁊ me-
rita/⁊ afflues et mirabitur ⁊ dilatabitur cor tuū: Lōgitudo
i eternitate cōſtituti.j.Cor.xiij.d. Prouer.iij.b. Longitudo
dierū in dextera eiꝰ. Sublimitas in ꝓmij magnitudine: qꝛ
ſupra ꝯdignū remunerabit deꝰ.ij.Cor.iiij.d. Id qd̄ ē i ꝓſen-
ti momētaneū ⁊ leue tribulatiōis noſtre: ſupra modū in ſubli-
mitate eternū glorie pondus operatur in nobis. Roma.viij.
d. Non ſūt cōdigne paſſiones huius temporis ad futurā ⁊c.
ꝟ Et ꝓfundum: in ſecre-

a et profundũm. b Scire etiam
c ſupeminẽntem ſcientię chãri-
d tatem chriſti: e vt impleãmini i
f õmnem plenitudinem dei. g Ei
h autẽ q̃ui potens eſt omnia fa-
cere ſupabundanter q̃ꝫ peti-
mus aut intelligimus ſm vir-
i tũtem que operat̃ i nobis: k ip-
l ſi gloria in ẽccleſia m ↄ i chriſtõ
n ieſu in oẽs generationes ſecũ
li ſeculorũ Amẽ. ¶ Ca. IIII

o O Bſecrõ itaq̃ꝫ vos
p ẽgo vinctus in domi
q no vt dignẽ ambule
r tis võcatione q̃ vocati eſtis:

G a ¶ Et profundum: in ſecretoꝝ cognitione. Ro. xi. d. O al-
titudo diuitiaꝝ ſapię ↄ ſcię dei ↄc. b ¶ Scire etiã. Hoc oro
.ſ. vt ſciatis ex parte charitatẽ chriſti: quanta .ſ. charitate nos
dilexit. c ¶ Supeminentem ſcię: vt ſit datiui caſus: quia
plene ſciri nõ poteſt nec ęſtimari. Unde .j. Corinth. .j. d. Quod
ſtultum eſt dei: ſapientius eſt homini-
bus. Et ſapientia humana non ſufficit ad
intelligendum charitatẽ chriſti: q̃ꝛ videt̃
feciſſe vt ſtultus cũ morti ſe tradidit: vn-
de mors eius exceſſus vocat̃. Lucę. ix. d.
Erãt aũt moyſes ↄ helias viſi in maieſta-
te: ↄ dicebant exceſſum eiꝰ quã cõpleturꝰ
erat in hierlm. Threñ. iij. c. Recordare
paupertatis mee ↄ trãſgreſſionis .i. exceſ-
Ps. 125. ſus mei. Pſ. Magnificauit dñs facere
cũ eis. Ecci. xxiiij. d. Infirmioꝛ nõ inue-
ſtigabit eã: a mari eni abundabit cogita-
tio eiꝰ: ↄ cõſiliũ illiꝰ i abyſſo magna. Aba
cuk. j. b. Opꝰ factũ ẽ i diebꝰ noſtr̃ qđ ne-
mo credet cũ enarrabit̃. Uel ſcię ponat̃
A vt ſit genitiui caſus: ſic. b ¶ Scire cha-
ritatẽ ſcientię chriſti .i. charitate qua
chriſtꝰ dilexit nos ſapiẽter licet charitas
eiꝰ ſtulticia reputaret̃ .j. Cor. .j. d. Predi-
camꝰ chriſtũ crucifixũ iudeiſ q̃dẽ ſcãdalũ:
gẽtibꝰ aũt ſtulticia: Charitatẽ dico chri-
ſti ſupeminentẽ: oĩ aliȷ̃ charitati. Ioh. xv. b. Maioꝛẽ hac
dilectionẽ nemo habet ↄc. Bern̄. Maioꝛẽ tu dñe habuiſti: q̃ꝛ
etiã p inimicis animã poſuiſti. Geñ. ij. b. In terra euilath na-
ſcit̃ aurũ: et aurum terrę illius optimũ eſt. Chriſtus fuit terra
doloris in paſſiõe. Aurũ huiꝰ terrę .i. charitas optima eſt: q̃ꝛ
purioꝛ fuit eius charitas omni alia. Chriſtus eni pure dilexit
nos: qđ nõ ꝓpter ſuũ cõmodũ: ſed noſtrũ. Hõ aũt etſi ſince-
re eũ diligat: tñ p̃mium dilectionis expectat. Uel de charita-
te homis qua diligit chriſtũ poteſt legi primo ſic ſm q̃ li ſci-
entię ſumit̃ datiue: b ¶ Scire .i. p cõiecturas i ſeipſo cogñſce-
re ↄ experiri: d ¶ Charitatẽ chriſti .i. q̃ diligit̃ chriſtꝰ. Cha-
ritatẽ dico c ¶ Supeminentẽ ſcię: quia charitas ſupemiet
ſciẽtię: ſicut oleũ aquę ſupnatat .j. Cor. viij. a. Sciẽtia inflat
charitas ędificat. Uel genitiue: d ¶ Charitatem ſcientię
chriſti .i. charitatem cum ſcientia chriſti: vt .ſ. iuncta ſit cha-
ritas ſcientię chriſti .i. de chriſto: vel qua ſciat̃ chriſtus. Cha-
ritas eñ ſine diſcretiõe errat: diſcretio ſine charitate iacet: vt
dicit beatus Bern̄. Charitatẽ dico ſupeminentẽ: q̃ꝛ charitas
q̃ eſt cũ ſcientia omni aliȷ̃ charitati p̃ualet: nõ eñ charitas ve-
re dici põt niſi regat̃ diſcretione. e ¶ Ut impleamini bo-
no grẽ i p̃ſenti tẽdẽtes. f ¶ In oẽm plenitudinẽ dei .i. quã
dat deꝰ .i. pfectã plenitudinem glię. Ecci. xxiiij. c. Tranſite ad
me oẽs q̃ cõcupiſcitis me ↄc. Hoc dicit ſapiẽtia cõpatis ſe flu-
minibꝰ. Sap. vij. b. Uenerũt mihi oĩa bona parit̃ cũ illa. Et
dicit: Plenitudinẽ dei: q̃ꝛ deꝰ fac̃ hãc plenitudinẽ ↄ grę et
glię .j. iiij. b. Ut adimpleret oĩa. Ul̃ plenitudinẽ dei: q̃ꝛ deo
repleat̃ aĩa et nõ pecunia vel alia re. Augꝰ. Aiam deo capacẽ
nihil deo minꝰ implere põt. Eccs. v. b. Auarꝰ nõ implebit̃ pe-
cunia. g ¶ Ei aũt q̃ potens eſt ↄc. q̃ſi p vobis oro deũ p
dat̃ vt det ãplioꝛa grãs ago: Et h̃ ẽ: Ei aũt .i. deo h Qui
potẽs ẽ oĩa facere .i. cõplere i vob: Supabundant̃ q̃ꝫ
petimꝰ aut intelligimꝰ .i. pluſq̃ꝫ petere ſciamꝰ. Iaco. j. a.
Qui dat oĩbus affluẽter ↄ nõ improperat. Luc. j. a. Ne time-
as zacharia: exaudita ẽ orõ tua. Glo. Magis q̃ꝫ petiſti: roga-
ſti eñ p beatiõe plebis: ↄ donatꝰ eſt tibi p̃curſoꝛ. Un̄ ↄ in orõ-
ne dr̃: Dimittat̃ q̃ cõſcia metuit: ↄ adiȷ̃cias qđ orõ nõ p̃ſumit.
iij. Reg. iij. b. Ecce dedi tibi ſm ſermones tuos: ↄ dedi tibi
coꝛ ſapiẽs ↄ intelligẽs ↄc. ſed ↄ hęc q̃ nõ poſtulaſti dedi tibi di-
uitias .ſ. ↄ gloriã regum et noticiã. Et q̃ dicit: Aut intelligi-
remꝰ: q̃ꝛ ea q̃ ſunt ſupꝛa intellectũ dat dñs .j. Corinth. ij. b.
Qđ oculus nõ vidit nec auris audiuit nec in coꝛ hoĩs aſcen-
dit .i. itellectũ hoĩs: q̃ p̃parauit dñs hiis q̃ diligũt illũ. Et ſu-
mit̃ de Eſa. lxiiij. b. Augꝰ. in principio libri de doctrina chri-
ſtiana: Nulli eñ deſiderãti cõcedit̃ plꝰ de illo exiſtimare q̃ꝫ de
illo res ſe habeat: ne ea vileſcat cũ minꝰ iuenerit: ſꝫ q̃n ſicq̃ꝫ
veniẽs exiſtimare potuerit: plus ꝑueniẽs iuẽturꝰ ẽ. iij. Reg.
x. a. Uerus eſt ſermo quẽ audiui in terra mea ſup ſermonibus
tuis ↄ ſup ſapientia tua: ↄ nõ credebã narrãtibꝰ mihi donec ip-
ſa veni ↄ vidi oculis meis: ↄ pbaui q̃ media ps mihi nũciata
nõ fuerat: maioꝛ ẽ ſapia tua et opa tua q̃ꝫ
rumoꝛ quẽ audiui. Potens dico facere in
vobis. i ¶ Scdm virtutem q̃ operat̃
in nobis. Apl's dicit q̃ abũdant põt in
vobis bona facere ſicut iã fecit i vobis: k
Ipſi inquã gloriã ↄc. .j. Timoth. .j. d.
Soli deo honoꝛ ↄ gloria: i ſecula ſeculoꝝ
amen. l ¶ In eccleſia .i. p eccleſiã quã
de oĩbꝰ gẽtibꝰ vocauit. m ¶ Et in chri-
ſto ieſu .i. p eo q̃ chriſtũ nob dedit. n
¶ Secl̃i ſeculoꝝ. Iohãnes damaſcenꝰ.
.ij. libro. ca. j. Seculũ dr̃ cuiuſq̃ꝫ vita vel
mille annoꝝ tempus vel tota vita p̃ſens:
futura vita dicit̃ pluralit̃ ſecula.

¶ Expoſitio Capl'i. IIII

o O Bſecro. Hic incipit ſecũda ps
epiſtolę: in qua iſtruit nos d̃ mo-
ribꝰ: Primo generalit̃. Secũdo ſpãlit̃ p
ſingulos ordines .j. v. e. Mulieres ſub
ditę ↄc. Et vtit̃ ordine artificiali nõ na-
turali. Generale eñ p̃us ẽ q̃ꝫ ſpeciale: ſm
naturam econuerſo. Primo autem docet quid faciendũ. Se-
cũdo a q̃bꝰ eſt abſtinẽdũ: ibi: Hoc igit̃ dico ↄ ↄteſtificoꝛ
ↄc. Prima aũt ps ſubdiuidit̃: q̃ꝛ primo monet eos q̃ formaꝫ
ſuſceptã doctrinę teneãt: ibi: Ut digne ambuletis. Secũ-
do ad vnitatẽ ſpũs inuitat: ibi: Solliciti ſeruare vnitatẽ
ſpũs: de q̃ oſtẽdit q̃ ↄſiſtit i tribꝰ. In mutua cõcordia:
Un̄ dicit: In vinculo pacis. In viciſſim ſbueniẽdo: Un̄
dicit: Unũ corpꝰ. In idẽ volẽdo: et idẽ inuicẽ de deo ſenti-
endo. Un̄ dicit: Et vnꝰ ſpũs. Et q̃ debeamꝰ ſuare vnitatẽ
iuicẽ oñdit p vnitatẽ dñi ↄ fidei et ſacramẽtoꝝ. Un̄ dic̃: Unꝰ
dñs vna fides vnũ baptiſma. Secundo vnitatem oñ-
dit p diuerſitatẽ donoꝝ: q̃ꝛ ſicut ad vnã cõiũctionẽ corpis fa-
ciũt diuerſa mẽbra: ſic vnũ corpꝰ i dño facit mutua ſubmini-
ſtratio mẽbroꝛũ diuerſa dona habẽtiũ: ibi: Unicuiq̃ꝫ aũt
noſtrũ. Et oñdit p q̃đ data ſũt: ↄ ꝓpt̃ q̃đ data ſũt: ibi: Pro-
pt̃ qđ dic̃: aſcendẽs. Demũ oñdit q̃ ſũt illa dona: ibi: Et
ipſe dedit q̃ſdã. Deinde oñdit q̃ꝫdiu illa ſt̃ neceſſaria: Do-
nec occurramꝰ. In tertia aũt pte monet eos eſſe ſtabiles:
ibi: Ut iã nõ ſimꝰ paruuli. Quarto oñdit a q̃ eſt hũani-
tas: q̃ꝛ a capite corpis .i. ab xp̃o: ibi: Ex quo totũ corpꝰ.
Poſtmodũ diuidet̃ ſecũda ps capl'i. Dicit ꝯ: o ¶ Obſecro
itaq̃ꝫ vos: nõ dicit impero: q̃ꝛ ſicut dicit Seneca: Genero-
ſus eſt animꝰ hoĩs naturaliter in p̃tratẽ recalcitrãs facilꝰ ducit̃
q̃ꝫ trahat̃. Gal. iiij. b. Obſecro vos frẽs nihil me leſiſtis. p
¶ Ego vinctꝰ in dño. Nota q̃ dulcedine obſecrãdi in ſbo:
ↄ oñſione exempli i facto eos incitat ad bonũ: ↄ iõ dicit: Ob-
ſecro itaq̃ꝫ vos ego vinctꝰ in dño. Ad lr̃am ꝓpt̃ dñm
erat in vinculis. q ¶ Ut digne ambuletis: pficiẽdo ſemp
in bono. Ioh. xij. e. Ambulate dũ lucẽ habetis .ſ. grę vel p̃-
ſentis vitę ne tenebrę vos apphendẽt. Ambulet̃ dico digne:
r ¶ Uocatiõe qua vocati eſt̃ p̃dicatiõe .ſ. ſm qđ p̃dicatio
exigit p quã vocati eſt̃. Phil. j. d. Digne euãgelio chriſti. Luc.
xij. f. Cui multũ dat̃ multũ ab eo q̃ret̃: et cui cõmẽdauerit multũ
plꝰ petẽt ab eo: ſic agricola multũ fructũ petet a t̃ra i q̃ multũ
ſemiauit: Terra ẽ aĩa: agricola chriſtꝰ vl̃ vicariꝰ eiꝰ p̃dicatoꝛ .ſ.
ſemẽ ẽ v̄bũ dei. De hac t̃ra dr̃ Heb. vj. b. Terra eñ ſepe ve-
niẽtẽ ſup ſe bibẽs imbrẽ ↄ germinãs herbã ↄc. Ul̃ digne ãbu
let̃ vocatiõe .i. ſm qđ decet ſtatꝰ ad quẽ vocati eſt̃. Nõ eñ
decet filioſ dei itẽdere ihoneſt̃ .j. Cor. xiiij. g. Oĩa honeſte ↄ
ſm ordinẽ fiãt i vob. Ro. xiij. d. Nõ p̃ceſſit: ſicut i die hone-
ſte ãbulemꝰ. Ul̃ ãbulet̃ pſeuerãdo i vocatiõe .i. i ſtatu i q̃
deꝰ vocauit .j. Cor. vij. d. Unuſq̃ſq̃ꝫ i q̃ vocatiõe vocatꝰ eſt in
ea p maneat. Et ibidẽ: Unuſq̃ſq̃ꝫ in q̃ vocatꝰ eſt ſemp maneat
apđ deũ: Et h̃ faciat̃ digne deo: vt .ſ. dignitat̃ deo tribuat̃ p̃ h̃.

G Col. j. b. Ambuletis

a cum ōmni humilitate τ man/
ſuetudine:cum patientia ſup
b c pōꝛtantes inuicem in chāritа
d te. Sōllicitі ſeruare vnitatē
e ſpirit⁹in vincūlo pacis. Unū
f g cōꝛpus τ vnūs ſpiritus ſicut
h vōcati eſtis in vnā ſpe voca/
i k tiōnis veſtrę. Unūs domin⁹/
l m vnā fides/ vnūm baptiſma.
n Unus deus τ pater omniuꝫ
qui ſup omēs τ per omnia :τ
o in omnibus nobis. Unicūiqꝫ
aūt noſtrū data eſt gratia ſm
mēſuram donationis chꝛiſti.
p q Prōpter qō dicit: Aſcendēs
r in altū captiuā duxit captiui/
tatē:dedit dona hominibus.

Col.j.b. Ambuletis digne deo/ per omnia placentes in om/
ni bono fructificātes et creſcētes in ſciētia dei. Et.j. Theſſal.
ij.c. Teſtificati ſumus vt ambularetis digne deo. Sap.iij.a.
Deus temptauit illos:et inuenit illos dignos ſe. Subdit au/
tē modum ambulandi/cum dicit: a Cum omni humili/
tate:id eſt pfecta:quę ē ſubdere ſe mino/
ri. Matth.iij.d. Sic decet nos implere
omnem iuſticiā: Uel cū omni humili/
tate interioꝛi:que ꝓpꝛie humilitas dici/
tur:τ exterioꝛi :quę hūiliatio poteſt dici.
Eccl.iij.c. Quanto maioꝛ es/ humilia te
Ro.12.a. in omnib⁹. Jaco.iiij.b. Deus ſupbus re/
ſiſtit τc. b Supportantes inuicē.
Gal.6.a. Roma.xv.a. Debem⁹ nos firmioꝛes im
becillitates infirmoꝛum ſuſtinere τ nō no/
bis placere. Gal.vlt.a. Alter alteri⁹ one/
ra poꝛtate. Sicut cerui alter alterū ſup/
poꝛtat in tranſitu fluminis. ij. Coꝛ.xj.a.
Utinam ſuſtineretis modicum quid inſi/
pientię meę:ſed τ ſuppoꝛtate me. Sed qꝛ
omne onus leue fit mediāte charitate: qꝛ
charitas adueniens omnia leuia facit:to/
tum enim onus in ſe trāſfert/ideo ſubdit:
c In charitate.j. Coꝛ.xiij.c. Cha/
ritas omia ſuffert.j. Coꝛinth.xvj.c. Om
nia opera veſtra in charitate fiant. Et eſt
argumētū ad h qꝛ modus ſit i ꝓcepto. d
Solliciti ſeruare vnitatem ſpiri/
tus.i.q̄ eſt in ſpirituſancto. e In vin
culo pacis:quia pax coꝛdium vnit:ſiue coꝛdium eſt vnio.
Act.iiij.f. Multitudinis credentium erat coꝛ vnum τ anima
vna.ij. Paral.xxx.b. In iuda facta ē man⁹ domini/ vt daret
ei coꝛ vnum. Econuerſo manus diaboli facta eſt hodie etiā in
iudeis.i.in confitentibus.ſ.religioſis τ clericis: τ ideo habent
coꝛ diuiſum. Hiere.xxxij.g. Dabo eis coꝛ vnum τ animā vnā
vt timeant. Ezech.xj.c. Dabo eis coꝛ vnum τ ſpiritum nouū
tribuam in viſceribus eoꝛum. Aug⁹. in libꝛo contra hereſes.
Luc.2.b. Gloꝛia in excelſis deo:τ in terra pax hominibus/ nō diuiſoꝛi/
bus ſanctę veritatis:ſed bonę voluntatis. Item in eodē. Uis
diuidere pacem τ queris habere iudicem pacem:iudex tuus
dicit de cęlo:pax ſum litigare nō noui:cōſentiētibus aſſideo/
litigantes fugio. Idem in eodē. Non facio partem:quia non
diuido pacem. In eodē. Pacē vis:τ pacē diuidere/hęredita/
tem nō poteris obtinere. Et nota qꝛ pax dicit vinculum ſan/
ctoꝛū.j. Reg.xxv.c. Erit anima domini mei cuſtodita qua/
ſi in faſciculo viuentiū apud dominū deum tuum. Sed τ hec
pax ſeruatur inuicē ſubminiſtrando: Ideo ſubdit. f Unuꝫ
coꝛpus:et hoc modo ſeruetis vt ſitis vnum coꝛpus inuicē
ſubueniēdo. Ro.xij.b. Multi vnū coꝛpus ſumus in chꝛiſto.
Et.j. Coꝛ.xij.b. et.j. Coꝛ.x.d. g Et vnus ſpiritus/idē
volendo. Et idem.j. Coꝛinth.j.b. Idipſum dicatis omnes τ
nō ſint in vobis ſchiſmata. h Sicut vocati eſtis τc.q.
d.cōcoꝛdes eſſe debetis et coꝛpoꝛe ſubueniendo τ ſpiritu vo/
lendo:ſicut cōcoꝛdes eſtis idē ꝓmium expectando. Et hoc eſt
quod dicit: i In vna ſpe/ expectādo.ſ.ad vnam rem ſpe/
ratam quę eſt effectus/ k Uocationis veſtrę: vt dicit
Roma.viij.f. Quos vocauit/hos et iuſtificauit:quos autem
iuſtificauit/illos τ magnificauit. Et nota qꝛ hec tria reſpondēt
tribus quę dicta ſunt.ſ.iij.a. Cōcoꝛpoꝛales:hoc ē quod dici/
tur hic:vnum coꝛp⁹. Et comparticipes/ hoc qō dicit hic:
vnus ſpiritus. Et cohęredes:hoc eſt quod hic dicitur:in
vna ſpe τc. l Unus dominus τc. Adhuc oſtendit
vnitatem eſſe ſeruandam:non tm̄ quia vocati ſunt ad fidē:ſed
etiam quia militant ſub eodem dn̄o et eadem fide et eiſdem ſa/
cramentis imbuti ſunt. Unde dicit: Unus dominus τc.
Deut.vj.a. Deus tuus de⁹ vnus eſt. Zach.xiiij.b. In die il/
la erit dominus vnus τ nomē eius vnum. Malach.ij.d. Nō/
ne vnus fecit:τ reſiduum ſpiritus eius eſt:τ quid querit vnus
niſi ſemen dei.j. Coꝛinth.viij.b. Nā et ſi ſunt qui dicant dij
ſiue in cęlo ſiue in terra:ſiquidem ſunt dij multi τ domini mul/
ti/nobis tamen vnus deus pater ex quo omnia τ nos in illo:τ
vnus eſt dn̄s ieſus chꝛiſtus ꝑ quem omnia/et nos per illum.
Homo ergo non ſe debet diuidere diuerſis dn̄is. Matth.
vj.c. Nemo poteſt duobus dominis ſeruire τc. m Una fi
des.i.omnium fidelium vita/qꝫuis plures ſint articuli. Uel
vna fides dicitur:quia eſt de eodem: vel
vna dicitur non numero/ſed genere. Eſa.
xxxiij.a. Et erit fides in tēpoꝛib⁹ tuis di/
uitię ſalutꝭ τc. n Unum baptiſma:
neceſſariū τ imutabile. Roma.vj.a. Cō/
ſepulti eſtꝭ cum illo per baptiſmū in moꝛ/
tē:τ ideo non iteratur ſicut τ chꝛiſtus iā
non moꝛit.j. Coꝛinth.xij.b. In vno ſpū
oēs nos in vnum coꝛpus baptiçati ſum⁹.
Unus de⁹ et pater oim̄ τc. Roma.
xj.d. Qm̄ ex ipſo τ per ipſū :τ in ipſo ſūt
omnia. o Unicuiqꝫ aūt noſtrū τc. 95.diſt.c.eſto.1.
ſm menſuram donatiōis chꝛiſti: q.1.c.hi qui.et
id eſt ſm qꝛ datoꝛ chꝛiſtus menſurat vni c.hāc regulā.
hoc/ alij aliō. Sed de chꝛiſto dicit. Joh. De cōſe.diſt.4.
iij.d. Non em̄ ad menſurā dat deus ſpiri c.itaqꝫ
tū/ chꝛiſto.ſ.i. non ad partem menſurę/ 2.Coꝛ.10.d.
ſed ad plenitudinem. Et nota qꝛ iſta diuer
ſitas gratiarum facit ad vnitatem coꝛpo/
ris eccleſię. Unde cōcoꝛdia eccleſię cōpa/
rat ꝓpoꝛtiōi elemētoꝝ:quā pythagoꝛas Ps.67.
vocauit catenam auream. Roma.xij.b.
Habētes donatiōes ſm gratiam quę da/
ta eſt nobis differentes:ſiue ꝓphetiā ſm
rōnē fidei τc. Ibidē.a. Unicuiqꝫ ſic de⁹ diuiſit mēſurā fidei.j.
Coꝛ.xij.a. Diuiſiōes graꝝ ſūt τc. p Propt qō:ad ꝓbā/
dū qꝛ chꝛiſt⁹ hō dat diuerſa dona: q Dic ſpūſſctus ꝑ Ps. r
Aſcēdēs/chꝛiſt⁹/i altū τc. Duab⁹ d cauſis aſcēdit chꝛiſt⁹.
Ad introducēdū ſuos i cęlū/τ iō dic: Captiuā duxit capti/
uitatē. Et vt mitteret ſpm̄ſctm̄:τ iō dic: Dedit dona hoi
b⁹. De pmo Mich.ij.d. Aſcēdet iter pādēs añ eos/diuidet τ
trāſibūt. Eſa.lxiij.a. Quis ē iſte q̄ venit d edom τc. iſte foꝛmo
ſus i ſtola ſua ḡdiēs i mltitudine ꝟtutis ſuę. Geñ.xxxij.c. In
baculo:crucis.ſ. trāſiui ioꝛdanē iſtū.i. trāſcurſuꝫ moꝛtis/τ nūc
cū duab⁹ turmis regredioꝛ/comitat⁹.ſ. turba hoiꝫ τ angeloꝝ.
Amos.ix.b. Qui ędificat aſcēſionē ſuā in cęlo. Deut.xxxiij.
d. Aſcēſoꝛ cęli auxiliatoꝛ tuus. Deut.xxxij.f. Leuabo ad cę/
los manū meā.i.filiū meū: dicit de⁹ pater ꝑ quē operoꝛ. Per
hoc qꝛ dic captiuitatē/vocat liberationē a limbo: Per h qꝛ
dicit captiuā/firmā poſſeſſionē i bono. Eſa.xlix.g. Nunqd
tollet a foꝛti ꝓda:aut qō captū fuerit a robuſto ſaluū eē pote/
rit: Quia hec dic dn̄s:eqdē τ captiu⁹ a foꝛti tollet:τ qō abla/
tū fuerit a robuſto ſaluabit. Eſa.xlv.c. Ipſe ędificabit ciuita/
tem meā:et captiuitatē meā dimittet nō in ꝓcio neqꝫ in mune
rib⁹. Chꝛiſtus em̄ ꝑlm̄ ſuū liberauit:τ de ipō ciuitatē cęleſtē
ędificauit/in qua nōdū fuerat hō. Itē Eſa.xlij.b. Dedi te i fę/
dus ppłi: in lucē gentiū vt aperires oculos cęcoꝝ:τ educeres
de cōcluſiōe vinctū τc. Deut.xxxj.b. dictū eſt ioſue: Cōfoꝛta
re τ eſto robuſt⁹:tu em̄ itroduces filios iſrł in trā quā pollici/
t⁹ ſū eis. Eſa.xxxv.d. Redēpti a dn̄o ɔuertent τ veniēt i ſion
cū laude:τ leticia ſempitna ſup caput eoꝝ τc. De ſecūdo.ſ. de
donis ſpūſſcti dr.j. Reg.xxx.g. Uenit ḡ dauid i ſicelech:et
miſit dona ſenioꝛibus iuda ꝓximis ſuis. Sicelech interꝓtat
ſextarij effuſio: Hęc ē vita ętna:i ꝓſenti em̄ dat gr̄a ad mēſu/
rā:ſꝫ i futuro dabit mēſura bona τ conferta τ coagitata τc. vt
dr Lucę.vj.f. Itē iterꝓtat adductio vocis deſęcatę. Hic em̄
qꝫtūcūqꝫ ſit hō pfect⁹ ſemp ē aliqd fęcis ꝑmixtū i laude τ opi/
bus ei⁹:ſꝫ i pria erit laus τ oia ſincera τ pura. Eſa.xxv.c. Fa
ciet dn̄s ɔuiuiū medullatoꝝ:τ vindemię deſęcatę:ꝑ q̄ ſignifi/
cat merceſ ętna q̄ erit i laude dei ſincera. Eccl.lj.d. Mſtū de/
dit mihi dn̄s:linguā mercedē meā:τ i ipa laudabo eū. Nota qꝛ
ꝓdicta effuſio ſignificata fuit.iij. Reg.xviij.g. Ecce nubecula
parua q̄ſi veſtigiū hoīs aſcēdebat d mari τc. Nubecula chꝛi/
ſtus:q̄ aſcēdit d mari.i.ab amaritudinib⁹ mūdi:τ tūc fugit a cō
ſpectu belię.i.aplo͂rum:τ venit pluuia grandis.i. abundantia

donoꝝ ſpirituſſancti

dono⁊ũ ſpiritusſancti. Hoc eſt qḋ diximus dauid miſiſſe mu-
nera proximis ſuis. Matth. vlt. b. Ite nunciate fratribus
meis vt eant in galileam. Joh. xx. d. Uade ad fratres meos et
dic eis: aſcendo ad patrem meum ⁊c. Eſa. viij. d. Ecce ego et
pueri mei quos dedit mihi dominus. De his donis dicit. j.
Corinth. xij. a. Alij
Joh. 3. d. per ſpiritum dat ſer-
mo ſapientie: alij ſer-
De here. c. cũ ex mo ſcientie ſm eũdẽ
in iũcto. c. ſicut ſpiritũ: alteri fides
in vno ⁊c. Prouerb. iiij. a.
C Donũ bonũ tribuã
1. Cor. 12. d. vobis: legẽ meã ne
dereliquatis. a Qr
aũt aſcẽdit qḋ ẽ:
id eſt que cã eſt/ niſi
iſta. ſ. qꝛ et deſcẽ-
dit ⁊c. i. Ecce ordo:
ſi vis aſcendere/ primo deſcende. Job. xxij. d. Qui humiliatꝰ
fuerit erit in gloria: ⁊ qui inclinauerit oculos ſuos ſaluabitur.
Pſ. 33. Prouer. xv. d. Gloriã pcedit hũilitas. Pſ. Hũiles ſpũ ſalua
bit. j. Reg. xv. d. Nõne cũ puulꝰ eſſes i ocl'is tuis: caput i tri
bubus iſrael factꝰ es: Hoc eſt qḋ ſequit. b Qui deſcen-
dit: ipſe eſt qui aſcẽdit ſup celos/ ſalomon longe ante
queſierat Prouerb. xxx. a. Quis deſcendit de celo ⁊ aſcendit
⁊c. Hanc queſtionẽ ſoluit hic apoſtolꝰ. Et Joh. iij. b. Nemo
aſcẽdit in celũ niſi qui deſcẽdit de celo: filiꝰ hoĩs q̃ eſt in celis.
Bern. Qui deſcẽdit ⁊c. Ego chriſtũ credo in hoc ipſo/ q
deſcẽdit/ aſcendiſſe. Sic em̃ oportebat chriſtũ deſcendere/ vt
nos aſcendere doceremur. Cupidi ſiq̃dẽ ſumꝰ aſcenſionis: ex-
altari cupimus omnes: nobiles enim creature ſumus et ma-
gni cuiuſdã animi: ideoq̃ altitudinem appetimus deſiderio
naturali. Sed ve nobis ſi voluerimus ſequi eum qui ait: Se-
debo in monte teſtamenti. Eſa. xiiij. d. Hunc ſequunt q̃ pec-
candi habẽt cõcupiſcentiã/ quibꝰ dominandi libido domina-
tur. Iſte eſt mons quẽ aſcendit angelus ⁊ diabolꝰ factus eſt.
Alij cum adã aſcendũt montẽ ſcientie: pernicioſa eſt aſcenſio:
imo deſcẽſio magis de hieruſalẽ i hiericho. Infra dicit: Po-
teſtatis ambitio/ angelũ priuauit felicitate angelica: ſciẽtie ap-
petitus/ hominem imortalitatis gloria ſpoliauit: Ergo fugi-
endus eſt nobis mons vterq̃/ ſi pcipitium angeli/ ſi caſum ho-
minis expaueſcimus. Quis ergo docebit nos ſalubrẽ aſcen-
ſum. Chriſtꝰ qui deſcendit: ipſe em̃ eſt qui aſcẽdit/ q̃ ſuo aſcen-
ſu nobis ſalubrẽ indicauit aſcenſum. Deſcendit de monte po-
tentie/ carnis infirmitate circũdatꝰ. De monte ſcientie: quoni-
am placuit deo p ſtulticiã pdicatiõis ſaluos facere credẽtes.
1. Cor. 1. c. Quid em̃ impotẽtius paruuli corpe: quid infantilibus mem-
bris īfirmius videt: Quid indoctiꝰ apparet paruulo/ qui ſola
matris vbera nouit: Immo q̃d eo inſipientius q̃ tradebat in
mortẽ animã ſuam: Ergo deſcendit. Sed vide quõ aſcendit.
Matth. 17. a. Primo in montẽ quo trãſfiguratus eſt corã diſcipulis: reſur-
rectionis gloria hec eſt quã i mõte ſpei cõtemplamur. Ut q̃d
em̃ aſcendit vt tranſfiguraret/ niſi vt doceret nos aſcẽdere ad
futurã illã gloriam innuptam. Quid pdeſt ſcire quo ſit eun-
dũ/ ſi qua debes ire nõ ſciueris: Alterum pinde montẽ aſcẽ-
das/ in quo pdicantem videbis ⁊ ſcalam erigentẽ: octo diſtin-
ctam ſcalaribus: cuius ſummitas celos tangit. ſ. Beati qui p-
Matth. 5. a. ſecutionẽ patiunt ⁊c. Primũ montem aſcendas iugi meditati-
one ſupne glorie. Secundũ/ in lege dei meditãs die ac nocte:
ſic em̃ audis ⁊ tu/ ⁊ quo vado ſcies: Propter pmã aſcẽſionẽ ⁊
ſecundã ſciens: ppter ſecundũ tertiũ: nihilominꝰ lego montẽ
in quẽ aſcendit ſolus orare. In primo ergo tranſfiguratus vt
ſcires quo ire. In ſecũdo verba vite locutus eſt: vt ſcires qua
via pueníres. In tertio orauit vt eundi ⁊ pueniendi bonã ob-
tinere ſtudeas voluntatem. Item ſup aſinum: quod eſt beſtia-
les motus domare: vt ſubijciat appetitꝰ tuus ⁊ tu dominabe-
ris illius. Poſtea aſcendit cum illo in crucem: vt nõ ſolum ſu-
per te: ſed etiã ſuper omnem mundum mentis faſtigio colliga
ris: et abſit tibi gloriari niſi in cruce ⁊c. Jam vero quid reſtat
niſi vt ad illum aſcendas qui eſt benedictus in ſecula/ cupiens

a Qr autem aſcendit quid eſt
niſi quia ⁊ deſcendit primum
b in inferiores ptes terre: Qui
deſcendit: ipſe eſt ⁊ qui aſcen
c dit ſup omnes celos vt adim
d pleret oĩa. Et ipſe dedit quoſ-
e f dam quidẽ apoſtolos: quoſ-
dã aũt pphetas: alios vero
g h euãgeliſtas: alios aũtẽ paſto-
i res ⁊ doctores ad cõſumma-
k tionem ſanctorũ in opus mi
l niſterij in edificationẽ corpo
m ris chriſti: donec occurramꝰ
oẽs in vnitatẽ fidei ⁊ agnitio-
n nis filij dei/ in virũ pfectũ/ in
mẽſurã etatꝰ plenitudis chri-

diſſolui ⁊ eſſe cum chriſto. Sequitur: c Ut adimpleret
omnia. Ante aſcenſionem em̃ terra erat ianis ⁊ vacua. Qḋ
inane eſt nõ replet: qḋ vacuũ eſt non ẽ repletũ. Terra ergo. i.
cor terrenum non eſt repletum: ⁊ hoc eſt quia terra: id eſt tem
poralia ipſa ſunt inane: ⁊ ideo non replẽt. Eccl. v. b. Auarus
non implebitur pe-
cunia. Sed poſt aſcẽ-
ſionem domini: ſpi-
ritꝰ domini repleuit
orbẽ terra⁊: Sap. j.
b. Et Act. ij. a. dr:
Repleti ſunt oẽs ſpi
ritusſancto ⁊c. Nunc
enim deus pater ape
ruit manum. Pſ. Pſ. 103.
Aperiente te manũ
tuã/ omnia implebũ-
tur bonitate. ſ. iij. d.
Ut impleamini in omnem plenitudinẽ dei. Gal. iiij. a. At vbi
venit plenitudo temporis. Ibi habetur quomodo impleuit
mentem/ ventrem: et multa alia: adeo omnia impleuit q̃ celũ
ſanctis regnantibus: terrã iuſtis militantibꝰ: tartarum deſpe-
ratꝰ peccatoribus deputauit. Uel adimpleuit corpꝰ: ecce ſuf-
ficienter edificauit quãtũ ad bona membra ⁊ diuerſa habẽtia
officia. Unde ſubdit: d Et ipſe dedit q̃ſdã q̃dẽ aplos
. j. Corinth. xij. d. Quoſdã poſuit i eccl'ia: primũ q̃dẽ aplos:
ſecũdo pphas: tertio doctores: deinde ṽtutes ⁊c. Hec diuer
ſitas miniſtro⁊ ſignificata ẽ p diuerſitatẽ miſtro⁊: q̃s habuit
ſalomõ i edificatiõe tẽpli. iij. Reg. v. d. Chriſti miſtri nos q̃
adiutores dei ſumꝰ in edificatione eccleſie. j. Corinth. iij. c. e
Aplos. Luce. vj. c. Elegit duodecim ex ipſis quos et apo-
ſtolos noĩauit. f Quoſdã aũt pphetas: ſicut agabus:
Act. xxj. b. Uel. i. explanatores ſcripturarũ. j. Paral. xxv.
a. Segregauerũt miſteriũ filios aſaph ⁊ hemã ⁊ idithũ q̃ p-
phetarent. Act. xiij. a. Erant in eccleſia q̃ erat antiochie pro-
phete ⁊ doctores. g Euangeliſtas: euangelium ſcriben-
tes: vt Matthęꝰ marcꝰ lucas iohes. Uel pdicãtes ⁊ legẽtes:
vt ſeptẽ diaconi ſb apoſtolis. Act. vj. b. Eſa. xlj. g. Hieruſa-
lem euangeliſtam dabo. h Alios autem paſtores et
doctores: id eſt epiſcopos: qui paſcãt exemplo et doceant.
Hiere. iij. e. Dabo vobis paſtores iuxta cor meum: ⁊ paſcẽt
vos ſciẽtia ⁊ doctrina. Eſa. xxx. e. Nõ faciet auolare a te vltra
doctorẽ tuũ: k In opꝰ miſterij/ dedit. ſ. q. d. ad operan-
dum dati ſunt iſti nõ ociandum: ad onus non ad honorem. j.
Timoth. iij. a. Qui epiſcopatum deſiderat/ bonũ opus deſi-
derat. Act. xiij. a. Segregate mihi paulum et barnabam in
opus ad qḋ aſſumpſi eos. In opus dicit nõ in ocium. Dicit
ergo: In opus miniſterij: id eſt proſequendum miniſte-
rium ſuũ. i Ad cõſummationẽ ſancto⁊: vt pfecti ſint
illi qui iã ſũt ſancti ⁊ peccatores edificent i corpus chriſti. Et
hoc ẽ: In edificatione ⁊c. Uel ad cõſũmationẽ ſan-
cto⁊ũ: qui ſũt in patria Pſ. Me expectãt iuſti ⁊c. Heb. xj. Pſ. 44.
g. Deo meliꝰ p nobis puidẽte: vt nõ ſine nobis cõſũmarent:
Et ideo Roma. xj. c. Cũ plenitudo gẽtiũ intrauerit ⁊c.

Et nota q̃ ſancti conſummant.
- Numero. Apocal. vj. c. Cũ impletꝰ fuerit (numerꝰ cõſeruo⁊ ⁊c.
- Merito. Sap. vj. c. Cuſtoditio legũ cõſummatio eſt.
- Uite termino. Sap. iiij. c. Conſũmatꝰ in (breui expleuit tpa multa.
- Perfecto pmio in corpe ⁊ aĩa. Heb. xj. g. Et nõ ſine nobis cõſũmarent.

l In edificationẽ corpis chriſti: i via. ſ. j. Cor. iij. c. Dei edi-
ficatio eſtis: ſm grãz q̃ data ẽ mihi vt ſapiẽs architectꝰ ⁊c. m
Donec occurramꝰ. Oñdit q̃diu pdicta ſit neceſſaria. Do
nec. ſ. occurramꝰ. j. Theſſal. iiij. d. Simul recipiemur i nu
bibꝰ obuiã chriſto in aera. Matth. xxv. a. Ecce ſpõſus venit
exite obuiã ei. Apocal. xx. d. Uidi mortuos magnos et puſil-
los ſtãtes in cõſpectu throni. Amos. iiij. d. Prepara te i occur
ſũ dei tui iſrl: nõ ſicut miphiboſeth: de q̃ dr. ij. Reg. xix. d. q̃
deſcẽdit i occurſũ dauid regꝭ: ⁊ dauid illotꝭ pedibꝰ ⁊ intõſa bar
ba veſteſq̃ ſuas non lauerat. n In virũ pfectũ ⁊c. Hoc

in futuro ſeculo. a Ut iam nõ ſimus paruuli:in ꝑſenti. q.d.ad hoc dedit ꝑdictos miſtros: Ut iam ⁊c̃.j.Cor.xiiij. d. Nolite pueri effici ſenſu:ſed malicia paruuli eſtote:ſenſibꝰ aũt ꝑfecti ſitis. Ro.xvj.c. Uolo vos ſapientes eſſe in bono:⁊ ſimplices in malo.j.Corinth.xiij.c.Cũ eſſem paruulus loq̃bar vt paruulus ⁊c̃. Eſa.lxv.d. Puer centum annorum morietur. Eccs.x.c. Ue tibi terra cuius rex puer eſt.i.ſequens puerilia. Dicit ergo. Nõ ſimus paruuli/ꝑ indiſcretionẽ. b Fluctuantes/ꝑ incõſtãtiã vl' heſitationẽ. In ep̃la Jude.d. Nubes ſine aq̃.i.ſine ſcientia q̃ ad ꝑmũ:q̃ a ventis circũferũt/ecce incõſtãtia. Et.ij. Pet.ij. d. Hi ſũt fontes ſine aq̃:nebule turbinibꝰ exagitatę. Jaco.j.a. Qui heſitat ſimis ẽ fluctui maris q̃ a vẽto mouet et circũfert. Ecci.xxvij.b. Hõ ſctũs in ſapĩa manet ſic ſol:nã ſtultꝰ vt luna mutat. c Et circũferamur omĩ vẽto doctrinę.i.ventoſę doctrinę:q̃ eſt ianis ⁊ vacua a ꝟitate ⁊ inflatiua. Oſee.xij.a. Ephraim paſcit ventũ.i.delectat i doctrina vẽtoſa ⁊ inflatiua. Ecci.v.c. Nõ te ventiles i oẽm ventũ. Ecech.v.c. Uẽtilabo vniuerſas reliq̃as tuas i oẽm ventũ. Pſ.82. Pſ. Dñe deꝰ pone illos vt rotã.j.Reg.xxv.c. Porro aĩa inimicorũ tuoꝝ rotabit q̃ſi ĩpetu ⁊ circulo fũde. Oſee.ix.d. Oẽs neq̃tię coꝝ i galgal.i.i volutatiõibꝰ.i.in circũitu iueſtigãtiũ. Un̄ ſeqt: d Doctrinę/dico factę/in neq̃tia hoim et in aſtutia/demonũ. Gen̄.iij.a. Serpẽs erat callidioꝛ cũctꝭ aĩantibꝰ.ij.Cor.xj.a. Timeo aũt ne ſic ſerpẽs aſtutia ſeduxit euã: ita et corrumpant ſenſus vr̃i. Uel aſtutia.i.aſtuta doctrina hominũ:q̃ tendit e Ad circũuẽtionẽ erroris.i. ad hoc vt circũueniẽdo trahant nos ad ſuũ errorem.ij.Corinth.vij. a. Capite nos:neminẽ leſimus ꝑ nequitiã.ſ.neminẽ circũuenimus per aſtutiã. f Ueritatem aũt facientes:nõ auditores tm̃:cõtra ſubditos malos. Itẽ nõ dicẽtes tm̃:cõtra magiſtros. Itẽ nõ ꝑtẽdentes:cõtra hypocritas. Itẽ veritatẽ dicit nõ vanitatẽ:ꝯtra curioſos. Hiere.xxiij.c. In ꝓphetis hieꝛłm vidi ſimilitudinẽ ſanctitatis.ſ. exteriꝰ ⁊ iter mẽdaciũ interius. Pſ.110. Pſ. Intellectus bonus oibus facientibꝰ ⁊c̃. g In charitate creſcamus:non in cupiditate. Gen̄.xlix.c. Filius accreſcẽs ioſeph:filꝰ accreſcens. Et nota ꝙ ois motus volũtarius ⁊ naturalis in fine intendit:ſꝫ violentꝰ ecõuerſo remittit: ⁊ in h̃ oñdunt ſe hypocritę. h Per oĩa/mẽbra.ſ.ſpũalis hois creſcentes:vt nõ tm̃ creſcat lingua ad ardua et ſublimia ꝑdicanda:ſed manꝰ ad agẽda: vel Creſcamus in charitate:q̃ charitas diffundit ꝑ oĩa opera:q2 irriguũ eſt oĩm opeꝝ. i Qui eſt caput. Sic Col.ij.d. Nemo vos ſeducat ⁊c̃.nõ tenens caput ex quo totũ corpus ꝑ nexus et cõiunctiões ſubminiſtratũ ⁊ cõſtructũ creſcit in augmentũ dei. k Ex quo totũ corpꝰ.i.eccłia/cõpactũ/fide/et cõnexũ/charitate. Nota ꝙ eccłia eſt tunica dñi incõſutilis: ꝓ qua ſeruãda corpꝰ expoſuit morti. Augꝰ.in libro ꝯtra quinq₃ hereſes. Caput meum ſpinis oppoſui:manus meas clauis obieci:lancea latꝰ meum aperuit:tot nõ dico iniurijs/ſed aſperitatibꝰ laceratꝰ ſum: ſanguinẽ meũ fudi:aĩam meã poſui/vt mihi coniũgerẽ te ⁊ tu diuidis te. Et ibidẽ dic̃: Erubeſcite:tunicã hois iã iudicati in cruce pẽdentis/pilati milites nõ ſũt auſi cõſcindere: ⁊ vos conamini charitatẽ hois i cęlo ſedẽtis: imo regnãtis cũ deo diuidere.ſ. Nũc adimpletũ eſt iſtud Micheę.j.b. Ponã ſamariã.i.eccleſiã q̃ſi aceruũ lapidũ in agro. In aceruo lapidũ eſt nulla cõpago:id ẽ modo hierłm i aceruo lapidũ erit:ibi ſubditi incõpacti ⁊ diſiũcti erãt/⁊ ſine charitate et mõs tẽpli i exemplo ſiluarũ/cõuerſũ ad ſterilitatẽ ꝑlatoruꝫ. Exo.xxvj.e. Oẽs via cõpago retinebit. Per q̃d aũt cõpaginet corpus ſubdit:

a ſti: vt iãm nõ ſimꝰ paruuli flũ b ctuantes/⁊ circũferãmur om c ni vento dõctrinę in nequitia d hominũ:in aſtutia ãd circum e uẽtionẽ erroris. f Ueritatẽ au tem facientes in g charitate cre h ſcamus in illo ꝑ oĩa quĩ eſt ca i put chriſtus k ẽx quo totũ cor pus cõpactũ ⁊ cõnexũ ꝑ õm l nem iuncturã ſubminiſtratio nis ſm operationẽ in menſuram vniuſcuiuſq₃ mẽbri augmentũ corporis facit: in ędi m ficationẽ ſui i charitate. n Hõc igit dico ⁊ tẽſtificoꝛ in domi o no: vt iãm nõ ambuletis p ſicũt q ⁊ gentes ambulant in vãnita r te ſenſus ſui: tẽnebris obſcu s ratũ habẽtes intellectum: ãlienati a vita dei ꝑ ignorantiã q̃ t ẽſt in illis ꝓpter cęcitatẽ cor v dis ipoꝝ: q̃ dẽſperãtes ſemet x ipos trãdiderũt impudicitię i operationẽ immunditię omnis

l Per oẽm iũcturã ſũminiſtratiõis.i.inuicẽ ſubminiſtrãdo:q2 ſubminiſtratio eſt iunctura:q2 fomentũ eſt dilectionis:inuicẽ ſibi ſubminiſtrate:oẽs em̃ in funiculis adę trabam eos in vinculis charitatis. Col.iij.c. Sup oĩa charitatẽ habete:q̃d ẽ vinculũ ꝑfectiõis. Subminiſtratiõis dico/nõ tm̃ verbo vl' voce exhibitę: ſed ſm operationem factã.i. iuxta menſuram.j. Petri.iiij.b. Unuſquiſq₃ ſicut accępit gratiã/illam in alterũ admiſtrãtes. Ro.6.a. Ecci.xxxix.d. Oĩe opus hoꝛa ſua ſubminiſtrabit.j. Petri iiij.c. Si quis miniſtrat tanq̃ ex virtute quaꝫ adminiſtrat deus.ij. Cor.x.d. Scdm mẽſurã regulę qua mẽſus eſt nobis deus augmentũ ⁊c̃. Seqt: m Hoc igit dico ⁊c̃. Hęc eſt ſecũda ps in qua oſtẽdit a q̃bus eſt cauendũ. Primo dicit ꝙ ab imitatiõe maloꝝ:ibi: Ut iam nõ ambuletis. Secundo a pctõ cõſuetudinis:ibi: Deponite. Tertio a mẽdacio:ibi: Propt q̃d deponẽtes mẽdaciũ. Quarto ab ira:ibi: Iraſcimi. Quito a furto:ibi: Qui furabat. Sexto a quolibet verbo malo:ibi: Ois ſermo malꝰ. Septimo ab inobediẽtia;ibi: Et nolite cõtriſtare. Octauo ab oi iordinatiõe:ibi: Ois amaritudo. Et decimo ab auaricia:ibi: Eſtote aũt inuicẽ ⁊c̃. Dicit g̃: Ita monui vos obſecrãdo. Hoc igit exq̃:tot habetꝭ auxilia/dico nõ obſecro:ſic̃.ſ.in ꝑn. n Teſtificoꝛ.i.ꝑcipio deo teſte vel ſb teſtimonio dñi. Sup monuit de opibꝰ ꝑfectiõis:ſꝫ h̃ iperat:q2 h̃ loqt de opibꝰ neceſſitatꝭ. Un̄ dic̃: o Ut iã nõ ambuletꝭ.i. viuatis/ ſicut gentes ⁊c̃. Gal.ij.d. Si em̃ q̃ deſtruxi:hec iterũ reędifico/ꝑuaricatorẽ me cõſtituo.ij. Pet.ij.d. Melius em̃ erat illis non cognoſcere viã iuſticię:q̃ poſt agnitionẽ reuertere ab eo q̃d illꝭ traditũ ẽ. Et poſt ſubdit: Canis reuerſus ad vomitũ ⁊c̃. Et nota ꝙ dicit: p Sicut ⁊ gẽtes ambulãt ⁊c̃. Hodie em̃ chriſtiani nõ ſic gẽtes:ſꝫ peius q̃ gẽtes faciũt: ⁊ clerici peiꝰ q̃ laici:et religioſi q̃ ſeculares. Eſa.xxiij.a. Erubeſcere ſion ait mare. Et.xxiiij.a. Et erit ſicut ppl'us: ſic ⁊ ſacerdos. q In vanitate ſenſus ſui.i.poſt vana:q̃ ſũt ſenſui.ſ.ſenſualitati delectabilia. Hiere.ij.a. Ambulauerunt poſt vanitatẽ ⁊ vani facti ſũt. Hic tñ dꝛ/in vanitate: vt notet ꝙ in terra vanitatꝭ poſiti abſoꝛpti ſũt ab ea: Sui/nõ dei. Roma.x.a. Itẽ vani ſunt omẽs hoies in q̃bus nõ ſubeſt ſciã dei: vt dicit Sap.xiij.a. Ideo pꝰ vanitatẽ ſubdit de igrãtia: r Tenebris obſcuratũ ⁊c̃. q̃d prius dixit ambulant ⁊c̃. refert ad effectũ:hoc q̃d hic dꝛ ad intellectũ. Et dicit obſcuratũ/nõ obſcurũ. Ro.xj.b. Obſcurant oculi eoꝝ ne videãt. Sap.iiij.c. Faſcinatio nugacitatis obſcurat bona. s Alienati a vita dei:glię ⁊ grę quã dat deꝰ: vel q̃s deꝰ ẽ.ſ.ij.c. Alieni a ꝯuerſatiõe iſrł: ⁊ hoſpites teſtamẽtoꝝ / ꝓmiſſiõis ſpẽ nõ habẽtes et ſine deo in h̃ mũdo: Obſcuratũ/dico ꝑ ignorãtiã. t Quę ẽ in illis:ꝑmanẽs/ꝓpter cęcitatẽ/vel duriciã cordis.i.q2 ſcire ꝯtẽpſerũt. Matth.xv.b. Sinite illos:ceci ſũt ⁊ duces illoꝝ. Ro.j.c. Obſcuratũ eſt inſipiẽs coꝛ eoꝝ: dicẽtes em̃ ſe eẽ ſapiẽtes ſtulti facti ſt. Sap.x.b. Sapiaꝫ em̃ ꝑtereũtes nõ tm̃ i h̃ lapſi ſt vt igrarẽt bona ⁊c̃. v Qui deſperãtes ſemetipos tradiderũt. Job.xv.c. Nõ credit ꝙ reuerti poſſit de tenebris ad lucẽ. Prouer.xviij.a. Peccatoꝛ cũ venerit i ꝓfũdũ cõtemnit. Eſa.xxij.d. Comedamꝰ ⁊ bibamꝰ: cras eni moꝛiemur: Et h̃ ẽ ꝙ dic̃: x Tradiderũt ſemetipſos ipudicitię.i.fornicatiõi: ⁊ iõ traditores fuerũt dei: ſiue caſtrũ tradẽtes hoſti.j.Cor.vj.d. Empti eſtis ꝑcio ⁊c̃. Et in eodẽ.c. Tollẽs g̃ mẽbra chriſti faciã mẽbra meretricis: Tũc tradiderũt ſe in operationẽ ois immundicię. Sap.ij.b. Nullum pratum ſit quod non pertranſeat luxuria noſtra.

D ſ In auariciã.i.

a In auariciā .i. inexplebiliter ⁊ inſatiabilit. Hiero⁹. Uo-
luptas futura cruciat/preſens non ſatiat/pterita non delectat.
Oſee.iiij.c. Fornicati ſunt ⁊ nō ceſſauerunt. Prouerb.xxx.c.
Tria ſūt inſatiabilia: ⁊ qrtū qđ nūqȝ dicit ſufficit: infern⁹ ⁊ os
vulue ⁊ terra q nō ſatiat aqua: ignis vero nunqȝ dicit ſufficit.
Prouer.xxvij.c. In-
fernus ⁊ pditio nūqȝ
iplent: ſimilit et ocli
hominū iſatiabiles.
b Uos aūt ita nō
didiciſtis chriſtū
.ſ. eē ſequēdū. Deut.
xxiij. Tu autē a dño
deo tuo taliter inſti-
tut⁹ es. Ul' Didici-
ſtis chriſtū: ſic dr
liber addiſci a diſci-
pulo. Chriſt⁹ eni ē nob liber/expoſit⁹/gloſat⁹ et illumiat⁹ p-
prio ſanguine/⁊ in cruce nob extēſus: cui⁹ ois actio nr̄a eſt in-
ſtructio. Ps. Extēdiſti celū ſicut pellē Job.xxxi.d. Librum
ſcribat ipſe qui iudicat. Hic liber fuit ſcriptus intus ⁊ foris: in
quo ſcripta fuerūt lamētationes: et carmen et ve. Ezech.ij.d.
Maria legit in eo ſuſpenſo in cruce lamentatiōes: latro peni-
tens carmē: latro blaſphemus: ve. c Si tn̄ illū audiſtis.
Hoc dič: qȝ licet librū habeam⁹: tn̄ doctorē oportet habere: ⁊
ſubditos audire p obediētiā .iiij. Reg'.xvij.g. Illi aūt nō au-
dierūt/ſed iuxta cōſuetudinē ſuā priſtinā ppetrabāt. Uel h di-
cit: qȝ licet chriſtus ſtet ad oſtiū ⁊ pulſet paratus ad intrandū
et inſtruēdū: tāt⁹ tn̄ ē int⁹ tumult⁹ affectuū et curarū q audiri
nō pōt. Un̄ Ps. Laboraui clamās et rauce facte ſūt ⁊c. Cō-
tra dauid dicit: Audiā quid loquat i me dn̄s de⁹ ⁊c. d Si-
cut eſt veritas in ieſu: qȝ ſicut dr Phil.j.c. Quidā ex cō-
tētiōe annūciāt nō ſincere. e Deponere vos vel depo-
nite ⁊c. veterē hoiem .i. ab iteriori hoie vetuſtatē tollite.
Col'.iij.b. Expoliātes vos veterē hoiem cū actib⁹ ſuis: et in-
duētes nouū eū qui renouat in agnitionē dei. Ro.vj.a. Ue-
tus homo noſter ſimul crucifixus eſt vt deſtruat corpus pec-
cati. g Qui corrūpit: licet delectet. Ecci.xviij.d. Si pre-
ſtes anime tue cōcupiſcētias ei⁹: faciet te i gaudiū inimicis tu-
is. Corrumpit dico viuens. h Scđm deſideria/carnis.
Uel .i. p deſideria/nō ſolū p opera/ſed etiam p deſideria erro-
ris .i. erronea: qȝ ab errore veniunt vel in errorem adducunt.
Eccs.ij.a. Riſum reputaui errorē: ⁊ gaudio dixi: quid fruſtra
deciperis. Itez nota q dicit: Deponite veterē hoiem .i.
malū abbatē vel canonicū vel aliū platū qui inueteratus eſt
in malo ⁊ viuit: f Scđm priſtinā conuerſationē .i. vete-
rē. Threñ.iij.a. Uetuſtā fecit pellem meam .i. conuerſationē.
Baruch.iij.b. Quid eſt iſrl' q in terra inimicorū es: Inuete-
raſti in terra aliena. Ps. Inueteraui int oēs inimicos meos.
Uetus plat⁹ vetera querēs deponēdus eſt: vt dicat ei: Inue-
terate dierū malorū: nūc venerūt pctā tua q operabaris prius
iudicans iniuſta ⁊c. Dañ.xiij.f. Eſa.xxij.f. Expellā te de ſta-
tiōe tua: et de miniſterio tuo deponā te: ⁊ priuabo te officio et
bñficio. Et bñ ſequit: Qui corrūpit: pcē vel pcio: ſm de-
ſideria erroris .i. ſm cupiditatē q facit eū errare in iudicio.
Ecci.xx.d. Exenia et dona excecant oclos. Nota q comeſtio
carbonū corrūpit mulieres pgnātes .i. platos corrūpit amor
temporaliū: que dicunt carbones/que materia ſunt ignis cu-
piditatis. Ps. Corrupti ſunt et abominabiles facti ſunt ⁊c.
Iohel.j.d. Computruerūt iumēta in ſtercore ſuo.

Uet⁹ hō {
Adā. Geñ.v.a.
Fomes
Caro.ij.Cor'.iiij.d. Si is q deforis eſt ⁊c.
Corp⁹ pcti .i. cōgeries operū. Luc'.xj.e. Si cor-
Diabolus (pus tuū tenebroſū erit.
Praua cōſuetudo }

i Renouamini aūt ſpū mētis veſtre: intrāſitiue. Ad
litterā qdā mulieres dāt vt dr gallinis venenū: et ex eis poſtea
faciūt vnguentū q vtunt ad mutationē veter' pellis vt iuue-
nes videāt. Sȝ iuſti i ſpū renouāt: Et oēs oportet nos reno-
uari. Pelle vt ſerpens: plumis/vt accipit: roſtro/vt aqla: cor-

Ar. f deponere — De cōſe.diſ.4.c.1. — Ro.6.a. — Col.3.a. — Heb.12.a. — 1.Pet.2.a. — Ps.103. — Ps.68. — Ps.86. — Ps.6. — Ps.13.

E a in auariciā. Uos aūt non ita
b c didiciſtis chriſtum/ſi tamē il-
lum audiſtis ⁊ in ipſo edocti
d eſtis: ſicut eſt veritas in ieſu.
e f †Deponite vos ſm priſtinā
conuerſationem veterē homi-
g h nem qui corrūpit ſm deſide-
i ria erroris. Renouamini au-
tē ſpiritu mentis veſtre: ⁊ in-
k duite nouū hominē q ſm deū
l creat⁹ ē i iuſticia ⁊ ſctitate vita-
m tl. Propt qđ deponētes mē-
n daciū: loqmini vitatē vnuſqſ-
qȝ cuz primo ſuo: qm ſumus

nib⁹/vt ceru⁹: ſpū vt hō. De pmo dr q ſerpēs in arto ſe ponit
vt ſic pellē dimittat vel deponat. Pellē ergo dimittit: q mace-
rādo carnē eam affligit: vel qui cōuerſationem ſuā mutat ⁊ ha-
bitū religiōis aſſumit. Math.x.b. Eſtote prudētes ſicut ſer-
pentes. Itē accipiter mutat pēnas calore auſtri pflatus. Pē-
ne nr̄e ſunt deſideria
qbus volam⁹ ad ce-
leſtia. Job.xxxix.c.
Nūqd p ſapiaȝ tuā
plumeſcit accipit .i.
pēnas ſancti deſide-
rij aſſumit: vt dicat.
Cupio diſſolui et eſ-
ſe cum chriſto. Et ſo-
let poni accipiter in
mutatorio .i. in clau-
ſtro: ⁊ qñ vult aliqs
mutationē accipitris accelerare/dat ei carnes venenoſas ⁊ bu-
fones ⁊ hmōi. Hec ſunt verba detractionis ⁊ opprobria qui-
bus ſatiabant antiq ſancti: ſicut dicitur Threñ.iij.d. Satu-
rabit opprobrijs: ⁊ tanto cit⁹ plumeſcunt: quia quanto plus
mala mundi ſentiunt: tanto magis celeſtia cōcupiſcunt. Greg⁹.
Mala que nos hic premūt/ad deū ire compellunt. Item de
aquila dicit q in ſenectute poſita aſcendit qntum poteſt in al-
tum/⁊ ita comburuntur penne eius: ⁊ tunc cadit in fluuium fri-
gidiſſimū ſuper qđ volabat ⁊ ſic renouat. Sed hoc non eſt au-
tenticum: quia poſſet improbari per naturam: Et ideo dicen-
dum q diu eſurit vſqȝ quo fame fere defecit: et tunc elidit ro-
ſtrum ad petram ⁊ ſic renouat. Ad petram ergo chriſtum ro-
ſtra elidamus: id eſt verba mala exemplo chriſti remoueam⁹.
Eſa.vj.c. Labia eſaie mundabantur calculo vt dignus eēt lo-
qui verba dei: Sic innouare debemus roſtrum bene loquen-
do de deo. Unde.j. Petri.iiij.c. Si quis loquit quaſi ſermo-
nes dei. Item ceruus mutat cornua: ⁊ nos debemus mutare
poteſtatem ⁊ fortitudinem. Eſa.xl.g. Qui ſperant in domino
mutabūt fortitudinem: aſſument pennas ſicut aquile ⁊c. Ps. Ps.41.
Sicut ceruus deſiderat ⁊c. Itē renouari debem⁹ ſpū. Un̄ et
dicit mandatum nouū. Joh.xiij.d. Mandatum nouū do vo-
bis ⁊c. Ezech.xj.d. Spiritum nouum tribuam in viſceribus
eorum. Hec ergo ſunt encenia: id eſt renouationes que facte
ſunt in hieruſalem: id eſt in eccleſia vel i aia. Joh.x.c. Threñ.
vlt'.d. Innoua dies noſtros ſicut a pncipio. Dicit ergo: Re-
nouamini ſpiritu mentis veſtre. Dicit autem ſpiritus
multis modis: vt dicit Aug⁹. in libro de trinitate.

Spiritus dicit {
Deus. Joh.iiij.d. Spiritus eſt deus.
Mens: vt hic: Spiritu mentis veſtre.
Intelligētia mētis.j.Corinth.xiiij.c. Pſal-
lam ſpiritu pſallam et mente.
Anima. Joh.xix.f. Inclinato capite emi-
ſit ſpiritum.
Uita poteſtatis. Eccs.iij.d. Quis nouit ſi
ſpiritus iumentorū deſcendat deorſū.
Uētus: Spirit⁹ pcellarum pars calicis e⁹ }

⁊c. k Et induite nouū hominem .i. ſimilitudinē noui
hominis: id eſt chriſti. Roma.xiij.d. Induimini dn̄m ieſum
chriſtum. Ibi require de hoc: k Qui/chriſtus vel ſpi-
ritus/ſm deum creatus.ij. Corinth.iij.d. Si qua i chriſto
noua creatura: vetera trāſierūt. l In iuſticia ⁊c. Cōtra il-
la tria.j. Joh.ij.c. Omne qđ eſt in mūdo. Ideo dicit hoc ingre-
dientib⁹ clauſtrū. q.d. exiens de mūdo innoues oia .ſ. q viuas
in iuſticia/ad primū/cōtra auariciā: ⁊ ſanctitate/cōtra lu-
xuriam: veritatis/cōtra vanitatem ſupbie et inanis glorie ſi-
ue hypocriſis. Sed quare nō dicit/i veritate: Rñdeo vt inſi-
nuet qȝ humilitas peſt ceteris. Unde in iuſticia ⁊ ſanctitate q
ſunt veritatis quaſi ancillantes ei. m Propter qđ depo-
nētes: mēdaciū ad lram: qȝ Sap.j.c. Os qđ mentit ⁊c. Uel
.i. amorē tpalium. Eſa.xxviij.d. Poſuimus mēdaciū .ſ. tempo-
ralia ſpem noſtram ⁊ mendacio protecti ſumus. n Loqui-
mini veritatem. Zach.viij.d. Pacem ⁊ veritatem dilgi-
te. Et ſupra. Unuſquiſqȝ malum contra amicum ſuum ne re-
cogitetis et iuramentum mendax ne diligatis. Et debetis/

Quoniam ſumus

g a Quoniā ſumꝰ inuicē membra.j.v.g. Mēbra ſumꝰ corporis eius de carne eius ⁊ de oſſibꝰ eius.j.Corinth.xij.d. Uos eſtis corpus chriſti et membra de membro. Roma.xij. b.Multi vnū corpus ſumꝰ in chriſto:ſinguli aūt alter alteriꝰ mēbra. Itē.j.Corinth.x.d. Unus panis ⁊ vnū corpus multi ſumꝰ.ij.Reg.xix.c.Os meū et caro mea vos.Et ideo qꝛ eſtis mēbra inuicem/⁊ no lite ſchiſma facere in
Ps.4. corpe: Unde dicit:
b Iraſcimini et nolite peccare.i. ſi inſurgat motꝰ irę
Jer.4.4. Ps.4.4. non conſentiatis.j. Corinth.x.c.Tem ptatio vos nō appre hēdat niſi humana. Jaco.j.c.Sit oīs homo velox ad audi endū tardꝰ aūt ad lo

a inuicē mēbra. b Iraſcimini ⁊ c nōlite peccare. d Sōl nōn occi e dat ſuper iracūdiā veſtram. f Nōlite locum dare diabolo. g Qui furabaf/iā nō furet: mā h gis aūt laboret ōperādo ma i nibus ſuis:qd bōnū eſt/ vt hā k beat vnde tribuat neceſſitatē

quendū et tardus ad irā:ira em̄ viri iuſticiam dei nō operaf. Matth.v.c.Oīs qui iraſcit fratri ſuo reus erit iudicio. Job xiiij.a.Homo de muliere plenus iracūdia:alia lra:Iraſci mini:ira p zelū.j.Machab.ij.c.Acceſus ē furor eiꝰ ſm̄ iudi cū legis.Jone.iiij.d.Putas ne bn̄ iraſceris. c Et nolite peccare:indiſcrete vel in corrigendo.Eccs.vij.c.Noli eſſe nimis iuſtus. d Sol nō occidat ⁊c.i.ira non duret vſqꝫ ad occaſum ſolis.Eccs.vij.b.Ira i ſinu ſtulti requieſcit.i.diu manet.Job.v.a.Uirū ſtultū iterficit iracūdia.Uel Sol iu ſticię:Malach.vlt.a. e Nō occidat.i.nō deſerat:qꝛ cū ira nō habitat.Uel ſol.i.ſplēdor rōnis.Amos.viij.c.Occi det ſol in meridie.i.in medio furore/irę. f Nolite locū ⁊c. Sicut illi q̄ nō vitant occaſiones pcti:ſed portas ſenſuū pan dūt.Hiere.ix.f.Mors intrat p feneſtras.Et notādū:q̄ Glo. dicit duas portas mortis/cupiditatē ⁊ timorem. Jaco.iiij.b. Reſiſtite diabolo ⁊ fugiet a vob.Tēptator nō ceſſat pulſare vt ingrediaf:⁊ ideo monet dn̄s vt timoris valua in facie eius elidaf.Apocal.xij.c.Ue terrę ⁊ mari:qꝛ deſcēdit ad vos dia bolꝰ/habēs irā magnā/ſciens q̄ modicū tēpꝰ habet.Eccs.x. a.Si ſpūs poteſtatē habētis aſcenderit ſup te ⁊c. g Qui furabaf/iā nō furet. Ecci.xxj.a.Fili peccaſti ne adijcias iterū:ſed et de pſtinis depcare.Ecci.v.b.De ppitiato pecca to noli eſſe ſine metu:neqꝫ adijcias pctm̄ ſuper peccatū:⁊ in fra.c.Sup furē em̄ ē cōfuſio ⁊ penitētia.Exo.xx.d.Nō furtū facies.Prouer.vj.d.Furaf vt ipleat aiaꝫ:dephēſus q̄ꝫ red det ſeptuplū.i.pfecte puniet.Loqt de fratre q̄ furaf p inopiā. Ecci.xlj.d.Erubeſcere a loco i q̄ habitas:a furto.Sicut lupꝰ et maxime lupa nihil rapit i loco pximo cubili catulorꝫ ſuorꝫ. Zach.v.b.Maledictio veniet ad domū furis ⁊ ad domū iu rāt i noie meo mēdacit. h Magl aūt laboret ⁊c.i.Theſ ſal.iiij.c.Rogamus autē frēs vt abundetis magis/⁊ operam detis vt operemini manibus veſtris ſicut pcepimus vobis: vt honeſte ambuletis:ad eos q̄ foris ſunt vt nullius aliqd de ſideretis.Et.ij.Theſſal.iij.b.Denūciabamꝰ vobis/qm̄ ſiqs nō vult opari nō manducet:Audiuimꝰ em̄ inter vos quoſdā ambulare inqete nihil operātes:ſed curioſe agentes.Et in eo dē.b.Nō inqeti fuimꝰ inter vos:neqꝫ gratis panē mādicaui mus ab aliquo:ſed in labore ⁊ fatigatiōe nocte ⁊ die opantes: ne quē veſtrū grauaremꝰ.Et hoc qd fecit apl's monet alios fa cere.Unde dicit: i Operādo manibꝰ ſuis:pprijs non
Ps., vicarijs.Ps̄.Uoce mea ad dn̄m clamaui.Mea dicit/nō vi caria.Contra canonicos quorū opus eſt cantare:ſed ipſi vi carios ponūt. k Qd bonū eſt.i.vtilia opādo:nō taxillos .ſ.Cōtra moniales opantes burſulas et chirothecas ⁊ hmōi munuſcula laſciua portātia. l Ut habeat vnde tribuat ⁊c.nō cognatis vel amicis.Act.xx.g.Ipſi ſcitis qm̄ ad ea q̄ mihi opus erant/⁊ his q̄ mecū ſūt:miniſtrauerūt manus iſtę: oīa oſtendi vobis:qm̄ ſic laborantes oportet ſuſcipere infir mos:et meminiſſe verbi dn̄i ieſu:qm̄ ipſe dixit:beatꝰ ē dare q̄ꝫ accipere.Cātuarieñ.ponit hic duo exempla in poſtillis.Unū eſt de quodā qui venit ad heremitas:de quibus queſiuit:quid opis facitis.Qui reſpōderūt:ſine intermiſſiōe oramꝰ.Quibꝰ

ille ait:Nn̄ ne comeditis:Qui reſponderunt non.Quibus il le:et ego do multas elemoſynas de labore meo:qui ſiue vigi lem ſiue dormiam ſemp orant p me.Aliud exemplum eſt de alio:qui inceſſant dabat elemoſynas:et oſtenſū ē ei in viſione quoddā pulcherrimū ędificiū:quod ſurgebat ⁊ creſcebat quo tidie in cōſūmatione. m Omnis ſermo ⁊c.Supra docu it manꝰ ad opa:hic linguā ad bona ver ba monet exercere. Unde dicit:Oīs ſermo malus.Ut ſic.Sup monuit ad bona opera:qꝛ ergo ex operibꝰ ſequif ali quādo iactātia:ideo dicit:Oīs ſermo. Col.iiij.a.Sermo veſter in gratia ſem per ſit ſale conditus.

m patienti. Omnis ſermō ma lus ex ore veſtro non pcedat: n ſed ſi quis bonꝰ ē ad ędificā o tionē fidei/vt dēt gratiā audi p entibꝰ. q Et nōlite cōtriſtare ſpi r ritumſanctū dei:in quo ſigna ti eſtis in die redēptiōis. s Oīs t āmaritudo ⁊ irā ⁊ indignatio: G

j.v.a.Omnis immundicia aut auaricia nec noief in vobis/ſi cut decet ſanctos.Col.iij.b.Deponite et vos oīa/irā/indigna tionem/maliciā/blaſphemiā/turpem ſermonē de ore veſtro.j. Petri.iiij.c.Si quis loquif quaſi ſermones dei. n Ad ędi ficationē fidei:vt fides in oībus ędificet:vel homines in fi de.j.Corinth.xiiij.a.Nam qui pphetat hominibus loquif ad ędificationem ⁊ exhortationem ⁊ cōſolationē.i.incipienti bus/pficientibus/puenientibꝰ. o Ut det gratiā.Act. x.g.Loquente petro:cecidit ſpūſſanctus.ſ.ſuper eos qui au diebāt verbum.Prouer.xiij.c.Doctrina bona dabit gratiā. Joh.xv.a.Uos mundi eſtis pter ſermonem quem locutus ſū vobis.Cant.iiij.c.Mel et lac ſub lingua tua. p Audi entibus:non contemnētibus.Ecci.xxxij.a.Ubi non eſt au ditus:non effundas ſermonem: q Et nolite contriſtare ſpiritumſanctū dei.i.pdicatores veſtros ſiue vicarios et miniſtros.Mat.xxv.d.Qd vni ex minimis meis feciſtis mi hi feciſtis:Qui vos ſpernit me ſpernit.j.Theſſal.iiij.b.Qui Luce.10.c.
hęc ſpernit nō hominē ſpernit/ſꝫ deū.Eſa.lxiij.c.Ipſi ad ira cundiam puocauerunt et afflixerunt ſpiritū ſancti eius.Glo. Spiritūſanctū eius cōtriſtat:qui virū ſpūalē cōtriſtat.Ecci. iij.c.Q̄ male famę eſt qui derelinqt patrē:⁊ eſt maledictus a deo qui exaſperat patrē.Primo pdicatorē qui pater ē cor ripiēdo:mat lactādo.Un̄ verſus.Uerbera patris habes vbe ra matris habe.Baruch.iiij.b.Obliti eſtis eū q̄ nutriuit vos ⁊ cōtriſtatis nutricē veſtrā hierlm̄.Thren.iiij.c.Facies dn̄i diuiſit eos:nō adijciat vt reſpiciat eos:facies ſacerdotum nō erubuerūt neqꝫ ſenū miſerti ſūt.Uel cōtriſtare.i.a vobis p mala opa fugare.Sap.j.a.Spūſſanctꝰ diſciplinę effugiet fi ctū.Uel auferet ſe a cogitationibꝰ q̄ ſūt ſine intellectu.j.Theſ ſal.v.d.Spiritum nolite extinguere/pphetias nolite ſperne re.Ecōtra de chriſto dicit Eſa.iiij.a.Apphendēt ſeptē muli eres virū vnū ⁊c.Glo.In ſolo chriſto requieuit ſpūs.Unde Eſa.xj.a.Et reqeuit ſup eū ſpiritꝰ dn̄i. r In quo ſigna ti eſt.Dn̄s ſignat oues ſuas impſſione gratię.Cant.viij.b. Pone me vt ſignaculū ſup cor tuū ⁊c.Aggei vlt.d.Ponam te in ſignaculū:qꝛ elegi te.S.j.c.In quo et credentes ſignati eſtis ſpū pmiſſionis ſancto:qui eſt pignus hereditatis noſtrę i redēptionē acqſitiōis.Itē.ij.Corinth.j.d.et.v.a. s Om nis amaritudo.Tria prima quę dicit hic ptinēt ad cor.ſ. amaritudo/ira/idignatio:duo ad os.ſ.clamor ⁊ blaſphemia: vnū ad manū.ſ.malicia.Dicit ergo:Omnis amaritudo. Ecci.xxj.b.Nō ē ſenſus vbi ē amaritudo.Col.iij.d.Uiri di ligite vxores vr̄as:⁊ nolite amari eē ad illas.Sap.viij.c.In trās i domū meā cōqeſcā cū illa:nō em̄ habet amaritudinē cō uerſatio illiꝰ ⁊c.Oſee.xij.d.Ad iracūdiā me puocauit ephraī i amaritudinibꝰ ſuis.Act.viij.d.In felle amaritudinis video te eſſe. t Et ira/omnis.ſ.Jaco.j.c.Ira viri iuſticiā dei nō opaf.Amb.Cū dicit:Omnis ira tollaf a vobis/nullam peni tus velut neceſſariam ⁊ vobis vtilem excipit delinquentem: itaqꝫ fratres ſi neceſſe eſt ita curare/feſtina vt dum medelam leuiori forſitan fabrica laborare procuras inferre/nō te dete riori morbo cęcitatis iuoluas. v Et idignatio.Eccs.j.d

¶ In multa ſapientia multa eſt indignatio. Prouerb. xxix.d.
Qui ad indignādū facilis ē/erit ad peccādū ꝓcliuior. a ¶ Et
clamor. Cōtra primū qui venit ex indignatione. Eſa.v.b.
Expectauit vt faceret iudiciū/⁊ ecce iniq̄tas: et iuſticiā/⁊ ecce
clamor. b ¶ Et blaſphemia: in deum ⁊ in ſanctos. Leuit.
xxiiij.c. Qui blaſphemauerit nomē dn̄i/
morte morietur. c ¶ Cū oī malicia: ope
ris vel cordis: ſm̄ Glo. Oſee. vij.a. In
malicia ſua letificauerūt regē ⁊ in mēda/
Col.3.b. cijs ſuis ꝑncipes.i. emūctiores burſarū
⁊ corelli in guerris pleni malicia rapiunt
⁊ ſuccendūt. Itē adulatores letificatores
ſunt regū ⁊ principū: in malicia em̄ ⁊ mē/
dacio letificāt eos nō in iuſticia ⁊ iudicio.
A Ut aūt p̄dicta a vobis tollantur. d ¶ Eſto
te benigni: in effectu.i. largi de faculta
tibus veſtris. j. Corinth. xiij.b. Charitas
patiens eſt benigna eſt. Hiere. iij. Om/
nes boni generantur in opere ei9.i. veritatis
e ¶ Miſericordes: in affectu. Luce. vj.
46.diſt.c.cleri/cū.32.q.4.c. in eo. e. Eſtote miſericordes ſicut ⁊ pater ve/
ſter miſericors eſt. f ¶ Donantes.
Col. iij.b. Donātes vobiſmetipſis: ſiq̄s
aduerſus aliquē habet querelā: ſicut ⁊ de
us donauit vobis: Et hoc ē qd̄ dicit hic.

a b ⁊ clāmor ⁊ blāſphemia tollatur
c a vobis cūm omni malicia.
d Eſtōte autē inuicem benigni:
e f miſericōrdes/dōnātes inuicē
ſicut et deus in chriſto dona/
uit vobis. ¶ Ca. V
g Eſtote ērgo imitatores
dei ſicut filij chariſſimi
b ⁊ āmbulate in dilectio
i ne/ſicut et chriſt9 dilexit nos
k l et trādidit ſemetipm̄ ꝓ nōbis
m ōblationem ⁊ hoſtiam deo in
n o ōdorē ſuauitatis. Fornicātio
p q autē et ōis imūdicia āut aua

tuari i leticiā crucis.i. penitentie. Apocal. j.b. Qui dilexit nos
⁊ lauit nos a pctīs nr̄is i ſāguine ſuo. k ¶ Et tradidit. Gal.
j.a. Qui dedit ſemetipſū ꝓ pctīs noſtris/ vt eriperet nos de
hoc ſeculo nequā. l ¶ Pro nobis.i. amore noſtri.i. vite no/
ſtre: q2 vicarius noſter fuit mori eligens ne moreremur. Item
ꝓ nobis: id eſt pro peccato nr̄o: quia a
pena debita p̄cio ſanguinis nos redemit:
m Oblationem ⁊ hoſtiā deo. Ob/
latio dicebatur in lege de aridis: vt panis vel
conſimilis: hoſtia de animalibus: libatio
de liquidis. Chriſtus ergo dicitur oblatio:
quia panis eſt: Joh. vj.c. Dicitur hoſtia:
quia verbū caro factū eſt/ ⁊ in ara crucis
immolatum. Libatio dicitur: q2 fudit ſan/
guinē ꝓ nobis. Eſa. liij.b. Oblatus eſt q2
voluit. Heb. ix.g. Chriſtus ſemel oblat9
eſt ad mltoꝝ exhauriēda pctā. Heb. x.c.
Una em̄ oblatione ꝯſūmauit i ſempitnū
ſanctificatos. n ¶ In odorem ſuaui/
tatis. Tria maxime redolentia ſunt: cō/
buſta/cōtrita/effuſa. Species em̄ aroma
tice cōtrite vel cōbuſte redolēt: balſamū
effuſum redolet: chriſtus cōtrit9 in paſſio
ne flagellis ⁊ v̄berib9. Eſa. liij.b. Cōtrit9
eſt ꝓpter ſcelera noſtra/igne charitatis de

¶ Sicut ⁊ deus in chriſto de vobis. Matth. vj.b. Si
non dimiſeritis hoib9 ⁊c. Et dicit in chriſto. Unde Roma.
viij.f. Qui em̄ ꝓprio filio nō pepecit: ſed ꝓ nobis oib9 tradidit
illū: quō nō etiā cū illo nobis omnia donauit. ¶ Expo. Ca.V
Eſtote ergo ⁊c. Adhuc eſt hoc d̄ ſecūda parte epi/
ſtole de inſtructione morū. Et primo reuocat eos ab
odio exēplo chriſti: ibi: Imitatores dei ſicut ⁊c.
Secūdo ab infamia: ibi: Fornicatio ⁊c. Tertio ab errore:
ibi: Scitote. Quarto a cōſenſu ⁊ imitatione malorum: ibi:
Nolite ergo effici pticipes. Quito a pigritia: ibi: Sur/
ge qui dormis. Sexto ab inſipientia: ibi: Uidete. Se/
ptimo ab imprudētia: ibi: Nolite fieri imprudentes. Et
ibi ſignabitur differētia inter hec duo. Octaua a gula: ibi: No
lite inebriari. Nono a ſupbia: ibi: Subiecti iuicē. Ter/
minata autē generali exhortatione: ſtatim aggreditur ſpālē. Et
primo inſtruit matronas: ibi: Mulieres. Secundo viros
vt fideliter diligāt vxores: ibi: Uiri diligite. Tertio vt eis
cōſeruēt fidē: ibi: Propter hoc relinquet hō. Ultimo
vt vir cōicet vxori bona ſua: ibi: Et vos ſinguli. Dicit g̊:
g ¶ Eſtote ergo ⁊c. Ex q̄ de9 vob donauit: Eſtote imita/
tores dei: iuicē vob cōdonādo. Uel ſic ꝯtinua: Si vultis eē
largi ⁊ benigni ꝓ chriſto: ꝑmū g̊ donate voſipſos deo ab odio
recedēdo: ⁊ ſic eritis imitatores dei. Cōtra Job. xj.b. For
ſitan veſtigia cōp̄hendes. Reſpōdeo: non cōp̄henditur deus p
iueſtigationē: ſed p imitationē. Imitabilis aūt nō eſt i creati/
one vel potētia: ſed pietate ⁊ miſcōia. Luce. vj.c. Eſtote mi/
ſericordes/ſicut ⁊c. Matth. v.c. Eſtote pfecti ſicut ⁊ pater ve
ſter ⁊c. Job. xxiij.c. Ueſtigia ei9 ſecut9 eſt pes me9: viā ei9 cu
ſtodiui nec declinaui ex ea. j. Petri. ij.d. Chriſtus paſſus eſt
ꝓ nobis/vobis relinquēs exemplū vt ſequamī veſtigia eius.
Matth. xvj.d. Si quis vult venire poſt me/abneget ⁊c. pec/
cata abijciēdo: ⁊ tollat crucē.ſ. pniam aſſumēdo: ⁊ ſequatur me
intētionē in deū dirigēdo. Hoc faciebat paul9: ⁊ ideo dicebat
ſupra. j. Cor. iiij.d. Imitatores mei eſtote ſicut ⁊ ego chriſti.
Ideo dr̄. j. Cor. xj.a. et Phil. iij.d. Imitatores mei eſtote
frēs.i. in fraternitate. Itē. j. Theſſal. j.c. Uos imitatores nr̄i
facti eſtis ⁊ dn̄i i excipientes verbū in tribulatiōe mlta cū gau
dio ⁊c. Et nota q̄ b ¶ Et ambulate.i. pficite in dilectione.
q.d. dilectio eſt via optima in qua viator non debet ſtare/ſed
ſemper pergere. j. Corinth. xij.d. Adhuc viā excellētiorē vo/
bis demōſtro. i ¶ Sicut et chriſtus dilexit nos. Iſtud
ſicut nō dicit eq̄litatē ſed ſilitudinē in genere facti: ſicut dile/
ctio vicit chriſtum ⁊ triumphauit de eo/⁊ quaſi infatuauit: vt
vt dicitur. j. Corinth. j.d. Quod ſtultū eſt dei: ſapienti9 eſt om/
nib9 hoib9. Ita et nos debem9 nos abijcere amore ei9 ⁊ infa/

coctus. Aliter em̄ nō eſt eſibilis agn9: Exo. xij.b. Effudit ei/
am p̄cioſum balſamum ſanguinis ſui abundanter: vt in Ps. Psal.
Sicut aqua effuſus ſum.i. abundāter et ſine reputatiōe. Chri
ſtus em̄ qd̄ pertulit ꝓ nob/nō reputat cū modo nos habeat.
Prouerb. xij.d. Iuſt9 pro amico damnū negligit. Sic ergo
vt dictum eſt: fracto alabaſtro et effuſo balſamo: domus: id ē
eccleſia triumphans ⁊ militans impleta eſt ex odore vnguēti.
Gen̄. xxvij.d. Ecce odor filij mei ſicut odor agri pleni: cui be/
nedixit dn̄s. Ager dicitur plenus: quando eſt in flore: maxime
odor vineaꝝ expellit bufones d̄ agro. Sic odor paſſiōis chri
ſti demones expulit de mundo. Joh. xij.e. Nūc ꝑnceps hui9
mūdi eijcietur foras. Bufones eni diabolus et miniſtri eius:
odorem chriſti et ſanctorum/qui dicūt: chriſti bonus odor ſu/
mus nos ⁊c. Habent inquā odorem ſed ferre non poſſunt: ſed
fetet eis vita et exemplum bonorum. Unde Exo. v.d. Fetere
feciſtis odorem noſtrum coram pharaone et ſeruis eius: Et
hoc eſt quod dicitur. ij. Corinth. ij.d. Alijs quidem odor mor/
tis in mortē: alijs vita i vitā. Dicit ergo: In odorē ſuaui/
tatis deo: ad ſatiſfaciendum pro vobis hominib9 ad exem/
plum: demonibus ad exterminiū. Gen̄. viij.d. Odoratus eſt
dominus odorē ſuauitatis/et ait ad noe: nequaq̄ vltra male/
dicā terre ꝓpter homines. Leuit. j.d. habetur de hoc odore
Eccl. l.a. Quaſi thus redolens ⁊c. Iſtud thus.ſ. chriſtum
ꝓtulit beata virgo que fuit arbor thurifera: vt ipa dicit Eccl.
xxiiij.b. Ego q̄ſi libanus nō inciſus: id eſt virgo icorrupta va/
porauí habitationē meam: id eſt filiū dei qui in viſcerib9 meis
habitauit/protuli ⁊ genui quaſi vaporē. Chriſtus em̄ ſm̄ hu
manā naturam vapor fuit. Jaco. iiij.d. Que eſt vita veſtra:
Uapor ad modicum parens: Uapor proprie in paſſione an/
te incenſo crucis oblatus deo. o ¶ Fornicatio aūt: q̄ eſt
cum liberis a viro. j. Corinth. vj.d. Fugite fornicationē ⁊c.
Oſee. iiij.c. Spiritus fornicatiōis decepit eos. Tobie. iiij.b.
Preter vxorem tuam nunq̄ patiaris crimē ſcire.i. nedum fa/
cere. Job. xxxj.a. Pepigi fedus cum oculis ⁊c. p ¶ Et om/
nis immundicia: incōtinentia pertinēs ad libidinem quo/
cunq̄ modo fiet. j. Corinth. vj.b. Nolite errare/neq̄ fornica/
ri neq̄ idolis ſeruientes/neq̄ adulteri/neq̄ molles/neq̄ ma/
ſculorum concubitores/ neq̄ fures/ neq̄ auari ⁊c. regnum dei
poſſidebunt. Heb. xiij.a. Fornicatores et adulteros iudica/
bit deus. Uel/omnis immundicia: id eſt queq̄ circū/
ſtantia. Hec ſūt reliquie amalech: quas quia noluit ſaul dele/
re reprobat9 eſt. j. Regl. xv.c. Gen̄. xix.d. Ne ſtes in omī cir/
ca regione. q ¶ Aut auaricia: immoderata habendi cupi/
ditas. Heb. xiij.a. Sint mores ſine auaricia contenti preſen/
tibus. Eſa. lvij.d. Propter iniquitatē auaricie eius iratus ſū.
¶ Nec nominetur in

a ricia nec nōminetur in vobis: ſi
b cut dēcet ſanctos: aut túrpi-
c d tudo/ aūt ſtultiloquiū/ aūt ſcur
e f rilitas que ád rem nō ꝑtinet:
g h ſed mâgis grāŕ actio. Hōc eni
ſcitote intelligētes: ꝙ oīs for-
i nicator aut imūdus aut aūa-
rus/ qđ eſt idolorū ſeruit⁹: nō
k hābet hereditatē i regno chri
l ſti ⁊ dei. Nemo vos ſeducat
m inanib⁹ verbis: ꝓpter hec enī
n o vēnit ira dei in filiōs diffiden
p tie. Nōlite ergo effici partici-
q pes eorū. Erātis eni aliquā-
r do tenebre: nūc āūt lux in do
s mino: vt filij lūcis ambula-
t te. Fruct⁹ eni lucis eſt in ōm-
v x ni bonitate ⁊ iuſticia ⁊ vérita
y te: prōbantes qđ ſit benepla-
z citum deo. Et nōlite cōicare
a b ōperibus infructuoſis tēne-
c brarū: mágis aūt redarguite.
d Que ēnī i occulto fiūt a ipſis:
e f túrpe eſt ⁊ dicere. Oīa aūt q̄

a Nec nominetur in vobis .i. nec ſuſpitio ſit de vobis ꝓ-
babilis ꝑ quā poſſitis eſſe noīati ⁊ vocati in talibus. Supra q̄
ꝓhibuit malā cōſcientiā: hic malā famā. Hec enim duo ſūt ne
ceſſaria: Bona cōſcientia ꝓpter vos: bona fama ꝓpter ꝓximū:
Jō iungimur in baptiſmate chriſmate cōfecto ex oleo ⁊ balſa
mo. Eccl. xlj. c. Cu-
rā habe de bono no-
mine. Prouer. xxij.
a. Meli⁹ eſt nomen
bonū ꝙ̄ diuitie mul-
te. Ibi regre. Eccs.
B vij. a. Meli⁹ eſt no-
men bonū ꝙ̄ pcioſa
vnguēta. Vel noie-
tur .i. laudetur in vo-
bis .i. iter vos. Ps.
Ps. 9. Quoniam laudatur pctōr
⁊c. Vel nō nominetur
in vobis: ad dele-
ctandū: ſed ad dete-
ſtandum. Verba enī
luxurie nō ſedeant in
ore chriſtiani/ ⁊ maxi
me ſacerdot. vel religioſi: ⁊ ideo dicit: b Sicut decet ſan
ctos. Bern. Merito os tuū diuinis oſculis ⁊ toraclis ꝯſecra
tū: quicqđ ex eo ocioſū vel immundū exierit ſacrilegiū puta.
Eſa. xiiij. c. Perdā babylonis nomē/ vt pctm̄ nō ſit i ore: ⁊ re
liquias .i. circūſtātias peccati: ⁊ ꝓgeniē .i. volūtatē: ⁊ germē:
id eſt opus. Vel ſicut decet ſanctos: habere nomē bonū.
j. Timoth. iij. b. Oportet illū teſtimoniū habere bonū ab his
qui foris ſunt. j. Theſſal. iiij. c. Honeſte ambuletis ad eos q̄
foris ſūt. ē. iiij. a. Obſecro vos vt digne ambuletis vocatiōe
q̄ vocati eſtis .i. ſcḿ qđ decet ſtatū ad quē vocati eſtis. c Aut
turpitudo: vt i oſcl'is ⁊ āplexib⁹. Prouer. vj. d. Nūqđ pōt
hō abſcōdere ignē in ſinu ſuo ita vt nō ardeat: ſic q̄ igreditur ad
vxorē ꝓximi nō erit mund⁹ cū tetigerit eā. Vn̄ in vitaſpatrū
dr̄: Cū deberet trāſire qdā ad matrē: inuoluit manū ſuā ne eā
nuda manu tangeret: ⁊ matre credente ſe cōtemptā a filio. Et
quodā querente q̄re hoc feciſſet: reſpōdit: caro mulieris ignis
eſt. d Aut ſtultiloquiū: vt blanda verba/ illis altercari
cum mulierib⁹. Eccl. ix. b. Eloquiū ei⁹ quaſi ignis exardeſcet.
Ibidem: Nec alterceris cū illa. Eſa. xxxij. b. Stult⁹ fatua lo-
quitur ⁊ cor ei⁹ faciet iniquitatē. e Aut ſcurrilitas. Jocu-
laritas: q̄ a ſtultis dr̄ curialitas. Bern. Hodie ſcurrilitas affa
bilitas dr̄: et maturitas crudelitas iudicatur. Hiero⁹. Stultilo-
quiū nulli⁹ vtilitatis: nihilq̄ʒ habet ſapiētie: ſcurrilitas plerūq̄ʒ a
ſapiēte ꝓfertur cū qdā vrbanitate. j. Reg. vj. d. Q̄ glorioſus
fuit rex iſrl' hodie diſcooperiēs ſe an̄ ancillas ſeruorū ſuorū: et
nudat⁹ eſt q̄ſi ſi videretur vn⁹ de ſcurris. f Ad rē .i. vtilitatē:
g Sed magis grāŕ actio. q. d. ſic honeſte vos habeatis vt
bonā vitā veſtrā viderint/ deo grās agāt: ſcḿ illō. Mat. v. b.
Sic luceat lux vr̄a ⁊c. Et bn̄ dico. Nō noietur i vob. h Hoc
Ps. 35. enī ſcitote/ ſi nolite ſcire: q2 ꝯtrariū faciūt. Ps. Noluit intelli-
gere vt bn̄ ageret. i Auar⁹ qđ eſt idolorū ſeruit⁹. Col.
iij. a. Mortificet. mēbra vr̄a q̄ ſup trā: fornicationē/ imūdiciā
libidinē/ ꝯcupiſcētiā malā/ ⁊ auariciā q̄ ē idolorū ſuit⁹. Caſſia
n⁹. Quiſq̄ʒ nō cōicat neceſſitatib⁹ ſctōꝝ egenoꝝ ⁊ pecunie ſue
quā infideli tenacitate ſuat/ chriſti mādata poſtponit/ idola-
trie crimē incurrit: amorē .ſ. materie mūdialis diuine ꝓpoſuit
charitati. Idē. Qui pecuniā amat: ſiñtudinē tollit materie: ſo
lidā ꝯo deſerit charitatē. Oſee. viij. a. Argētū ⁊ aurū fecerūt
ſibi idola. k Nō habet hereditatē. j. Cor. vj. b. Nolite
errare neq̄ʒ fornicarij neq̄ʒ idolis ſuiētes ⁊c. j. Cor. xv. f. Ca
ro ⁊ ſāguis regnū dei nō poſſidebūt. Ro. j. d. Qui talia agūt:
digni ſūt morte. Apoc. vlt. c. Foris canes/ ⁊ venefici/ ⁊ pudici-
et homicide/ ⁊ idol' ſuiētes/ ⁊ oīs q̄ amat ⁊ facit mēdaciū. Et cū
ita ſit. l Nemo vos ſeducat. Col. ij. b. Videte ne q̄s vos
decipiat ꝑ philoſophiā ⁊ ianē fallaciā. Et. j. Cor. xv. e. Noli-
te ſeduci: corrūpūt enī bonos mores colloq̄a mala. ij. Theſſal.
ij. a. Nemo vos ſeducat vllo mō. m Propter hec enī/ ver
ba vl' facta .ſ. fornicationē ⁊c. n Venit ira .i. approximat vin
dicta. o In filios diffidētie. Col. iij. a. Propter q̄ venit ira
dei ſup filios ⁊c. Vel diffidentie .i. incredulitatis. ē. ij. a. Ali-
quādo ambulaſtis ſcḿ ſeculū mundi hui⁹: ſcḿ principē pote-
ſtatis aeris huius/ ſpiritus qui nūc operatur in filios diffidētie.
p Nolite q̄ effici participes eoꝝ: cōſentiēdo vel imitā-
do. Ps. Declinan- Ps. 124.
tes autem in obliga-
tiōes ⁊c. Roma. j. d.
Nō ſolum qui talia De pe. diſ. 4. §. hāc ſocietatē
agunt ſed qui conſen
tiunt facientibus di-
gni ſūt morte. j. Re
g. xx. b. Diſcede ab C
amalech/ ne forte in-
voluam te cum eo. ij
Corinth. vj. c. Que
participatio iuſticie
cū iniq̄tate: aut que
ſocietas lucis ad te-
nebras: Oſee. vj. c.
Galaad ciuitas ope
rātiū idolum .i. con-
gregatio clericorum
colit numerū/ particeps ſacerdotū in via interficientiū pergē-
tes de ſethim. q Eratis enī aliquando tenebre. q. d.
ꝑdicta dimiſiſtis: ⁊ ideo nō ē reuertēdū ad ea. j. Joh. ij. b. Te-
nebre tranſierūt ⁊ verum lumen iam lucet. r Nūc autem
lux .i. diſcreti ⁊ docti ⁊ alios docētes. Matth. v. b. Vos eſtis
lux mūdi. Phil. ij. c. Inter quos lucetis ſicut luminaria in fir-
mamento. s Ut filij lucis ambulate .i. munde con-
ſcientie/ vt filij diei. j. Theſſal. v. a. Omēs enī filij lucis eſtis:
et filij diei: nō ſumus noctis neq̄ʒ tenebrarū. Vel vt filij lu-
cis ambulate: id eſt cauētes offendicula/ vt vidētes nō tan-
q̄ʒ ceci palpitantes. Joh. xij. e. Ambulate dū lucē habetis: vt
nō vos tenebre cōprehendant: et q̄ ambulat in tenebris neſcit
quo vadat. Prouerb. iiij. c. Via impioꝝ tenebroſa: neſciunt
vbi corruāt. t In omni bonitate/ cordis v Et iuſticia/
opis x Et veritate/ oris: Bonitas ergo reſpicit eē/ iuſticia
agere/ veritas loq̄. Hec tria ſunt in Ps. Bonitatē ⁊ diſcipli- Ps. 118.
nā: et ſcientiā doce me dn̄e. Vel bonitas ſeruat cōcupiſcibilē ⁊
dilatat: iuſticia cohibet iraſcibilē: veritas erigit rationalē. Vel
bonitas ad deū: iuſticia ad ꝓximū: veritas ꝓ veris et eternis
bonis. Item bonitas refertur ad ſpm̄ſanctū: iuſticia ad patrē:
quia potens eſt iuſticiam agere: veritas ad filium: qui dicitur ſa
pientia: Et hec tria dicuntur fructus lucis: id eſt fructus lucidi ⁊
preclari: et in omnibus manifeſtandi. Joh. iij. c. Qui male
agit odit lucem. y Probantes ⁊c. quaſi ambulate vt
filij lucis: id eſt circumſpecte agite et mite/ prius .ſ. q̄ʒ opere-
mini: Probantes quid ſit beneplacitum deo. Ro.
xij. a. Ut probetis que ſit voluntas dei bona et beneplacens
⁊ perfecta. Heb. xij. g. Placentes deo cum metu ⁊ reuerētia.
Infra eodē. c. Intelligētes que ſit voluntas dei. z Et no
lite cōmunicare. Eccl. xiij. c. Que cōicatio ſancto hoī ad
carnem. ij. Joh. in fine. Qui dicit ei aue cōmunicat operib⁹
ei⁹ malignis. a Operibus infructuoſis: quia ipſi ſūt
arbores infructuoſe/ autumnales/ bis mortue: Jude. d. Ope-
ribus dico/ b Tenebrarum .i. tenebroſorū: quia qui ma-
le agit odit lucem ⁊ non venit ad lucem/ vt non arguantur eius
opera: c Magis autem redarguite. ij. Timoth. iiij. a. Job 5. c.
Argue obſecra/ increpa/ in omni patiētia ⁊ doctrina. Et Gal.
vlt. a. Corripite in ſpiritu lenitatis. d Que enim in
occulto fiunt. ij. Corinth. iiij. d. Abdicamus occulta de-
decoris. Ezech. viij. d. Ingredere ⁊ vide abominationes peſ
ſimas quas iſti faciunt. Et poſtea ſequitur. Vides filij homis
que ſeniores domus iſrael faciunt in tenebras: vnuſquiſq̄ʒ in
abſcondito cubilis ſui. j. Timoth. v. d. Quorundam hominū
peccata manifeſta ſūt ad iudicium: quorundam autem ⁊ ſub-
ſequitur: que latent nunc: ſed poſt apparebunt. e Turpe
eſt et dicere. Chryſ. Multi horrent dicere vel audire que
non horrent facere: ⁊ hoc turpe eſt dicere/ tamen arguite. f
Omnia autē que arguuntur a lumine .i. ſanctis viris q̄

Iuuenalis. 2. ſatyra

ſūt lumina. Tales debēt arguere. Job. xx. d. Reuelabūt celi .i. celeſtes viri iniquitatē eius. Loripidē rectꝰ derideat / ethiopem albus. Joh. viij. a. Qui ſine pctō eſt veſtrū: primꝰ in illā lapidē mittat. Vel a Que arguūt a lumine .i. aperte. Matth. x. c. Qd dico vobis in tenebris / dicite in lumine: .i. aperte. b Manifeſtat: p cōfeſſionē vel penitētiā: vel ipſe peccator ſibi ipſi manifeſtat: qui intelligit culpā cur arguitur. c Omne aūt: id eſt peccatū manifeſtatum p confeſſionē vertit in lumen cum ſibi innoteſcit omne malū: et lumen fit / qz cōuertit. d Propter quod .i. qz fit lumē / dicit ſpiritusſāctus p me: vel p Eſa. lx. a. vbi dr: Surge illumiare hierlm: qz venit lux tua.

B

Col. 3. a.

Ro. 12. a.

1. Teſſal. 4. a.

arguunt / a lumine manifeſtātur. Omne enī qd manifeſtatur lumen eſt. Propter qd dicit: Surge q̄ dormis / et exurge a mortuis / ⁊ illuminabit te chriſtus. Videte itaqꝫ fratres quō caute ambuletis: nō quaſi inſipiētes / ſed vt ſapientes: redimētes tēpꝰ / quoniā dies mali ſunt. Propterea nolite fieri imprudētes: ſed intelligētes que ſit volūtas dei. Et nolite inebriari vino in quo eſt luxuria: ſed impleamini ſpū ſancto: loquētes vobiſmetipſis i pſalmis: ⁊ hymnis ⁊ cāticis ſpiritalibꝰ: cātantes ⁊ pſallentes in cordibꝰ veſtris dn̄o gratias agentes ſemp ꝓ omnibus in nomine domini nr̄i ieſu chriſti / deo ⁊ prī. Subiecti inuicē i timore chriſti. Mulieres viri ſuis ſubdite ſint ſic dn̄o: qm̄ vir caput ē mulier:

Vel dicit .ſ. ipſū lumē .i. rō illumiata ſurge ⁊c. quia ipſū qd offert ſe homini excitat a ſomno torporis ipſum: ſicut lumē materiale: vl' ſol ſua pñtia hoīem excitat a ſomno / ⁊ ad opꝰ inuitat vt dicit Ecci. xliij. a. Sol in aſpectu annuncians ⁊c. Exitū in Pſ. Oritꝰ eſt ſol ⁊c. Poſt ſeqt: Exibit hō ad opꝰ ſuū

Pſ. 113. ⁊c. Dicit ergo: e Surge qui dormis. Hieronymꝰ ſup hunc locum. Scio me audiſſe ⁊c. ſ. de adā excitato a morte p chriſti ſanguine ſtillantē de cruce ſup caput eius. Nota triplicem caſum hoīs: in ignorātiā: i culpā: ⁊ tertiꝰ caſus ē in ignauiā et torporē: vt de primis duobꝰ nequeat exire / timet aggredi penitentiā. Cōtra hoc dicit apl'us. Surge q̄ dormis .i. ſurge a torpore ad penitentiā. f Et exurge a mortuis .i. a pctis ad grāz. Itē: Surge / a tenebris. g Et illuminabit tibi chriſtus / p doctrinā infuſā vel effuſā. Pſ. Nunquid q̄

Pſ. 40. dormit nō adijciet vt reſurgat. Alia lr̄a. Verbū diaboli īfundebat / eſt q̄ dormit nō addat vt reſurgat. Eſa. xxiiij. d. Grauabit eā iniquitas ſua ⁊ corruet: et non adijciet vt reſurgat Hiere. viij. b. Nūquid q̄ cadet nō reſurget. Amos. v. a. Domus iſrael ad meritū cecidit nō ad meritū reſurget. h Propterea nolite fieri. Hic reuocat eos ab iprudētia: q̄ ē reſpectu futurorū: aū reuocauit eos ab inſipiētia q̄ ē reſpectu pñtiū. Dicō. Redimētes tp̄s qm̄ dies mali ſūt: ad qd neceſſaria prudentia eſt q̄ cauet futura. Propterea / ergo vt redimatis tp̄s: Nolite fieri / qd peius ē: imprudētes .i. incōſiderati. Matth. x. b. Eſtote prudētes ſicut ſerpētes ⁊c. Prouerb. iiij. d. Palpebre tue pcedant greſſus tuos. Deut. xxxij. d. Vt ſaperent ⁊ intelligerēt. Ecci. xxxvij. c. Añ oēm actū ꝯſiliū ſtabile. Et. xxxij. d. Omnia fac cū cōſilio. Prouerb. xiij. b. Aſtutꝰ omnia agit cū cōſilio. i Sed intelligentes que ſit volūtas dei: vt dicatis cū chriſto: Nō qd ego volo / ſed qd tu: Matth. xxvj. d. j. Theſſal. iiij. a. Hec eſt volūtas dei ſanctificatio vr̄a ⁊c. k Et nolite inebriari vino: vos q̄ prudētie operā datis. Oſee. iiij. c. Fornicatio ⁊ ebrietas aufert cor .i. cordis itelligētiā. Ecci. xix. a. Vinū ⁊ mulieres apoſtare faciūt ſapiētes: Et in eodē. Operariꝰ ebrioſus nō locupletabit. l In quo vino / ē luxuria / materialit / nō .ſ. effectiue: qz: Venter mero eſtuās defacili ſpumat i libidinē. Hieroꝰ. Itē. Oleū flāme adijcit. Ecci. xxiij. a. Aufer a me vētris cōcupiſcētias: hoc primū: et ꝯcubitꝰ ꝯcupiſcētie nō apphēdat me. Loth poſt prima vina cōmiſit iceſtū: Gen̄. xix. g. Hieroꝰ. Quē ſodoma nō vicit vina infecerunt. Itē holofernes poſt vina cōcupiuit iudith: vt habet Judith. xij. d. Hoc eſt qd dr Prouer. xx. a. Luxurioſa res eſt vinū ⁊ tumultuoſa ebrietas: qcūqꝫ his delectat nō erit ſapiēs. Ibi reqre de hoc. m Sz impleamini ſpūſācto / nō phytonico q̄ iudicet nō d ſpūalibꝰ / ſz de tp̄alibꝰ lucris. Eſa. xxix. a. Et erit q̄ſi phytonis ſpūs de tra vox tua. Itē Leuitic. xx. d. Vir ſiue mulier in quibus phytonicꝰ vel diuinatiōis ſpiritus fuerit / morte moriat. Item ſpū ſancto / dicit: nō imundo: de quo. Oſee. iiij. c. Spūs fornicationis decepit eos. Itē ſpiritu ſancto .i. ſanctificāte ⁊ ſolidante nō inaniter inflante. j. Reg. xvj. d. Spiritus malus exagitauit ſaul: ſpūs .ſ. ſuperbie ⁊ inuidie quo timebat cōtra dauid. Sed ꝯtra Pſ. Spūs tuꝰ bonꝰ deducet me ⁊c. Numeri. xiiij. d. Seruū meū caleph q̄ plenꝰ alio ſpū / ſecutꝰ eſt me: inducā in trā hāc. Dan̄. iiij. a. Scio q ſpm̄ deorū ſctōꝝ habeas in te. Vt aūt poſſit' ipleri iſto ſpū ſcto / n Loquentes ⁊c. iiij. Reg. iij. c. Cumqꝫ caneret pſaltes / cecidit ſpūs ſup heliſeū. Col. iij. c. In oī ſapia docentes ⁊ cōmonētes vometipſos in pſalmis et canticis ſpūalibꝰ: in grā cātātes in cordibꝰ vr̄is dn̄o. j. Cor. xiiij. c. Orabo ſpū / orabo ⁊ mēte: pſallā ſpū / pſallā ⁊ mente. Eſa. xxx. g. In canticis et citharis: et in bellis pcipuis expugnabit eos. o Grās agentes. j. Theſſal. v. d. In oībꝰ gratias agite: hec eſt eni volūtas dei ſp / nō ad horā: ſz cōtinue bn̄dicite dn̄o i oī tpe ⁊c. p Pro omnibꝰ / bonis ⁊ beneficijs collatis. Vel ꝓ oibus .ſ. ꝓſperis ⁊ aduerſis. q In noīe dn̄i noſtri ieſu chriſti / deo ⁊ prī: qz pater i filio laudādꝰ eſt ⁊ filiꝰ i pre. Et eſto te / r Subiecti inuicem: Ecce hūilitas quā facit timor. Vñ dicit. Subiecti / plati hūilit obediēdo: ⁊ plati ſubditis in charitate eis ſeruiēdo: ſm illud. j. Cor. ix. c. Cū eſſem liber i oībꝰ: oīm me ſeruū feci. ij. Cor. j. d. Nō eni dn̄amur fidei noſtre ⁊c. Sz qz hō nō debet homini eſſe ſubiectꝰ in his q̄ ſūt cōtra deū / iō ſubdit: s In timore .ſ. chriſti. Vl' aliter: Subiecti inuicē / eſtote .ſ. p humilitatē: ⁊ h in timore chriſti: qz timor chriſti parit hūilitatē ⁊ ſubiectionē. Phil. ij. a. In hūilitate ſupiores ſibi inuicē arbitrātes. Roma. xij. c. Honore inuicē pueniētes. Vel in timore chriſti: q̄ h mādauit .ſ. vt ſitis hūiles ⁊ ſubiecti inuicē / ⁊ maiores minoribꝰ. Mat. xj. d. Diſcite a me qz mitis ſū ⁊c. Luce. xxij. c. Qui pceſſor eſt ſit ſicut miniſtrator. Matth. xx. d. Filiꝰ hoīs nō venit ⁊c. Et nota q h etiā dicit platis vt ſubditi ſint minoribꝰ: vt dicit Glo. Sicut in oibus edificijs maiora ligna ſupponunt minoribꝰ. Vñ Ecci. iij. c. Quanto maior es ⁊c. Job. ix. b. Sub quo curuant q̄ portāt orbē .i. ſub cuiꝰ timore alij ſe humiliāt. j. Petri v. a. Nō dominātes i clero: ſz forma facti gregis ex aīo. Ecci. xxxij. a. Rectorem te poſuert ⁊c. Matth. xx. d. Quicūqꝫ vult īter vos maior fieri / ſit veſter miſter. t Mulieres viris ⁊c. Hic finit pma ps ſecūde ptis. In pcedēti eni pte iſtruxit eos vniuerſalit i moribꝰ: i hac aūt iſtruit eos ſpālit': Et primo matronas de hūili ſubiectiōe. q. d. cū oēs debeāt ſibi inuicē eſſe ſubiecti: multo magis mulieres viris. Dicit ergo: Mulieres viris ſuis ſubdite ſint ſic dn̄o .i. mera ſimplicitate q̄ dn̄o ſubiecti ſūt .i. cōſili. Notandū eni q ſicut nō ſp notat in ſimilitudine equalitatē: ſz qnqꝫ cōformitatē: ſicut Matth. v. g. Eſtote pfecti ſicut ⁊ pat veſter pfectꝰ ē: ita ⁊ hic. Subdite aūt debēt eſſe mulieres. Vñ Ecci. xxv. d. Mulier ſi primatū habeat: ꝯtria eſt viro ſuo. j. Petri. iij. a. Mulieres ſubdite ſint viris. Et poſtea ſubdit: Sic ſara obediebat abrae / dn̄m eū vocās: ſicut habet Gen̄. xviij. b. Poſtqꝫ dn̄s meꝰ vetulus eſt. j. Timoth. ij. c. Mulier in ſilētio diſcat cū oīm ſubiectione: docere aūt mulieri nō pmitto / nec dn̄ari in virū. q. d. priuata eſt ſapiētia ⁊ potētia: ⁊ ideo docere vel dn̄ari nō debet. j. Corinth. xiiij. g. Nō eni pmittit eis loqui: ſed ſubditas eſſe: ſicut et lex dicit: Gen̄. iij. c. Sub viri poteſtate eris: et ipſe dn̄abit tibi. v Qm̄ vir caput eſt .i. ideo debēt eē ſubdite: qm̄ vir caput eſt mulieris .i. rector. A quo ſumpſit exordiū: vt dicit. j. Corinth. xj. a. Om/

Pſ. 142.

E

ſ j.Corinth.xj.a.Omnis viri caput chriſtus:caput aũt mulieris vir:caput vero chriſti deus. a Sicut chriſt⁹ caput eſt eccle̜ie.i.rector ei⁹ et auctor:ſic dicit̃.ſ.j.d.Col.j.c.Etiã qꝫ pl⁹ eſt/ b Ipſe eſt ſaluator corpis ei⁹.i.ſui.i.eccl̃ie: qꝫ nõ ẽ vir mulieris. Phil.iij.d.Saluatorẽ expectam⁹ dñm ieſu chriſtũ ꝛc. Eſa. xliij.b.Ego ſũ dñs:ꝛ nõ eſt abſqꝫ me ſaluator. c Sed ſicut eccl̃ia ſubiecta ẽ chriſto.q.d.chriſt⁹ ẽ ſaluator eccleſie̜:qꝫ non eſt vir mulieris: tñ vt eccleſia ſubiecta eſt chriſto.i.dilectiõe ꝛ non ſeruiliter:ita et mulier. d Viris ſuis in oĩbus:ꝗ non ſunt ſupple ↄtra deũ:

Col.3.a.

f

a ſicut chriſtus caput eſt eccleſie̜:ipſe ſaluator corporis ei⁹. Sed ſicut eccleſia ſubiecta ẽ ꝛchriſto:ita et mulieres viris ſuis in omnib⁹. Viri diligite vxores vr̃as: ſicut ꝛ chriſtus dilexit eccl̃iam:ꝛ ſeipm̃ tradidit ꝓ ea/ vt illaꝫ ſanctificaret/ mũdãs eã lauacro aque̜ i verbo vite̜/ vt exhiberet ipſe ſibi glorioſam eccleſiã/ nõ habẽtem maculam aut rugam/ aut aliquid huiuſmodi/ ſed vt ſit ſancta ꝛ immaculata. Ita et viri debent diligere vxores ſuas vt corpora ſua. Qui ſuam vxorẽ diligit/ ſeipm̃ diligit. Nemo eni vnqꝫ carnem

Nõ em̃ i abuſionib⁹ vel furtis debet mulier viro ſubijci:ſed i dño:ſicut dicit̃ Col.iij.c.Mulieres ſubdite̜ eſtote virĩ: ſicut oportet in dño. e Viri diligite ꝛc. Supra incepit a mulieribus:nunc a viris:qm̃ pri⁹ occurrit̃ morbo/ qui plus timet̃: Dicad viros loquẽs monet eos vxores diligere/ dicẽs: Viri diligite vxores vr̃as:quorũ caput eſt̃. f Sic et chriſtus dilexit eccleſiã:cui⁹ caput ẽ.Et nota ꝙ dicit:ſic.i.nõ meretricio amore.Scd̃m illõ Hiero.ſup Ezech.xviij.b.Ad mulierẽ mẽſtruatã ꝛc.vbi dic̃:Adult̃ eſt q̃ vxoris ꝓprie̜ vehementior amator eſt.j.Petri.iij.b. Viri ſimiliter cohabitãtes ſm̃ ſciam: quaſi infirmiori vaſculo muliebri impertiẽtes honorẽ tanqꝫ cohe̜redib⁹ gratie̜ vite̜.j.Theſſal.iiij.a. Ut ſciat vnuſquiſqꝫ vas ſuũ poſſidere in ſanctificatiõe ꝛ honore. Vel ſicut.i.ſine amaritudine.Col.iij.c.Viri diligite vxores vr̃as ꝛ nolite amari eſſe ad illas. Vel ſicut ꝛc.i.ſi peccauerit indulge nec odio habeas:ſicut ꝛ chriſt⁹ q̃ etiã diligit ſuos cõtẽptores. Oſee.iij.a.Dilige mulierẽ dilectã ab amico et adulterã: ſic diligit dñs filios iſrael:ꝛ ipſi reſpiciunt ad deos alienos et diligunt vinacia.Dicit ergo:Sicut et chriſtus dilexit eccleſiã:qꝫ facto ꝓbauit.Vñ ſubdit: g Et ſeipm̃ tradidit in mortẽ ꝓ ea vt viueret.Nota ꝙ dicit:dilexit ꝛ tradidit.i.intãtũ dilexit vt traderet ſe ꝓ ea.ſ.eo.a.Dilexit nos ꝛ dedit ſemetipſũ ꝓ nob.Gal.ij.d.Qui dilexit me et tradidit ſemetipſum ꝓ me.Et ad q̃d tradidit ſe:pro eccleſia: h Ut illam ſanctificaret.i.vt ſanctam faceret.Ioh.xvij.c.Pater ſanctifica eos i veritate/ nõ in ſupficie vt hypocrite̜.Itẽ in eodẽ: Ego ꝓ eis ſanctifico me.i.offero meipſũ:vt ſint ꝛ ipſi ſanctificati in veritate.Nota ꝙ chriſtus ſanguine ſuo innocenti in baptiſmo leprã peccati mundauit a nobis.Unde Cõſtantin⁹ decept⁹ fuit a phyſicis dicẽtibus ei:ꝙ ſi in ſanguine puerorũ innocentũ lotus eſſet/ mũdaret̃ a lepra corporali:Ipſi aũt decepti fuerũt forte/ qꝛ repererant ſcriptũ/ ꝙ lepra pcti ꝑ ſanguinẽ innocẽtis mũdaret̃:qꝫ interptati ſunt de lepra corporis:et ideo errauerũt.Quõ aũt ſãctificauit eccl̃iam ſubdit: i Mũdãs eam/ a peccatis/ lauacro aque̜/ ſanctificate̜/ in verbo vite̜.i.quo dat̃ vita.i.ꝑ formã expſſã.Verbo em̃ accedẽte ad elemẽtũ/ fit ſacramentũ:in quo ſctificat⁹ hõ accipit vitã e̜tnã.Titũ.iij.b.Per lauacrũ regeneratiõis ꝛ renouatiõis ꝛc. Et Zach.xiij.a.Erit fons patens domui dauid in remiſſionẽ peccatoris ꝛ mẽſtruate̜.i.a peccato actuali ꝛ originali.Vel lauacrũ aq̃.i.gratie̜:q̃ aque̜ cõparat̃:qꝛ mundat.Ezech.xxxvj. c.Effundã ſuꝑ vos aquã mũdã ꝛc.Itẽ fecũdat ꝛ refrigerat ꝛ ſalit in vitam e̜ternã.Ioh.iiij.b.Qui biberit ex aqua hac ꝛc. He̜c aqua.i.gr̃a dat̃ aliquãdo in verbo vite̜.i.ꝑdicatiõe verbi diuini q̃ mũdant̃ ꝛ viuificant̃ aĩe̜.Ioh.xv.a.Et vos mũdi eſtis ꝓpter ſermonẽ quẽ audiſtis.Ioh.vj.g.Dñe ad quẽ ibimus:verba vite̜ e̜tne̜ habes.Iaco.j.c.Volũtarie em̃ genuit nos verbo veritat̃.Mũdãs dico eccleſiã:ꝛ ad hoc vtiqꝫ h̃ fecit chriſt⁹. k Ut ꝑ hoc exhiberet ipẽ ſibi/ in futuro glorioſam eccl̃iam.ſ.aĩam ꝛ corꝑe rutilãtẽ gemina ſtola decoram.Eccleſiam dico nõ habentem nũc vel tunc/ l Maculam:id eſt mundã a peccato. m Necqꝫ rugã.i.ſimplicem a fallacia ꝛ dolo.Sap.j.a.In ſimplicitate cordis que̜rite illũ. Eccĩ.ij.c.Ve̜ duplici corde.Iaco.j.b.Vir duplex aĩo ꝛc.Vl̃ Nõ habentẽ maculã:infamie̜ ꝑ aptũ peccatũ ꝛ notabile ſiue criminale.Maculã quidem vel terſis põt habere:qꝛ luna maculam habet: ſed nõ maculã corporiſ. Leuit̃.xxj.d.Omnis qui habuerit maculã corporis de ſemine aaron ſacerdotis nõ accedat offerre hoſtias dño.Peccatum em̃ ſacerdotiſ aptũ maxie ſcandalizat.Cant.iiij.b.Tota pulchra es amica mea ꝛ macula nõ eſt in te.Turpior macula q̃ fit/ eſt ſanguis/ maxime in albo panno:ꝛ tñ multi qui albi ſunt ꝑ habitũ monachalẽ vel ꝑ corporis integritatẽ/ religioſi.ſ.etiã ꝓlati polluti ſunt ꝛ maculati ſanguine.i.amore parẽtũ ꝛ nepotuloꝝ.Sed iudiciũ eoꝝ eſt qꝫ dic̃ Eſa.ix.a.Veſtimẽtũ mixtũ ſanguine erit in cõbuſtiõnẽ ꝛ cibus ignis. Necqꝫ rugam:quia peccatum latens et occultum.Iob.xvj.b.Ruge̜ me̜e̜ teſtimoniũ dicũt contra me apud deum iudicem etſi nõ apud hominem. Vel Non habentẽ maculã:culpe̜:necqꝫ rugam:id eſt cõtractionem pigritie̜.Vel anima non ſolũ debet mundari a culpa:ſed extendi per ſpem et auiditatem ad ce̜leſtia:ſicut veſtis que̜ et lauat̃ et extenditur in ligno vt non ſit rugoſa.Quod ſignificatũ eſt in carne chriſti que̜ effulſit in transfiguratione:Matth.xvij.a.et Marci.ix.a.Et extẽſa eſt in ligno crucis in paſſiõe:Similiter ꝛ nos ad imitationẽ chriſti debemus nos in baptiſmo/ ad litteram/ mundare et in ligno pe̜nitentie̜ nos extendere:ſm̃ quod dicit Aug⁹.ſuꝑ Pſ. cxxxij. Videmus quotidie veſtes a fullonibus mundatas: quodammodo crucifigi/ vt rugam non habeant:ſic et corpora noſtra crucifigenda ſunt ne rugam contrahant. Sequitur: n Aut/ nõ habentẽ/ aliquid huiuſmodi:id eſt peccatũ aliquod ꝓpter quod ſit dãnabilis. o Sed vt ſit ſancta: hic per operationem boni. p Et imaculata/ in abſtinentia mali.Vel de futuro.Ut tunc/ ſit ſancta per gloriam qua fruet̃. Et imaculata/ ab omni corruptiõe:que̜ tũc remouebitur:quãdo mortale hoc induet immortalitatem ꝛ corruptibile hoc incorruptibilitatẽ.j.Corinth.xv.d.Sicut ergo chriſtus fudit ſanguinem ſuum vt lauaret maculam eccleſie̜:ꝛ extẽdit ſe in cruce vt tolleret rugã:ſic viri ſi opus eſt debẽt mori pro ſaluandis vxoribus/ ꝛ verbo vite̜ eas inſtruere vt exhibeant eas deo. q Ita et viri debent diligere vxores ſuas vt corpora ſua:id eſt ſeipſos:qꝛ vnũ corp⁹ ſũt. Itẽ Glo.dic̃:Quia vna caro ſũt:ꝛ mulier portio corpis viri ẽ:qꝫ de eua verũ ẽ originalit̃:de alijs aũt potẽtiãlit̃ vel cõſignificatiue.Matth.xix.a.Itaqꝫ iã non ſũt duo ſed vna caro.Iſta autem mutua dilectio inter virum et vxorem placet deo et hominibus.Unde Eccĩ.xxv.a.In tribus beneplacitum eſt ſpiritui meo:que̜ ſũt probata coram deo ꝛ hominib⁹: Cõcordia fratrum/ ꝛ amor proximorum:ꝛ vir ꝛ mulier bene conſentientes. Et bene dixi/ vt diligant vxores:vt corpora ſua:quia/ r Qui ſuam vxorem diligit/ ſeipſum diligit:quia vxor corpus viri eſt/ et vir caput mulieris.Cum ꝰ mulier ſit caro eius debet eã diligere. s Nemo em̃ vnqꝫ carnem ſuam odio habuit:ꝛ ita vxorẽ debet diligere que̜ ẽ ſicut caro eius:Sed nutrit/ cibo et potu:Et fouet: carnem indumentis:ita ꝛ vxorem ſuam debet vir nutrire ꝛ fouere.Sed cõtra hoc qꝫ hic dicit̃:Nemo em̃ vnqꝫ carnẽ ſuam odio habuit:videt̃ illud qꝫ dicit apoſtol⁹ Ro.vij. d.Infe̜lix ego hõ q̃s me liberabit de corpore mortis huius: quõ enim hoc diceret niſi odio carnẽ haberet a quo liberari vellet.ij.Corinth.v.a.Qui ſumus i tabernaculo iſto ingemiſcimus grauati:eo ꝙ nolum⁹ expoliari:ſꝫ ſuꝑueſtiri vt abſor

De.pe.diſ. i.c.eccleſia

47.diſ.c.ſicuti.§. neceſſe

g beatur qđ mortale eſt a vita. Carnē ergo .i. ipſam ſubſtantiaꝫ
carnis diligebat apoſtolus: ſed corruptionem ſiue carnalem
moleſtiam odiebat. Unde ſignanter dicit de corpore mortis
hui⁹: nō dicit ſimpliciter de corpore. Itē quid eſt qđ ſequit:
a Sed nutrit ⁊ fouet eā. Sed cōtra: ſancti macerāt carnē
ſuā ⁊ currūt ad mar/
tyria: ſicut apoſtol⁹.
ij. Corinth. xj. f. In
fame et ſiti a frigore
⁊ a nuditate. Heb. xj.
g. Circuierūt in me/
lotis ⁊c. Itē opponi
G tur de deſperatis q̄
Geñ. 2. d. ſe interficiunt. Sol.
Matth. 19. a. Eccl. xxxj. c. Uigilia:
et tortura et cholera
viro īfrunito: ſomn⁹
ſanitas in hoie par/
co. Sancti ergo: nu/
triebant carnem ad
neceſſitatē/ nō tamen
odio habent: ſicut ne
mo diceret ꝙ pann⁹
habeť odio a fulloni/
bus/ quia conculcať
A ab eis ⁊ dealbať ⁊ co
lorať: ⁊ ſic fit melior.
Coř 3. d. Similiter corpora ſā
Exo. 20. c. ctorum ꝑ afflictiones
Eccl. 2. b. ſūt meliora. b Si
Mat. 19. c. cut et chriſtus ec/
cleſiaꝫ. Ezech. xvj.
b. Ueſtiui te byſſo: id
eſt decore virtutum: et polymito .i. diuerſitate preceptorum.
c Quia membra ſumus corporis eius. Ē. iiij. f. Lo/
quimini veritatem vnuſquiſqꝫ cum proximo ſuo: quia quoni/
am ſumus inuicem membra. d Propter hoc relin/
quet homo. Hiere. xij. b. Reliqui domum: id eſt patrem in
quo habito: dimiſi hereditatem meaꝫ: id eſt celum viſus ſum
dimiſiſſe: dedi dilectam animā meā in manibus inimicorum
meorum. Joh. xvj. f. Ego a patre exiui ⁊ veni in mundū. Ex/
iſſe dicit: qꝛ alia forma nobis apparuit q̄ eſſet apud patrem.
Glo. Moriť adā vt fiat eua: moriť chriſtus vt fiat eccl̃ia: Er/
go ante non fuit. Reſpondeo: vt fiat eccleſia: id eſt vt vniať ex
militāte ⁊ triumphante: hoc eſt vt regnum veniat ad regnū.
Item aperiť latus vt ꝓdeant inde ſacramenta quibus forme
tur eccleſia: ſicut ſanguis ⁊ aqua. Sed quomodo aqua eſt ſa/
cramentū? Reſpondeo: ſanguis fuit ſacramentū ⁊ res. Aqua
vero diciť ſacramentū: qꝛ eſt ſignū ſacramēti. Itē Marc. x. a
et Matth. xix. a. Diciť ꝙ hec verba: Propter hoc ⁊c. ſint
verba dei ⁊c. Sed Geñ. ij. d. diciť ꝙ ſūt verba primi homis.
Reſpondeo: ſunt verba dei tanq̄ motoris ⁊ inſpirantis. Itē
Glo. Adam angelice curie interfuit ingreſſus in ſanctuarium
dei: vt videret nouiſſima: ergo vidit incarnationem ⁊ alia my/
ſteria que ſūt completa in nouiſſimis temporibus. Sed ſi nō
peccaſſet/ chriſtus nō eſſet incarnandus: ergo ꝓuidit peccatū
ſuū. Reſpōdeo: vidit incarnationē filij dei: ſed nō neceſſe eſt
ꝙ caſum ſuum viderit. Cuꝫ eñ ſpeculum iſtud eternitatis in/
tuereť: potuit videre conſequens: nō videndo tamen antece/
dens. e Unuſquiſqꝫ ſuam vxorem ſicut ſeipſum di
ligat. Cōtra. Luce. xiiij. f. Si quis venit ad me ⁊ nō odit pa/
trem ⁊ matrem ⁊ vxorem: nō eſt me dignus. Reſpōdeo: ſi nō
odit: id eſt magis q̄ me diligit: vel non odit .i. ad modum odi/
entis ſe habet: maxime ſi ſalutē impediunt. Expo. Ca. VI
Filij obedite. Coř. iij. d. Filij obedite parentibus
per omnia. Eccl. iij. a. Deus honorauit: id eſt prece/
pit honorari patrem in filijs. Eccl. iij. a. Qui hono/
rat patrem ſuum iocundabitur in filijs ⁊ in die reſurrectionis
ſue audietur. Tobie. iiij. a. Prouer. xxx. c. de hoc habeť: Hoc
eñ iuſtum: quia ſcilicet ꝑceptum eſt hoc. g Honora pa/

a ſuā odio habuit: ſed nūtrit et
b fouet eam/ ſicūt ⁊ chriſtus ec/
c cleſiam: qꝛ mēbrā ſumus cor/
poris eius/ de carne eius ⁊ de
d oſſibus ei⁹. Prōpter hoc re/
linquet homo patrē ⁊ matreꝫ
ſuā: ⁊ adherebit vxori ſue: et
erūt duo ī carne vna. Sacra
mētū hoc magnū eſt. Ego au
tē dico in chriſto ⁊ ī eccleſia.
Uerumtamen et vos ſinguli
e vnūſquiſqꝫ ſuam vxorem ſi/
cut ſeipſum diligat: vxor au/
tem timeat virū ſuā. Ca. VI
f Filij ōbedite parentib⁹
veſtris ī domino. Hoc
g enim iuſtum eſt. Hō/
nora patrē tuū et matrē tuam
qđ eſt mādatū primū in ꝓmiſ
h ſiōne/ vt bñ ſit tibi: ⁊ ſis lōge/
i uus ſuper terram. Et pātres
vos nolite ad iracūdiā ꝓuo/
k care filios veſtros: ſed ēduca
te illos ī diſciplina ⁊ correcti/
l one dñi. Sērui obedite dñis
carnalib⁹ cū timore ⁊ tremo/
re: in ſimplicitate cordis ve/
ſtri ſicut chriſto: nō ad oculū
m ſeruientes q̄uaſi hoibus pla/
n centes: ſed vt ſerui chriſti fāci
entes voluntatem dei ex ani/
mo/ cum bona voluntate ſer/
o uiētes ſicūt domino: ⁊ nō hoi
p b⁹: ſciētēs qm̄ vnuſq̄ſqꝫ qđcū
qꝫ fecerit bonū: hoc ꝑcipiet a
q dño ſiūe ſeruus ſiue liber. Et
r s vōs dñi eādē facite illiſ/ remit
t tētes minas: ſciētēs qꝛ ⁊ illoꝝ
⁊ veſter dñſ ē ī celis: ⁊ pſona/
rū acceptio nō eſt apud deū.

trem ⁊c. Exo. xx. b. Matth. xv. a. Simile habetur manda/
tum primum in ſecunda tabula. Et fit vt notaretur continua/
tio et cōiunctio ꝑceptorum prime tabule ⁊ ſecunde. Nam vl/
timum in prima confirmatum eſt: ⁊ primum in ſecunda. Iteꝫ
primum eſt: quia eſt de his que ſunt quedam hominis princi/
pia: ⁊ ſic cōtinuať ad
precepta prime vbi
agiť de illo qui eſt ve
re principiū. h In
promiſſiōe .i. hoc
ꝑceptum eſt in pro/
miſſione: quia in co
additur ꝓmiſſio/ faci
lius eſt q̄ alia. Un/
de per hoc ꝙ ei addi
tur promiſſio: intelli
gitur etiam in oībus
alijs: ꝓ locū a mino/
ri. i Et patres
voſ nolite ad ira
cūdiā ꝓuocare:
Coř. iij. d. Pres no/
lite ad iracundiā ꝓ/
uocare filios veſtros
vt nō puſillo animo
H fiāt. k Sed edu/
cate. Eccl. vij. c.
Si filij tibi ſunt eru/
di illos a pueritia il/
lorum. l Serui.
Quia grauis ē cōdi/
tio ſeruitutis/ ad ſuſti/
nendū diutius imo/
rať circa admonitionē hanc. Diciť aūt duo ī hac parte: Nā
primo monet de modo ſe habendi ad dominos ſuos. Secun/
do dicit cauſam quare ita ſe habere debeant: ibi: Scientes.
Item in prima parte tria diciť. Primum eſt modus ſeruiē/
di. Secundo remouet malum finem ſeruiendi: ibi: Non ad
oculum. Tertio ponit bonum finem: ibi: Sed vt chriſti
ſerui obedite. Coř. iij. d. Serui obedite per oia dñis carna
libus/ nō ad oculū ſeruiētes. j. Petri. ij. c. Serui ſubditi eſtote
dñis veſtris in omni timore: non tm̄ bonis et modeſtis/ ſed
etiam diſcholis. m Quaſi hominibus placentes.
Gal. j. b. Si adhuc hominibus placerē ⁊c. n Faciētes vo/
lūtatē dei ex animo. Coř. iij. d. Quodcūqꝫ facitis ex aio
opamini: o Sicut dño: ⁊ nō hoib⁹/ p Sciētes: ꝙ a do
mino accipietis retributionē. Seneca. Non qui miſſus aliqđ
facit miſſus eſt/ ſed qui inuitus facit paria libens excipit: exci/
pit partem acerbiſſimam ſeruitut⁹/ effugiēſqꝫ facere quod vo/
luit. Cum chriſto iubente ſeruis nō hominum ſeruis ſed chri/
ſto. Sed eodem modo ſi ꝓ chriſto vel deo diligis ꝓximū/ nō
ꝓximum diligis ſed deum. Reſpondeo: nō eſt ſimile: quia q̄
ſeruit homini ꝓpter deū nō expectat ab homine retributionē
nec moueť in hoiem ſed ī deū. Sed qui diligit ꝓximū ꝓpter
deū moueť in ꝓximū. Item notandū: ꝙ modū ſeruiendi cō/
ꝑhendit ſub trib⁹. Unū eſt ex ꝑte anime .ſ. timor reuerētie. Ali
ud eſt ex ꝑte corpis .ſ. tremor. Tertiū ad vtrūqꝫ ꝑtinet: vt .ſ.
non ficte hoc faciant. Sed in ſimplici hoc ſcientes. Se/
cunda pars. q Siue ſeruus. Act⁹. x. c. Non eſt acceptio
pſonaꝝ apud deū. Eſa. xxiiij. a. Sicut ſeruus: ita ⁊ dñs eius.
Job. x. c. Paruus ⁊ magnus ibi ſunt: ſeruus ⁊ liber a domio
ſuo. r Et vos domini: qꝛ ꝯditio dñi leuis ē ad ſuſcipiēdū
paruā morā. Cōtra hanc cōditionē/ s Eadē facite illis:
q̄ dñi ſeruis ſuis debent ſeruire. Rñdeo. Eadē formaliť .i. qđ
facietis/ facite eadē charitate ⁊ volūtate. Glo. Siña exponit
in quo .ſ. in bona volūtate. Coř. iiij. a. Dñi qđ iuſtū ē ⁊ equū
ſeruis ꝑſtare: ſciētes ꝙ ⁊ vos dñm habetis in celo. Job. xxxj.
b. Si contempſi ſubire iudicium cū ſeruo ⁊ ancilla mea cū di
ſceptarēt aduerſum me: t Scientes ⁊ qđ illoꝝ ⁊c. Act.
x. c. Coř. iij. d. Idē Deuť. x. d. Deus pſonam non accipit nec
munera. De cetero fratres

37. Malach. ga. 47. d. ſicut b. ... ceſſe.

Ro. 1. b. Coř 1. b. Act. 10. f. Jaco. 2. b. 1. Pet. 1. c.

a Decētero fratres cōfortāmi/
b ni in dōmino ꝛ in pōtētia vir
c tuti eius. Indūite vos arma
f g turā dei vt pōſſitis ſtare ād/
uerſus inſidias diaboli: qm̄
h nōn eſt nobis colluctatio ad
uerſus carnem ꝛ ſanguinem:
ſed aduerſus principes ꝛ po/
teſtates: aduerſus mūdi recto
i res tēnebrarū harū: cōtra ſpi
ritualia nequitię ī cęleſtibus.
k Prōpterea accipite armatu
ram dei vt poſſitis reſiſtere in
l m diē malo: ꝛ in ōmnibus ꝑfe/
n cti ſtare. Stāte ergo ſuccin/
o cti lūbos veſtros in veritāte:
p ꝛ induti loricā iuſticię: ꝛ cālci
q ati pedes in ꝑpārationem euā/
r gelij pacis. In omnibus ſū/
mētes ſcutū fidei: in quo poſ/
s ſitis oīa tēla nequiſſimi ignea
t extinguere: ꝛ gāleā ſalutꝫ aſſu
v mite: ac glādiū ſpūs qđ ē ver
x bū dei: ꝑ ōmnē orationē ꝛ ob/

hꝰ munera. a Pe cętero frēs. Tertia ps eſt admonitiōis in qua iterū admonet eos generalit. Et diuidit in duas partes. Nā ī prima monet vt quaſi bene informati doctrina ꝛ admo/nitione apoſtoli: decetero cōfortent in bello ſpirituali. Secū/do poſt dicit fructū victorię: ibi: Pax fratribus. Item pri/ma pars diuidit in quattuor. Nā ꝑmo monet eos cōfortari in bello. Secūdo di/cit quō cōfortabunt: ſcʒ ſi accipiāt arma/turā dei: qđ dr ibi: Et iduite. Tertio dicit ꝙ ſit neceſſitas accipiendi armaturā dei: ibi: ſ. Quia nō ē nobis ꝛc. Quar/to exponit quō ſit il/la armatura dei: ibi: State ꝗ. Dic ergo b Cōfortamini. Eſa. xxxv. b. Con/fortate manus diſſolutas ad operandū: et genua debilia roborate ad orādū. Eſa. xxxv. b. Confortami ꝛ nolite timere. Joſue. i. b. Cōfortare et eſto robuſtus. c In dn̄o: in auxilio dn̄i. Hiere. xx. c. Dn̄s mecū tanꝗ bellator fortꝭ. Job. xvij. a. Pone me iuxta te ꝛc. i. Corꝭ. x. c. Fidelis deꝰ ꝙ nō ꝑmittit ꝛc. d Et in potētia virtutis eiꝰ. Sed cū idem ſit in deo potētia ꝛ virtꝰ: qre hoc dicit: Rn̄deo: diuerſa cōnotāt: Nā virtꝰ dicit ī rōne tuentꝭ: potētia/ī rōne potētis. Glo. In potētia: ꝙ dat potētē ꝟtu/tem. i. ꝙ tuet. Et bene pōt: ꝛ ideo monet. e Induite vos armaturā. Glo. virtutes: quaſi virtutes extra appareāt ꝟm exercitiū: ꝛ ſic indui mī armaturā: qꝛ exercitiū virtutū ornat ꝛ munit. Roma. xiij. d. Abijciamꝰ opa tenebrarꝫ. ij. Corinth. x. b. Arma militię noſtrę non ſunt carnalia: ſed potentia deo: f Ut poſſitis ſtare. Jaco. iiij. b. Reſiſtite diabolo ꝛ fugi/et a vobis. j. Petri. v. c. Cui reſiſtite fortes in fide. g Ad/uerſus inſidias. Ecci. xj. d. Multę ſūt inſidię diaboli. In eodē. Bona ī mala cōuertens inſidiat ꝛ ī electis ponit macu/lā. h Qm̄ nō eſt nobis. Hic dicit ꝙ neceſſitas ſit ſumen/di armaturā. Cōſiſtit autē hęc neceſſitas ī duobꝰ. Unū eſt ex parte eiꝰ ꝓ quo eſt pugna: ibi: In cęleſtibus. Alterū eſt ex ꝑte impugnantiū qui ſunt potētes: quorū potentia notat du/pliciter: nā aut eſt abſoluta ī ipſis: aut cōparatione ad alterꝫ. Abſoluta potētia determinat: ibi: Spiritualia nequitię: Et hoc dupliciter. Nā eſſētialis ꝑ hoc ꝙ dicit: ſpiritualiā: Accidentalis ꝑ hoc/neqtię. Potentia ad alterꝫ duplicit de/terminat: In cōparatione ad dęmones: aut in cōparatiōe ad hoīes. In cōꝑatiōe ad alios demōes: ibi: Principes ꝛ po teſtates. In cōꝑatiōe ad hoīes: ibi: Rectores tenebrarꝫ harū: qui ꝑſunt alijs: ſed habēt aliquos ſuꝑ ſe. ſ. potentes ꝗ ſūt ſupmi. Et ꝑ ſuꝑiores et ſupmos itelligunt inferiores: ꝛ ſic aduerſus oēs habēt pugnā. Aduerſus dilectores mūdi. Joh. xiiij. d. Venit ꝑncepſ mūdi huiꝰ: ꝛ ī me nō habet qcq̄. Joh. j. a. Mūdꝰ eū nō cognouit. i Tenebrarū. Joh. j. a. Tenebrę eā nō cōphenderūt. k Propterea accipite. Sap. v. d. Accipiet armaturā zelꝰ eiꝰ. i. deꝰ zelās faciet ꝛ accipiet arma. j. Machab. iij. a. Induit ſe loricā ſic̄ gigaſ: ꝛ ſuccinxit ſe arma bellica. l In die malo. Glo. ī hac vita vbi ē tēptatio. Job vij. a. Tēptatio ē vita hoīs ſuꝑ terrā. ꝫ. v. d. Redimētes tēpꝰ qm̄ dies mali ſunt: m Et ī oībꝰ ꝑfecti ſtare. Gen̄. xvij. a. Ambula corā me et eſto ꝑfectus. n Sate ꝗ. Hic determi/nat ꝗ ſit hęc armatura/quā cōphēdat in ſeptē. Oīs armatura ſpūalis aut eſt ad defendēdū aut ad ꝑcutiendū/aut ad vtrūqꝫ. Ad defendendū ponunt arma viqꝫ: ibi: Et galeā. Ad ꝑcu/tiendū: ibi: Et gladiū. Et ad defendēdū ꝛ ad ꝑcutiēdū: ibi: Per omnē orationē. Itē quę ſūt ad defendendū/aut mu/niūt hoiem ꝯtra id qđ ē in ſe: qđ notat ibi: Succincti. Aut cōtra id qđ ē iuxta: qđ notat: ibi: Induti loricā iuſticię. Qui em̄ reddit ꝓximo qđ ſuū eſt/munitꝰ eſt cōtra eū vt non poſſit agere ꝯtra eū. Aut munit ꝯ id qđ eſt ſupra ſe: qđ notat ibi: Calciati pedes. Pedes ſūt affectiōes ꝗ debēt muniri virtutibus. q In ꝑparationem. i. vt paratus ſit ꝑdicare vel implere euāgeliū. Et ꝗ talis ē munitꝰ ē cōtra deū: qꝛ nō ti/met iudiciū dei. Aut munit ꝯ id qđ eſt extra ſe: qđ eſt diabolꝰ vel mūdus. Muni/tio ꝯ diabolū notat ibi: Et galeā ſalu/tis. i. ſpeꝫ. Armatu/ra ad ꝑcutienduꝫ eſt ꝟbū dei: qđ notat v Ac gladiū. Orō aūt et munit et ꝑcu/tit. Munit cū hō pe/tēdo vꝉ orādo eleuat a carne ꝛ mūdo. Eſt em̄ orō aſcēſus itelle/ctꝰ ad deū. Percutit dū obtinet ꝗ petit. Dicit ꝗ. State ſuc/cicti ꝛc. Mich. vij b. Ab ea ꝗ dormit in ſinu tuo ꝛc. Lucę. xij c. Sint lūbi vrī ꝑcincti. Prouer. vlt. c. dr: Accinxit fortitudi/nē ꝛc. Hic dr/ſuccincti: ꝗ diuerſitas/ſuccincti/ꝓuat maliſ finē: qđ ſuccingi ē nō relaxari ad malū. Succingit ꝗ lūbos ꝗ ꝯtinētiā obſeruat nō ꝓ aliꝗ terreno. Alia duo ponūt bonū fi/nē: ſʒ accingi ponit finē quē cōſequit ī via ꝗ ē victoria. Accin/gi em̄ ē ꝑparatio ad pugnā ꝓpt victoriā: ꝑcingi ponit finē quē ꝯſequit ī patria. Un̄ ꝑcingi ē ꝓ his ꝗ aū ſe cingi. i. ꝓ ęt̄niſ. o In vitate: nō ficte: In charitate: alia lr̄a. Et iduti lori/cā iuſticię. Juſticia lorica dr: qꝛ ſic lorica munit totū corpꝰ: ſic iuſticia. Eſa. lix. d. Indutꝰ ē iuſticia vt lorica p Et calcia/ti. Cant. vij. a. Qꝫ pulchri greſſus tui ī calciamētꝭ filia ꝑnci/pis. Ex his videt ꝙ ꝑdicatores euāgelij debēt eē calciati. Cō/tra Mat. x. b. Nolite poſſidere aurū. Et pꝰ. Neqꝫ calciamē/ta. Itē Exo. iij. b. Tolle calciamēta ď pedibꝰ tuis ꝛc. Rn̄deo. Calciamētū defendit a tactu tre: ꝛ ſic dicunt ꝑdicatores hr̄e calciamēta. Itē tegūt ſuꝑiorē ꝑtē pedis: ꝑ qđ itelligit occulta/tio euāgelij: nā ſuꝑior ps pedis ē affectꝰ euāgelicādi: ꝗ tegit qn̄ a ꝑdicatiōe reprimit/vel timore terrore vel amore mūdi: ꝛ ꝓpt h̄ ſignificādū dictū ē ꝙ nō habeāt calciamēta. i. affectū euāgelicādi nō occltēt. Propt h̄. Mat. x. b. dr ꝙ apl̄i habebāt ꝗ nō ſuꝑiorē ꝑtē pedū/ſʒ iferiorē defēdūt a tactu tre. Judith. xvj. b. dr ꝙ ſandalia eiꝰ rapuert oculos eiꝰ. i. excęcauert. Loqt de holoferne ꝑ quē itelligit diabolꝰ. r Sumētes ſcutū fi/dei. Fides dr ſcutū: qꝛ ſic ſcutū vnū ē/ꝛ ē triāgulū: ita fides ē de vnitate ſbſtātię ꝛ trinitate ꝑſonarꝫ: ꝛ triplex ꝟm tres vires. Vel meliꝰ ꝟm ſtatꝰ hoīʒ tres: noe/daniel/ꝛ iob. Eſt etiā ď chri/ſto: qꝛ oēs articuli poſſēt ꝛ ad eū reduci: ꝗ ē vna ꝑſona habēs triplicē ſubam. Nā ī natura hūana ē duplex ſubſtātia. ſ. aīa ꝛ corpꝰ. s Tela neqſſimi. i. diabolū. Tela ꝓpt ſubtilitatē. Ignea: qꝛ incēdūt. Caro nequā: mūdꝰ neqor/diabolꝰ neqſſi/mꝰ. Fides dei ſcutū: qꝛ cognitio ď deo ſbtilitates diaboli ipe/dit. Qꝛ ꝟo ē ꝑma gr̄a/eſt ꝗſi ros matutinꝰ: vn̄ ignē extinguit. t Et galeā. Galea ſalutꝭ ē ſpes ꝗ munit ꝯ mūdū: ꝗ em̄ ſpe/rat ęt̄na bona: de facili ꝯtēnit tpalia. Eſa. xl. g. Quiſ perāt ī dn̄o mutabunt fortitudinē. j. Theſſalꝭ. v. b. Induite loricā fidei et charitatiſ: ꝛ galeā ſpē ſalutꝭ accipite. v Ac gladiū ſpūs: qꝛ ſpūs dat ipm. Hęc ē armatura ad ꝑcutiēdū. Percutit em̄ car/nē/mūdū ꝛ diabolū: Nā apit aſtutiaſ diaboli: carnē docet cal/cari/mūdū cōtēni. Matth. x. d. Nō veni mittere pacē: ſʒ gla/diū. Heb. iiij. c. Viuꝰ eſt ſmo dei ꝛ efficax ꝛc. Cant. iij. c. Le/ctulū ſalomōis ꝛc. x Per oēm orōnē. Ecce armatura ad defēdēdū ꝛ ꝑcutiēdū: ſic dictū ē. ꝫ. Dicūt aūt h̄ duo: Primo monet eoſ vt orēt ꝓ ipo ꝙ dn̄s det ei cū fiducia loqͥ ꝟbū dei. Secūdo ne deficiāt ꝛ ſcādalicet ī ꝑſecutiōe apl̄i/dicit ꝙ miſit eis thiticū: ꝗ ſtatū apl̄i plenꝰ enarrabit ꝛ cōfortabit eos. Ut aūt ꝛ vos: ibi: In ꝑma ꝑte tāgūt tres ꝯditiōes ꝗ exigūt ad efficaciā orōniſ. Cōditio/ad ſalutē tāgit: ibi: Per oēm orō/nem. Oratio enim eſt pro adipiſcendis bonis. Unde Glo. ꝟ ꝑ omnia quę oranda

ii. q. 3. c. qui reſiſtit

B

B Per omnia q̄ oranda ſunt.ſ.ea que ad ſalutem ſunt: a In
ſpiritu:in quo notanť duo.ſ.mundicia cōſcientie q̄ ſignifica
tur ꝑ hoc. b Et in ipſo vigilātes. Col.iiij.a. Orationi
inſtātes ⁊ vigilātes ī ea:in gratiarū actione/orātes ſimul etiā
ꝓ nobis:vt deꝰ aperiat nobis oſtiū ſermonis ⁊c. c Ut de/
tur mihi. Prouer.
xvj.a. Hominis eſt
animum preparare:
et dn̄i gubernare lin/
guam. Eodē.b. Cor
hominis diſponit vi
B am ſuā:ſȝ dn̄i eſt di/
rigere greſſus in ope
†Pſ.80. ratione. Pſ. Dilata
os tuū ⁊ implebo il/
†Pſ.138. lud ⁊c. Itē/ Nō ē ſer
mo in lingua mea a
me.ſ. d Pro q̄
legatiōe fungor.
j.Corith.v.d. Pro
chriſto legatione fū/
gar tāq̄ deo exhortā
te ꝑ noſ. Hiere.xlix.
c. Auditū audiui a
dn̄o ⁊ legatus ad gē
tes miſſus ſuȝ. Pro
uerb.xiij.c. Legatꝰ
fidelis ſanitas. e
In catena.ij.Ti/
moth.ij.b. In q̄ laboro vſq̄ ad vincula.ij.Timoth.j.d. Det
deus oneſifori domui qui catenam meam non erubuit ⁊c.
Luce.xij.e. Quis putas eſt fidelis ⁊c.

ſecrationē/ orātes omi tꝑe in
a ſpiritū/⁊ in ipſō vigilantes in
b omni inſtātia ⁊ obſecratione
c ꝓ oībus ſanctis ⁊ ꝓ me:vt dē
tur mihi ſermo ī apꝗtione oris
mei cū fiducia notum facere
d myſterium euāgelij: ꝓ quō le
e gatione fungor ī cātena iſta:
ita vt in ipſo audeā ꝓut opor
tet me loqui. Ut aūt ⁊ vos ſci
atis que circa me ſūt:q̄d agā:
oīa vobis nota faciet tichi/
cus chariſſimus frater ⁊ fide
lis miniſter in domino: quem
miſi ad vos/ in hoc ipſum vt
cognoſcatiſ que circa nos ſūt
et ꝯſoleť corda veſtra. Pax
fratribus ⁊ charitas cū fide a
deo patre noſtro et dn̄o ieſu
chriſto. Gratia cū omnibus
qui diligūt dn̄m noſtrū ieſum
chriſtū in icorruptiōe Amē.

Explicit ep̄la pauli ad Ephe
ſios. Incipit argumen
tū in ep̄lam ad Philippēſes.

Philippēſes ſunt mace
dōes. Hi accepto ver/
bo veritatis ꝯſtiterunt
in fide:nec receperunt falſos
ap̄los. Hos collaudat apo/
ſtolus/ſcribens eis a roma d̄
carcere ꝑ epaphroditū.

Explicit argumentū.

Explicit poſtilla dn̄i hugonis Cardinalis ſuꝑ ep̄lam
ad Epheſios.

Reuerēdiſſimi in chriſto patris ⁊ dn̄i/ dn̄i hugo/
nis ⁊c. Cardinalis Poſtilla ſuꝑ ep̄lam ad Phi/
lippenſes: Prologus.

Date ſunt mulieri ale due aquile magne vt vola/
rēt in deſertum in locū ſuū. Apoc.xij.d. Per h
q̄ dicit: Mulieri/intelligiť materia huiꝰ epiſto/
le. Per hoc/ Date ſūt ale due:intelligiť modus
agendi ſiue forma. Per hoc/ Aq̄le magne:intel/
ligiť auctor operis. Per hoc/ Ut volaret ⁊c.intelligiť cauſa fi
nalis. Mulier hec eſt eccl̄ia philippēſiū. Hec ē mulier amicta
ſole iuſticie:quā ī tribulatiōibꝰ ſuſtinēdis exēplo ſui et chriſti
ap̄lus inuitat ad tolerantiam:et luna ſub pedibꝰ eiꝰ: Apocal.
xij.a. Luna.i.tēporalia et mutabilia ſub affectu eiꝰ/nō in affe/
ctu. Cōmunicauerunt em̄ philippenſes ſua in miniſteriū euā/
gelij. Unde apoſtolus/gratias agens ꝓ cōmunicatione eoꝝ:
et in vltimo cap̄lo memorat ea que ad neceſſitatē ſuā miſerūt
ei romā ꝑ epaphroditū. In eodē etiā memoriā facit eorū que
miſerūt ei theſſalonicā: Scitis inq̄t ⁊ vos philippēſes q̄ a pͥn
cipio q̄n ꝓfectus ſū a macedonia/nulla eccleſiaꝝ cōmunicauit
mihi in rōne dati et accepti niſi vos ſoli:q̄ et theſſalonicā ſe/
Marc.6.g. mel et bis miſiſtis mihi. Hec ē emorroiſſa:que ꝑ tactum fim/
brie veſtimētorū chriſti liberata ē a fluxu ſanguinis. Hec mu/
Apoc.12.b. lier peperit filium maſculū:qui recturus erat omnes gētes in
virga ferrea. Filius maſculus/bonum opus:cuiꝰ exemplo ali
qui rexerunt eccleſiam. Uirga ferrea: iuſticia vel flexibilis vel
ꝑmanens/cuius exemplum tanq̄ alabaſtrum effundiť per to/
tam domū eccleſie. Unde infra.ij.b. Sitis ſine rep̄henſiōe in
medio praue et peruerſe nationis:inter quos lucetis tanq̄ lu/
minaria in mundo. Et raptus eſt filius eius ad deū:quoniam
opera eius placuerunt in cōſpectu eius. Unde apoſtolus:gra
tias agit deo pro bonis eorū. Draco autē perſecutus eſt mu/
lierem ſuſcitando perſecutores in perditionē corporum/⁊ fal
ſos doctores in perditionem animarū. Perſecutores ſuſcita/
uit vt timore frenareť verbi domini decurſus:falſos vero do
ctores/vt panis verbi dei fidem nō daret. Propter hoc date
ſūt ei ale due aquile magne. Aquila magna/ap̄lus. Hec eſt
aq̄la q̄ ad p̄ceptū dei eleuata eſt a l̄rali vel carnali verbi dei
intelligentia:⁊ in arduis:id eſt ſecretis myſterijs poſuit niduȝ
ſuum. Ipſe enim prius ī obſeruantijs carnalibus quieſcebat:
poſtea requieuit in ſpirituali legis intelligentia. Unde Iob.
xxxix.d. Nunq̄d ad
preceptum tuum ele
uabitur aquila:⁊ po/
net in arduis nidum
ſuum: Hec eſt aqui/
la prouocans ad vo/
landuȝ pullos ſuos:
In hac em̄ epiſtola
pullos ſuos.i.philip
penſes prouocat ad
volandum ſuper mi
nas ⁊ verbera perſe/
cutorum: etiam ſuꝑ
fallacias pſeudo apo
ſtoloꝝ. Et ſuper eos
volitans: quia inui/
tat ad tolerantiā paſ/
ſionuȝ exemplo ſui.
Huic aquile due
ale date ſunt:de qui/
bus Eſa.vj.a. Unꝰ
de ſeraphin qui ſtā
ſuper templum ha/
bens alas/ ſeraphin
ſtabant ſuꝑ illud ſex ale vni ⁊ ſex ale alteri. Per ſeraphin intel/
liguntur apoſtoli:qui ſtabāt ſuper eccleſiam:qui habēt alas:
duabus velant pedes:duabus faciem: duabus volant: ſicut
paulus qui ſeraphin vere.i.feruēs charitate fuit:duabus alis
velauit pedes infirmitatis. Iſte ale ſunt continentia ⁊ cōtem/
ptus mundi:nā in carne p̄ter carnem viuere:⁊ in mūdo extra
mundum conuerſari velamen eſt quoddā infirmitatis. Dua/
bus em̄ velabat faciem:facies dignitas apoſtoli:que conſiſtit
in eminentia ſcientie et apoſtolatus poteſtate. Scientiā vela/
uit per humilitatem mentis:nihil em̄ arbitratus eſt ſe ſcire ni/
ſi ieſum chriſtum ⁊ hunc crucifixum. Poteſtatem autem apo
ſtolatus velauit humilitate exteriori: omnia em̄ omnibus fa
ctus eſt/vt omnes lucrifaceret. Duabꝰ etiā volauit:patientia
⁊ ſapientia fidei:nam patientia volauit ſuꝑ colla ꝑſecutorum:
ſapientia fidei ſuper verſutias pſeudo apoſtolorum. Hę due
ale in hac epiſtola dantur eccleſie philippenſium ab apoſto/
lo per modum exhortationis. Hortať em̄ eos ad toleranciaȝ
paſſionū contra perſecutores:⁊ conſtantiā fidei contra falſos
doctores. In quo notať modꝰ agendi:quia ad hec exhortatꝰ
eſt. Date ſunt autem vt volaret in deſertum in locū ſuū. De/
ſertum:hoc eſt amor patiendi ꝓ proximo. Deſertum autē di/
citur quia deſeritur. Pſ. Mare perſecutionis vidit infir/ Pſ.113.
mus et fugit iordanis conuerſus eſt retrorſum: id eſt qui per
humilitatem penitentie videntur deſcēdere. Iordanis inter/
p̄tatur humilis deſcenſus:ſed vere hic eſt requies ſanctorum.
Unde dicit/in locū ſuū. Auro em̄ hic locus eſt in quo conſla/
tur: Iob.xxviij. Aurū.i.illis qui reponūť in theſauris domi/
ni qui probantur deſiderio paſſionis. Hic eſt em̄ Eccl̄i.xxvij.
a. fornax qui probat vaſa figuli. Unde Ecc̄s.x.a. Cum ſpiri/
tus poteſtatē habentis aſcenderit ſuper te:locum tuum ne di/
miſeris. Hoc intēdit apoſtolus in hac epiſtola:q.ſ.locum ſu/
um non dimittant pro teſtificatione ꝑſecutorum:neq̄ ꝑ ver/
ſutijs pſeudo apoſtolorum:quod notatur ibi: Ut volaret ⁊c.
in quo notatur cauſa finalis.

Explicit Prologus auctoris

Eiuſdē reuerendiſſimi in chriſto p̄ris ⁊ dn̄i/ dn̄i
Hugonis ⁊c. Cardinalis poſtilla ſuper epiſtolā
ad Philippenſes. Expo. Capitulū I